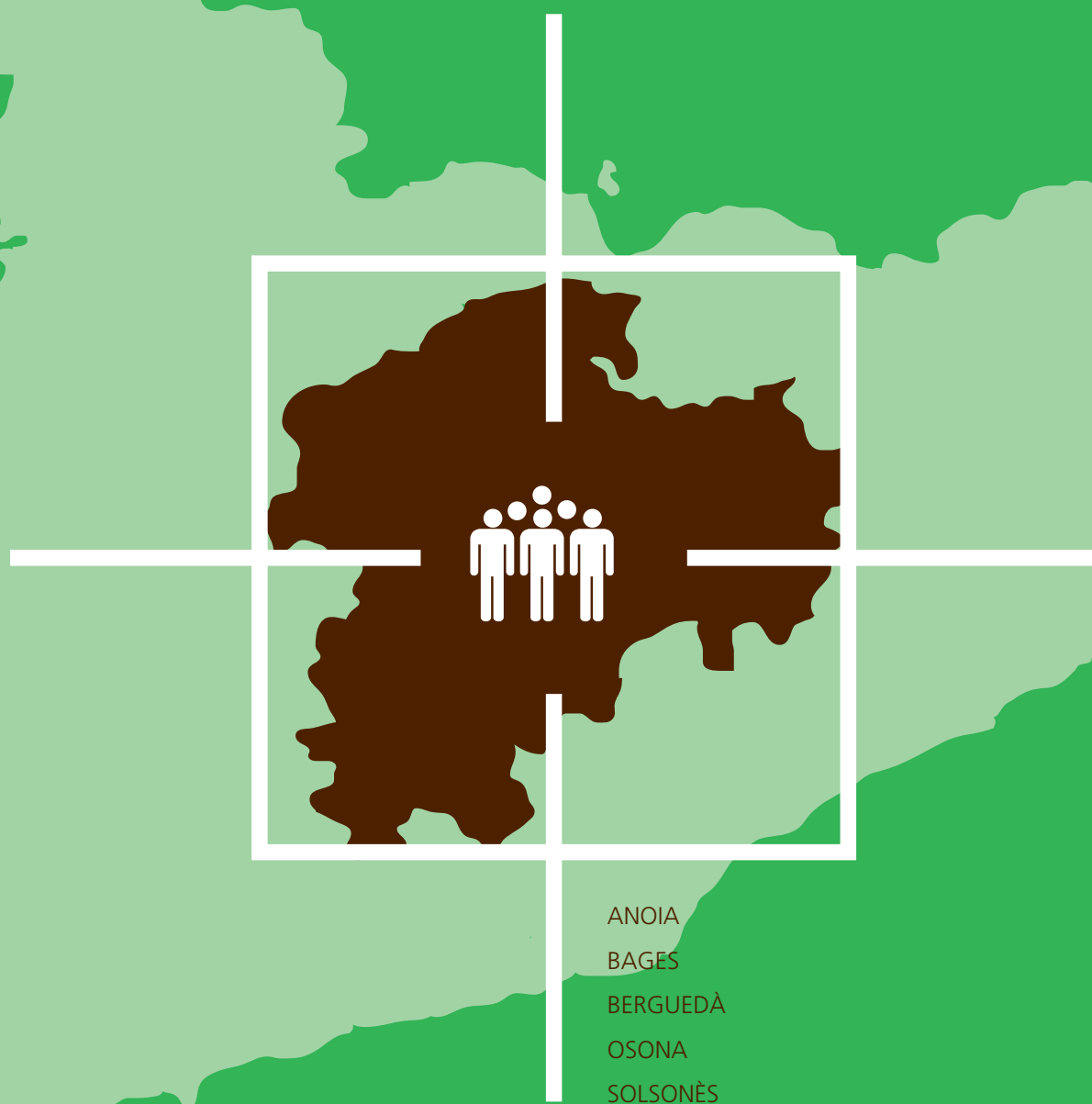

La realitat juvenil a les COMARQUES CENTRALS

Observatori Català de la Joventut

La realitat juvenil a les COMARQUES CENTRALS

Observatori del Tercer Sector

**Centre d'Estudis Sociològics sobre la Vida Quotidiana
i el Treball (QUIT)**

Universitat Autònoma de Barcelona

Generalitat de Catalunya
Departament de la Presidència
Secretaria General de Joventut

Barcelona, abril 2006

Índex

Presentació	1
Autors de l'estudi	2
1 Introducció	3
2 Plantejament de l'estudi	4
2.1 Finalitat de l'estudi	4
2.2 La problemàtica i el seu tractament metodològic	4
2.3 Les tècniques utilitzades i la seva funció en la recerca	5
2.3.1 Explotació de treballs i estudis ja realitzats	5
2.3.2 Explotació de dades estadístiques	6
2.3.3 Explotació dels grups de discussió	6
2.3.4 Explotació d'entrevistes personals	7
2.4 Estructura dels informes	8
3 Context socioeconòmic de la comarca	9
3.1 Localització de la comarca	9
3.2 Distribució de la població	9
3.3 El territori	14
3.4 Economia, activitat i treball	16
3.5 Educació	20
3.6 Habitatge	23
3.7 Salut	25
3.8 Recursos culturals	27
4 La realitat dels joves a la comarca	29
4.1 Emancipació	29
4.1.1 Educació	29
4.1.2 Treball	35
4.1.3 Habitatge	49
4.1.4 Salut	54
4.1.5 Cultura i estils de vida	57
4.2 Participació	59
4.3 Cohesió social i equilibri territorial	61
5 Síntesi i conclusions	83
5.1 Emancipació	83
5.2 Participació	88
5.3 Cohesió social i equilibri territorial	88
6 Bibliografia	93
7 Annexos	94
Annex 1 Notes metodològiques	94
Annex 2 Índex de taules estadístiques	104
Annex 3 Taules estadístiques complementàries	107

Presentació

Ens complau presentar **La realitat juvenil a les Comarques Centrals**, un dels informes dels àmbits del pla territorial elaborats a partir dels resultats de l'estudi territorial sobre les persones joves catalanes.

Seguint les directrius del Pla Nacional de Joventut de Catalunya, eina de definició, impuls i coordinació de les polítiques de joventut, l'anàlisi de la realitat juvenil esdevé el pas previ a la definició d'objectius i a la concreció dels programes d'actuació. Només a partir del coneixement de la realitat dels joves és possible dissenyar unes polítiques de joventut realistes i de proximitat. És en aquest sentit que la Secretaria General de Joventut amb la finalitat de contribuir a millorar les polítiques de proximitat, encarrega una recerca sobre la realitat juvenil a nivell comarcal. L'estudi, coordinat per l'Observatori Català de la Joventut, ha estat elaborat per l'Observatori del Tercer Sector i el Centre d'Estudis Sociològics sobre la Vida Quotidiana i el Treball del Departament de Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona.

Així doncs, **la realitat juvenil a les Comarques Centrals** és un dels set informes dels àmbits del pla territorial que componen el conjunt de la recerca. Alhora, l'estudi es complementa amb quaranta-un informes comarcals, i un darrer informe del conjunt de Catalunya. Tots els informes comarcals, així com els d'àmbit del pla territorial i el català, mantenen la mateixa estructura: un cop fet el plantejament metodològic de l'estudi, la primera part se centra a analitzar breument el context socioeconòmic de la comarca; la segona, la part central de l'estudi, analitza la realitat juvenil a partir dels eixos que estableix el Pla Nacional de Joventut de Catalunya revisat, l'emancipació i la participació; finalment, es presenta un darrer punt de síntesi i conclusions.

Cal també destacar que en els informes comarcals la majoria de les dades de la comarca es comparen amb les de l'àmbit del pla territorial i amb les del conjunt de Catalunya. Finalment, fer notar que s'ha dut a terme amb la metodologia de recerca que l'Observatori Català de la Joventut ha proposat en els darrers anys als ens locals per fer l'anàlisi de la realitat juvenil del seu municipi o comarca.

No podríem acabar aquesta presentació sense agrair molt sincerament la col·laboració de tots els joves i les joves que han participat en l'estudi a través dels grups de discussió. També volem agrair la de tots els professionals en matèria de joventut i de les diferents administracions públiques que han participat en les entrevistes i els grups de discussió. Finalment, agrair a l'Institut d'Estadística de Catalunya la seva col·laboració en la informació cedida per poder fer el tractament de les dades estadístiques.

Observatori Català de la Joventut

Autors de l'estudi

Observatori del Tercer Sector

Coordinadors:

- Núria Valls
- Pau Vidal

Investigadores principals:

- Clara Créixams
- Maria Sureda
- Anna Font

Equip de suport:

- Marina Albinyana
- Anna Torrent
- Anna Vilarrasa
- Bego Martínez

Centre d'Estudis Sociològics sobre la Vida Quotidiana i el Treball (QUIT) Universitat Autònoma de Barcelona

Coordinadors i investigadors:

- Joan Miquel Verd
- Pedro López

Investigadors i investigadores:

- Jonatan Castaño
- Clèlia Colombo
- Sergio Porcel
- Núria Quintana
- Gerard Quiñones
- Daniel Tarragó

1

Introducció

A finals del mes d'octubre del 2004 l'Observatori Català de la Joventut de la Secretaria General de Joventut va encarregar conjuntament a l'Observatori del Tercer Sector i al Centre d'Estudis Sociològics sobre la Vida Quotidiana i el Treball del Departament de Sociologia de la Universitat Autònoma de Barcelona un estudi que volia encarar la realitat juvenil catalana des d'una perspectiva territorial i que havia d'anar més enllà de la simple descripció estadística. L'objectiu primordial era analitzar des d'un enfocament integrat com transcorre l'existència dels i les joves catalans i catalanes i quins són els factors que hi influeixen. En definitiva, es tractava de situar els comportaments, representacions i actituds del jovent català en el marc d'unes determinades condicions de vida, en les quals, evidentment, la variable territorial hi té un paper determinant.

L'encàrrec es fa en un context social i econòmic en què la realitat juvenil es veu afectada per esdeveniments variats, que dibuixen un panorama complex i a vegades contradictori. Per una banda creix la taxa d'activitat i el percentatge d'ocupació, i es redueix la taxa d'atur. Per l'altra, aquest increment de l'ocupació es produeix en unes condicions de gran precarietat. Al mateix temps, el nivell d'estudis assolits continua pujant, fet que es pot relacionar amb la importància creixent que tenen els estudis com a condició necessària però no suficient per arribar a ocupar categories socioprofessionals elevades. No obstant això, situacions com la sobrequalificació o el fet que les dones joves, tot i tenir més nivell educatiu, pateixin més l'atur que els homes de la mateixa edat qüestionen la suposada relació entre formació i ocupació. També són prou conegudes les dificultats que té el jovent per emancipar-se de la llar d'origen: les dificultats en l'estabilització laboral, l'allargament dels estudis i el preu de l'habitatge s'apunten repetidament com a factors explicatius. Però, d'altra banda, el suposat "conflicte generacional" entre pares i fills, al qual tant s'havia al·ludit en el passat, sembla haver desaparegut, i avui en dia la convivència a la llar familiar no sembla viure's com a un problema.

Aquests esdeveniments tenen concrecions diferents en un espai geogràfic tan heterogeni com el català: el 69% de la població catalana es concentra en el 10% del territori (Àmbit metropolità), ens trobem comarques amb un gran dinamisme i competitivitat productiva i altres amb dèficits en infraestructures i economies que no creixen. Però aquesta realitat territorial és dinàmica i canviant. Al mateix temps que el jovent de les comarques més despoblades marxa a altres llocs per buscar feina, l'encariment del preu de l'habitatge a les zones més densament poblades també provoca el desplaçament de població jove (i no tan jove) entre comarques. Fins i tot algunes comarques que tradicionalment havien perdut població ara creixen en efectius.

En definitiva, una bona part dels fenòmens en què es veuen implicades les persones del territori català d'entre 15 i 29 anys tenen un recorregut que sobrepasa les simplificacions que sovint es fan. És el desig d'abordar aquesta complexitat, junt amb la voluntat d'atorgar protagonisme a les diferències territorials, el que ens ha dut a plantejar un estudi sociològic detallat, amb una visió integradora de la realitat i amb una base territorial destacada. L'aproximació metodològica que hi hem fet ha estat plural i múltiple. A l'anàlisi de la informació quantitativa territorialitzada per comarques —que encara és insuficient per abordar totes les dimensions que configuren les condicions de vida del jovent—, hi hem afegit una aproximació qualitativa fonamentada principalment en la tècnica del grup de discussió, així com també una explotació dels estudis ja existents. D'aquesta manera esperem poder apropar-nos amb el màxim de fidelitat a una realitat juvenil que és més heterogenia i múltiple del que pot semblar a primera vista.

2

Plantejament de l'estudi

2.1 Finalitat de l'estudi

Partint de les consideracions anteriors, el present estudi es planteja els objectius bàsics següents:

- Oferir, especialment als consellers, regidors i tècnics de joventut dels consells comarcals i dels ajuntaments, el coneixement necessari per poder dissenyar polítiques de joventut el més realistes i integrals possible.
- Detectar les peculiaritats existents en els comportaments, les actituds i les condicions de vida dels joves des d'una perspectiva territorial comarcal, comparant-la alhora amb la de l'àmbit del Pla territorial* i la del conjunt de Catalunya.
- Analitzar i interrelacionar les implicacions de la peculiaritat territorial en els diferents àmbits de vida dels joves: emancipació (educació, treball, habitatge, salut i cultura), participació i territorialitat i cohesió social.

2.2 El problema i el seu tractament metodològic

El disseny general que s'ha seguit en la recerca per aconseguir els objectius plantejats ha estat de caràcter multiestrategic, amb l'ús de fonts primàries i secundàries i combinant dades de caràcter quantitatiu i qualitatiu.

Cal tenir en compte que en les dades de caràcter estadístic difícilment hi apareixen tot un seguit de factors rellevants per a l'estudi de la realitat juvenil. Un fet diferencial i definidor del que és ser jove en l'actualitat és que la condició juvenil no és defineix com allò que no és, sinó com allò que és: un procés social organitzat, institucionalitzat i estructurat socialment i històricament pel qual els adolescents esdevenen adults. Això significa que la joventut cal entendre-la com una etapa de ciutadania en la qual les persones adquireixen i posen en pràctica els drets i deures socials. No obstant això, en el context actual hi ha una diversitat més gran de trajectòries i, al mateix temps, més dificultats per posar en pràctica l'exercici de la plena ciutadania. Això implica una gran heterogeneïtat de joves, ja que les i els joves són molt diferents entre si. Aquesta heterogeneïtat i diversitat requereix precisament, en molts casos, l'ús de tècniques qualitatives.

Aquest plantejament, per tant, s'ha traduït en la utilització de dues tècniques d'anàlisi principals: l'explotació qualitativa de les informacions provinents de grups de discussió organitzats expressament per a la recerca i l'anàlisi estadística de les dades de l'Estadística de població del 1996 i el Cens del 2001. De manera complementària també s'ha recorregut a entrevistes personals a experts i agents socials i a dades estadístiques secundàries provinents de diverses fonts.

*Els àmbits territorials són agrupacions de comarques senceres establertes en el Pla territorial general de Catalunya per la Llei 1/1995, de 16 de març, i per la posterior aprovació de la Llei 24/2001, de 31 de desembre, de reconeixement de l'Alt Pirineu i l'Aran com a àrea funcional de planificació.

Les agrupacions són les següents: *Àmbit Metropolità* (Alt Penedès, Baix Llobregat, Barcelonès, Garraf, Maresme, Vallès Occidental, Vallès Oriental), *Comarques Centrals* (Anoia, Bages, Berguedà, Osona, Sosonès), *Alt Pirineu i Aran* (Alt Urgell, Alta Ribagorça, Pallars Jussà, Val d'Aran, Pallars Sobirà, Cerdanya), *Àmbit de Ponent* (Garrigues, Noguera, Pla d'Urgell, Segarra, Segrià, Urgell), *Comarques Gironines* (Alt Empordà, Baix Empordà, Garrotxa, Gironès, Pla de l'Estany, Ripollès, la Selva), *Terres de l'Ebre* (Terra Alta, Ribera d'Ebre, Montsià, Baix Ebre) i *Camp de Tarragona* (Alt Camp, Baix Camp, Baix Penedès, Conca de Barberà, Priorat, Tarragonès).

Per organitzar els grups de discussió s'han establert les set agrupacions comarcals següents, que es corresponen amb els àmbits territorials dels quals hem parlat més amunt:

- Alt Pirineu i Aran: Cerdanya, Alt Urgell, Alta Ribagorça, Pallars Jussà, Pallars Sobirà i Val d'Aran.
- Àmbit Metropolità: Alt Penedès, Baix Llobregat, Barcelonès, Garraf, Maresme, Vallès Occidental i Vallès Oriental.
- Camp de Tarragona: Alt Camp, Baix Camp, Baix Penedès, Conca de Barberà, Priorat i Tarragonès.
- Comarques Centrals: Anoia, Bages, Berguedà, Osona i Solsonès.
- Comarques Gironines: Alt Empordà, Baix Empordà, Garrotxa, Gironès, Pla de l'Estany, Ripollès i la Selva.
- Àmbit de Ponent: Garrigues, Noguera, Pla d'Urgell, Segarra, Segrià i Urgell.
- Terres de l'Ebre: Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre i Terra Alta.

Metodològicament, el disseny del treball ha buscat una forta articulació quantitativa-qualitativa, de manera que la primera aproximació estadística al territori ha permès identificar homogeneïtats comarcals i fer més eficient l'ús posterior dels grups de discussió —sempre respectant la base territorial, i per tant sense barrejar comarques pertanyents a àmbits territorials diferents—. Igualment, a l'hora de redactar els informes comarcals aquesta articulació ha permès una mena de *triangulació* entre els diferents tipus de dades, fet que reforça les afirmacions que s'hi fan.

Un altre gran avantatge del disseny que hem triat ha estat la seva replicació, és a dir, la capacitat de contestar i contrastar preguntes similars d'una manera repetida, variant-ne només la variable territorial. Això ha estat així en els casos en què els perfils socials dels grups de discussió han estat coincidents entre els diferents àmbits territorials. La replicació garanteix una validesa i una fiabilitat elevades, que ha permès obtenir resultats i conclusions rellevants tant per a la realitat social juvenil de cada comarca com per al conjunt de Catalunya.

2.3 Les tècniques utilitzades i la seva funció en la recerca

Per acabar aquest apartat apuntem tot seguit els detalls concrets de l'ús que s'ha fet de les diferents informacions, quines tècniques s'han utilitzat i els objectius i funcions que han complert en el marc de la recerca.

2.3.1 Explotació de treballs i estudis ja elaborats

Els tipus de treballs consultats han estat els que aborden la realitat juvenil catalana tant des d'un punt de vista global com els que tenen com a àmbit particular de l'estudi una comarca o municipi concret. De fet, aquestes dues orientacions permeten aconseguir objectius diferents. Per una banda, totes aquelles recerques i explotacions estadístiques fetes des d'una perspectiva més globalitzadora i amb un àmbit més ampli ens han servit per contextualitzar i identificar les grans línies d'estructuració i de canvi en la realitat juvenil catalana. Per l'altra, els estudis que han fet alguns consells comarcals i municipis sobre la seva pròpia realitat juvenil ens han marcat les línies per continuar aprofundint en les qüestions particulars dels diferents territoris. Uns tipus de treballs i altres han permès emprendre i complementar l'explotació de les informacions produïdes en la nostra recerca amb unes bases ja contrastades amb anterioritat.

2.3.2 Explotació de dades estadístiques

La recerca ha utilitzat dues fonts estadístiques fonamentals: el Cens de Població de l'any 2001 i l'Estadística de Població de l'any 1996. Aquestes informacions s'han tractat per comarques, per àmbits territorials i pel conjunt de tot Catalunya, dividint els joves de 15 a 29 anys en grups quinquennals. Precisament la possibilitat d'organitzar els agrupaments territorials en els diferents nivells pels quals ens interessàvem ha fet que aquestes fonts constituïssin la base de la nostra explotació estadística. S'han utilitzat algunes altres fonts estadístiques amb una referència temporal una mica més recent —l'actualització del padró de l'any 2004 i altres estadístiques dels departaments d'Educació, de Treball, de Salut—, però que no permetien un tractament tan detallat per grups d'edat i per comarques. També hem d'assenyalar que aquest estudi és el primer que elabora l'Observatori Català de la Joventut amb les dades del Cens de Població del 2001, ja que fins ara les dades utilitzades provenien de l'Estadística de Població de l'any 1996.

Els usos d'aquestes informacions han estat variats. En un primer moment se n'ha fet una explotació (anàlisi factorial) encaminada a preparar els agrupaments comarcals. Més concretament, s'han buscat homogeneïtats comarcals que permetessin assignar un determinat perfil de joves amb característiques socials semblants a més d'una comarca. S'ha organitzat d'aquesta manera per aconseguir els grups de discussió fossin més eficients: les conclusions extreïdes d'un determinat grup de discussió d'una comarca concreta es poden extrapol·lar al jovent de les comarques amb característiques semblants. Aquesta extrapolació s'ha fet sense trencar la lògica de coherència territorial, i només s'han agrupat comarques que pertanyessin a un mateix àmbit territorial.

Un segon objectiu de l'anàlisi quantitativa ha estat caracteritzar les comarques en relació amb l'àmbit territorial al qual pertanyen i al conjunt de Catalunya. Aquesta caracterització ha tingut un caire principalment descriptiu, i es plantejava com a principal objectiu obtenir una visió general de tot un conjunt de factors que acaben configurant la realitat territorial en què es desenvolupa la vida del jovent. Així, per obtenir aquesta "fotografia" global de cada comarca s'han tractat els eixos següents: població, nivell econòmic i mercat de treball, territori, salut, ensenyament i educació, habitatge i equipaments culturals.

Finalment, s'han explotat les dades estadístiques provinents del Cens de Població del 2001 i de l'Estadística de Població de l'any 1996 en què s'ha mirat d'aconseguir una panoràmica el més detallada possible de cada una de les realitats comarcals que es volien analitzar. Aquí l'anàlisi s'ha concentrat en els segments d'edat juvenil i en la identificació de l'entorn econòmic i social comarcal en què transcorre la vida dels joves, donant un especial protagonisme a l'evolució temporal. Aquesta informació no només té interès per si mateixa, en permetre una caracterització de les particularitats comarcals en les condicions de vida del jovent, sinó que també ha fet possible una millor contextualització —i per tant interpretació— de la informació qualitativa obtinguda en els grups de discussió.

2.3.3 Explotació de grups de discussió

La tècnica dels grups de discussió s'ha utilitzat en dos moments diferents de la recerca i amb dues finalitats diferents. En un primer moment s'han organitzat grups de discussió de caràcter exploratori amb l'objectiu de detectar aquelles qüestions més rellevants per a les comarques que s'havien d'estudiar. Aquests grups de discussió els han format principalment tècnics de joventut dels consells comarcals i les coordinacions territorials, tot i que també hi han intervingut professionals provinents de diferents institucions i de diferents especialitats. D'aquest tipus de grups de discussió se n'ha fet un per cada àmbit territorial, compost per unes deu persones. La informació obtinguda no només ha permès delimitar millor els perfils dels joves i les joves que participarien posteriorment en la segona fase dels grups, sinó que també ha fet possible plantejar qüestions sobre les quals calia aprofundir en els grups de discussió amb els i les joves.

Si el primer tipus de grups de discussió es poden qualificar genèricament de “grups de professionals”, el segon tipus de grups de discussió tenien un caràcter molt més focalitzat, tant pels perfils convocats com per les qüestions tractades. Aquest segon tipus de grups han estat els que han proporcionat el gruix de la informació qualitativa que posteriorment s’ha explotat i sistematitzat en els diferents informes. S’han organitzat cinc grups de discussió per a cada àmbit territorial —excepte a l’Àmbit Metropolità, on se n’han fet sis, i a les Terres de l’Ebre, on se n’han fet quatre—. En aquest punt és important destacar que s’ha seguit el criteri d’organitzar un grup de discussió per cada perfil diferent de jove, és a dir, dins de cada àmbit territorial s’han delimitat tants perfils diferenciats de joves com grups de discussió s’organitzaven. Aquesta delimitació dels perfils dins de cada àmbit territorial ha estat el resultat de la primera fase d’explotació estadística i de les informacions proporcionades pels “grups de professionals”. Així, aquests perfils han estat els que es consideraven més característics de l’àmbit territorial, intentant sempre respectar la regla de buscar el màxim d’heterogeneïtat entre perfils per tal de recollir la variabilitat interna del territori. Per la seva banda, cada grup corresponent a un perfil concret es fonamentava en unes característiques compartides, de manera que es complís la condició d’homogeneïtat social entre els i les assistents. El nombre mitjà d’assistents a cada grup s’ha situat entre sis i deu persones.

2.3.4 Explotació d’entrevistes personals

La tècnica de l’entrevista personal s’ha utilitzat com a complement de la del grup de discussió. Per una banda s’ha fet servir per acabar de completar la informació que provenia dels grups de joves, especialment en aquelles qüestions en les quals ha estat més difícil obtenir un diàleg fluid —per exemple, en temes vinculats a comportaments de risc—. Per l’altra, ja s’ha fet servir en la fase de redacció dels informes, amb l’objectiu de contrastar les afirmacions que s’hi feien.

Les entrevistes han estat majoritàriament cara a cara, tot i que en alguns casos també se n’han fet per telèfon. El perfil de les persones entrevistades ha estat semblant al de les que es van convocar en els “grups de professionals”, és a dir, professionals i experts en qüestions vinculades a la realitat juvenil provinents de diferents especialitats i institucions. Atès el caràcter auxiliar i complementari de les entrevistes, la seva explotació no ha tingut el protagonisme dels grups de discussió en la redacció dels informes, però sí que han permès abordar matèries que d’altra manera s’haurien tractat escassament.

2.4 Estructura dels informes

A continuació es presenta la informació recollida per a l'àmbit territorial, desglossada en els grans apartats següents.

En el punt 3, **"Context socioeconòmic de l'àmbit territorial"**, es dona una visió general de l'àmbit territorial en comparació amb el global de Catalunya. Per a oferir aquesta fotografia s'han seleccionat alguns indicadors generals sobre la situació demogràfica, territorial, econòmica, entre d'altres.

En el següent 4, **"La realitat dels joves de l'àmbit territorial"**, s'analitza la informació recollida amb relació a la situació i les percepcions de les persones joves del territori, combinant l'explicació de les dades estadístiques i les aportacions dels mateixos joves i tècnics mitjançant els grups de discussió de l'àmbit. Aquest punt constitueix el gruix de l'informe.

En el punt 5, **"Síntesi i conclusions"**, es presenten d'una manera resumida els principals elements de l'anàlisi que es fa en el punt anterior, intentant apuntar també possibles camps d'intervenció en la realitat analitzada.

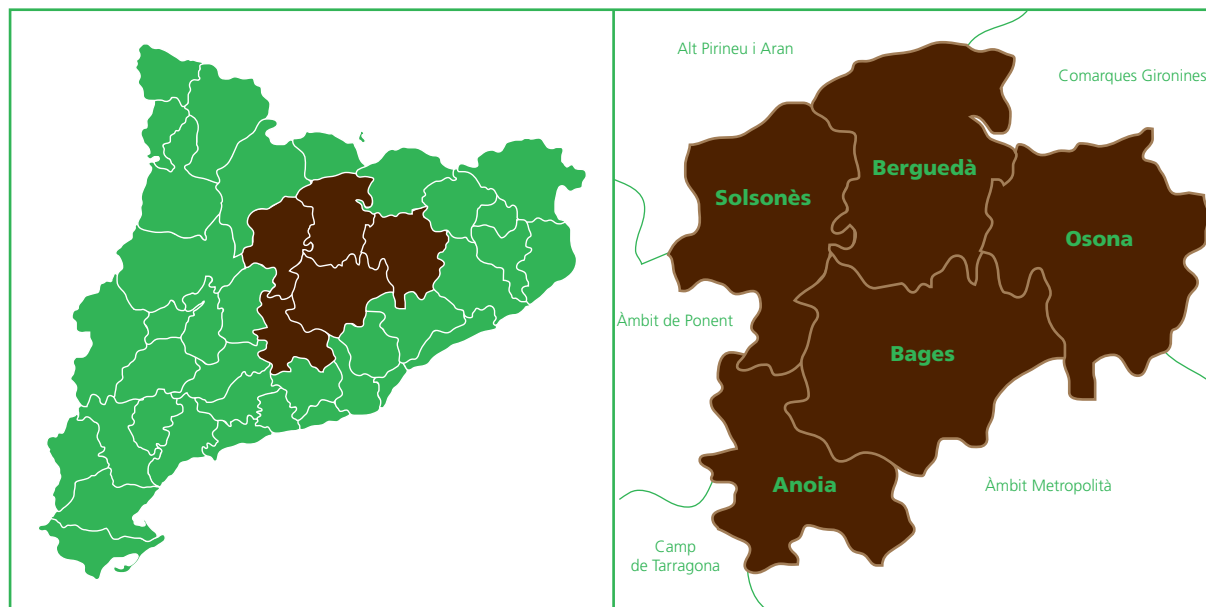
Finalment, s'adjunta la biografia general utilitzada i tres annexos diferents. El primer consisteix en un annex metodològic que ofereix, per una banda, una explicació de les recodificacions més significatives fetes amb les dades del Cens de 2001, i per l'altra una explicació detallada del treball de camp que s'ha fet. El segon annex és l'índex de totes les taules estadístiques utilitzades en l'informe. El tercer i últim annex són altres taules estadístiques que complementen l'informe. Aquestes darreres a banda de complementar la informació quantitativa presentada en els punts 3 i 4 de l'informe, és la base d'alguns dels comentaris i reflexions que apareixen al mateix punt 4. A banda de complementar la informació quantitativa presentada en els punts 3 i 4 de l'informe, és la base d'alguns dels comentaris i reflexions que apareixen en el propi punt 4.

3

Context socioeconòmic de l'àmbit territorial

3.1 Localització de l'àmbit territorial

L'Àmbit de Comarques Centrals està constituït per cinc comarques: Solsonès, Berguedà, Anoia, Bages i Osona. Com el seu nom indica, està situat al cor de Catalunya. Així doncs, l'àmbit territorial limita amb l'Àmbit Metropolità pel sud, l'Àmbit de Comarques Gironines per l'est, l'Àmbit de l'Alt Pirineu i Aran pel nord-oest, l'Àmbit de Ponent per l'oest i l'Àmbit de Camp de Tarragona pel sud-oest. Tot i el caràcter heterogeni de les seves comarques, podem distingir entre les comarques més properes a l'Àmbit Metropolità (Anoia, Bages i Osona) i les més allunyades (Berguedà i Solsonès).

3.2 Distribució de la població

L'Àmbit de Comarques Centrals comptava amb 457.022 habitants l'any 2004. Dins de l'àmbit territorial hi ha diferències notables quant al volum de població, i són les tres comarques frontereres amb l'Àmbit Metropolità les que compten amb major volum de població (gairebé el 90% de tot l'àmbit territorial), amb el màxim en els 138.630 habitants del Bages.

L'evolució demogràfica de l'àmbit territorial ha estat de creixement des de 1981, sobretot a partir de 1996, ja que durant el període anterior aquesta evolució era molt lleugera. Aquest increment recent de la població ha estat degut a l'arribada de nous habitants al territori, ja que, com mostra la taxa de creixement natural, als darrers anys hi ha hagut un reduït nombre de naixements que han estat superats per les defuncions, presentant des de 1991 fins 2001 unes taxes negatives que arribaren al -1,1 el 1998. L'any 2003 la taxa bruta de creixement ja és positiva amb un 0,7. Aquesta situació de decrement és molt més accentuada a l'Àmbit de Comarques Centrals que al conjunt de Catalunya, que tot i que presenta un enlentiment en el seu creixement natural durant part de l'evolució 1986-2003, en cap cas presenta taxes de creixement negatives. Cal destacar la comarca del Berguedà quant a les elevades taxes de decrement que, juntament amb el Solsonès i el Bages, provoquen el descens general de l'àmbit territorial en el període esmentat. En canvi, la població de Catalunya ha anat incrementant població de manera progressiva.

Evolució de la població. Comarques, Àmbit Territorial i Catalunya, 1981-2004.

3.2.1	Habitants 1981	1986	1991	1996	2001	2004
Territori						
Anoia	78.201	79.594	82.450	86.964	93.529	101.748
Bages	150.657	150.421	152.177	152.586	155.112	165.123
Berguedà	41.630	40.677	38.965	38.606	37.995	39.224
Osona	115.000	115.258	117.442	122.923	129.543	138.630
Solsonès	10.911	10.796	10.792	11.171	11.466	12.297
Comarques Centrals	396.399	396.746	401.826	412.250	427.645	457.022
Catalunya	5.956.414	5.978.638	6.059.494	6.090.040	6.343.110	6.813.319

Font: Censos de 1981, 1991 i 2001. Padrons municipals d'habitants de 1986, 1996 i 2004. Institut d'Estadística de Catalunya.

Evolució de la taxa de creixement natural. Comarques, Àmbit Territorial i Catalunya, 1986-2003.

3.2.2	Taxa de creixement natural							
	1986	1991	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Territori								
Anoia	3,2	1,6	0,1	0,6	1,5	1,1	2,2	2,7
Bages	0,0	-1,3	-1,8	-1,5	-1,2	-1,0	-0,2	0,2
Berguedà	-1,7	-5,2	-6,2	-6,6	-5,7	-5,4	-6,2	-6,4
Osona	1,7	1,7	0,5	1,5	1,8	1,3	1,9	2,0
Solsonès	-0,6	-3,4	-1,7	-0,8	-1,8	-0,3	-2,7	0,1
Comarques Centrals	0,9	-0,3	-1,1	-0,6	-0,1	-0,3	0,3	0,7
Catalunya	2,3	0,7	0,2	0,3	1,3	1,4	1,7	2,0

Font: Estimacions de població i moviment natural de la població. Institut d'Estadística de Catalunya.

En veure la distribució de la població per franges d'edat podem observar que la proporció de població jove a l'àmbit territorial és semblant a la mitjana del conjunt de Catalunya. No obstant això, cal destacar que tant en els homes com en les dones el percentatge de població de 25 a 29 anys, i sobretot de 30 a 34 anys és inferior al del àmbit territorial. Per exemple, a Comarques Centrals un 7,4% de les dones tenen entre 30 i 34 anys, mentre que a Catalunya aquest col·lectiu representa el 8,4%. Aquesta situació no és homogènia entre les comarques de l'àmbit territorial, ja que per exemple l'Anoia presenta majors percentatges de població jove que la mitjana catalana per a totes les edats, i és l'única comarca per sobre de la mitjana catalana en la franja de 25 a 29 anys, amb un 9,7% de la població masculina (davant el 9,6% de Catalunya i 9,1% de les Comarques Centrals). En canvi, les comarques del Solsonès, el Berguedà i, en menor mesura, el Bages, presenten, com l'àmbit territorial, percentatges força inferiors a la mitjana catalana en la població de 25 a 29 anys (per sota el 9% en els homes). En el cas de les dones, a Catalunya un 8,6% de la població se situa en aquest interval d'edat, mentre que el Berguedà presenta el percentatge mínim de l'àmbit territorial amb un 6,8% de població femenina.

Per altra banda, l'Àmbit de les Comarques Centrals presenta percentatges superiors de gent gran (65 anys o més) en ambdós sexes, però sobretot en la població femenina. A Catalunya, un 19,5% de les dones té 65 anys o més, mentre que a l'àmbit territorial aquest percentatge se situa en el 21,8%, i arriba al màxim a la comarca del Berguedà (28,1%), que presenta una població molt més envellida que la resta de les Comarques Centrals.

Distribució de la població per grups d'edat. Homes. Percentatges. Comarques, Àmbit Territorial i Catalunya, 2004.

3.2.3	Homes								
	0-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-64	65 o més	Total H
Territori									
Anoia	10,6	5,0	5,4	7,4	9,7	9,3	38,9	13,7	51.281
Bages	9,5	4,5	5,1	6,9	8,9	8,7	39,6	16,8	81.760
Berguedà	7,6	4,2	5,0	6,6	7,8	6,7	40,8	21,3	19.408
Osona	10,5	4,9	5,4	7,0	9,3	8,6	39,5	14,7	69.605
Solsonès	9,2	4,5	4,9	6,5	8,5	8,1	40,1	18,2	6.307
Comarques Centrals	9,9	4,7	5,2	7,0	9,1	8,6	39,5	15,9	228.361
Catalunya	9,8	4,7	5,2	7,1	9,6	9,4	39,9	14,3	3.366.329

Font: Padró municipal d'habitants. Institut d'Estadística de Catalunya.

Distribució de la població per grups d'edat. Dones. Percentatges. Comarques, Àmbit Territorial i Catalunya, 2004.

3.2.4	Dones								
	0-9	10-14	15-19	20-24	25-29	30-34	35-64	65 o més	Total D
Territori									
Anoia	9,9	4,8	5,3	7,0	8,7	8,2	37,4	18,7	50.467
Bages	8,7	4,1	4,8	6,3	8,0	7,3	37,5	23,2	83.363
Berguedà	6,8	3,8	4,7	5,9	6,8	6,1	37,8	28,1	19.816
Osona	9,8	4,7	5,0	6,8	8,0	7,4	37,8	20,6	69.025
Solsonès	9,4	4,2	4,2	7,0	7,7	7,4	37,6	22,5	5.990
Comarques Centrals	9,2	4,4	4,9	6,6	8,0	7,4	37,6	21,8	228.661
Catalunya	9,0	4,3	4,8	6,6	8,6	8,4	38,8	19,5	3.446.990

Font: Padró municipal d'habitants. Institut d'Estadística de Catalunya.

La població de l'Àmbit de Comarques Centrals es caracteritza per tenir un alt percentatge de població procedent de Catalunya (75,2%), més elevada que la mitjana de tot el territori català (65,4%), segons dades de l'any 2004. Aquest major pes de la població nascuda a Catalunya es tradueix en un menor pes dels provinents de la resta de l'Estat espanyol (17,4%), molt per sota els valors de Catalunya (24%) mentre que la taxa d'estrangers se situa en un percentatge més proper a la taxa catalana, amb un 7,4% respecte al 10,6% català. Entre les Comarques Centrals s'observen unes taxes més elevades de població nascuda a Catalunya a les comarques més allunyades de l'Àmbit Metropolità (Berguedà i Solsonès), amb valors que superen el 80% de la població. En canvi, les comarques de l'Anoia i el Bages, més properes a Barcelona, presenten taxes més elevades de població procedent de la resta de l'Estat espanyol (22,5% i 19,6% respectivament) sense superar cap d'elles la mitjana catalana. Tot i que les cinc comarques presenten un percentatge inferior a la mitjana catalana de població nascuda a l'estranger, l'àmbit territorial també mostra certa heterogeneïtat interna, i destaca el cas d'Osona que presenta el màxim amb un 9,5% de la població, seguit pel Solsonès amb un 7,5%, mentre que en la resta de comarques aquesta població representa menys del 6,6%.

Distribució de la població per lloc de naixement. Valors absoluts i percentatges. Comarques, Àmbit Territorial i Catalunya, 2004.

3.2.5	Població per lloc de naixement				
		Catalunya	Resta de l'Estat espanyol	Estranger	Total
Territori					
Anoia	Valors %	72.310 71,1	22.900 22,5	6.538 6,4	101.748
Bages	Valors %	121.849 73,8	32.388 19,6	10.886 6,6	165.123
Berguedà	Valors %	31.612 80,6	5.312 13,5	2.300 5,9	39.224
Osona	Valors %	107.573 77,6	17.842 12,9	13.215 9,5	138.630
Solsonès	Valors %	10.247 83,3	1.125 9,1	925 7,5	12.297
Comarques Centrals	Valors %	343.591 75,2	79.567 17,4	33.864 7,4	457.022
Catalunya	Valors %	4.455.928 65,4	1.632.007 24,0	725.384 10,6	6.813.319

Font: Padró municipal d'habitants. Institut d'Estadística de Catalunya.

3.3 El territori

L'Àmbit de Comarques Centrals compta amb una baixa densitat de població en comparació a la mitjana catalana. Així, l'any 2004 l'àmbit territorial presentava una taxa de 81,4 hab./km² molt per sota el valor de Catalunya, de 212,2 hab./km². Aquests valors es deuen bàsicament a la baixa densitat que presenten les comarques més despoblades, com el Solsonès i el Berguedà, amb 12,3 hab./km² i 33,1 hab./km² respectivament. A més, cal tenir en compte que cap de les Comarques Centrals supera la mitjana catalana, ja que la comarca amb major densitat de població és el Bages amb 127,1 hab./km² l'any 2004.

**Superfície i evolució de la densitat de població. Valors en km² i en habitants per km².
Comarques, Àmbit Territorial i Catalunya, 1986-2004.**

3.3.1	Superfície km ²	Densitat (habitants/km ²)				
		1986	1991	1996	2001	2004
Territori						
Anoia	866	91,8	95,1	100,4	107,9	117,5
Bages	1.299	116,1	117,5	117,8	119,8	127,1
Berguedà	1.185	34,4	33,0	32,6	32,1	33,1
Osona	1.260	91,2	92,9	97,6	102,5	110,0
Solsonès	1.001	10,8	10,8	11,2	11,5	12,3
Comarques Centrals	5.612	70,8	71,7	73,5	76,3	81,4
Catalunya	32.107	187,4	190,0	190,9	198,9	212,2

Font: Censos de 1991 i 2001. Padrons municipals d'habitants de 1986, 1996 i 2004. Institut d'Estadística de Catalunya.

La població de l'àmbit territorial compta amb un cert nivell de concentració, ja que el percentatge més elevat de població és a municipis de 10.001 a 50.000 habitants (31%) i un altre percentatge també important (24,7%) es concentra en les poblacions de 5.001 a 10.000 habitants. Així i tot, en tot l'àmbit territorial només hi ha una població, Manresa, que superi els 50.000 habitants i representa un 15% del total de la població de l'àmbit territorial. Per altra banda, hi ha un 16,4% de la població que resideix en municipis entre 2.001 i 5.000 habitants, un 9,5% de la població habita en municipis entre 501 i 2.000 habitants i un 3,5% de la població viu en poblacions amb menys de 500 habitants. La mitjana catalana presenta una concentració més accentuada en grans municipis que les taxes de l'àmbit territorial, ja que en tot el territori català hi ha 13 ciutats majors que Manresa. En el cas de Catalunya, doncs, trobem que un 56,4% de la població habita en poblacions de més de 50.000 habitants, alhora que un 23,9% ho fa en poblacions de 10.001 a 50.000 habitants.

Així, a les Comarques Centrals, els percentatges d'habitants en poblacions petites són majors que a la mitjana catalana. Aquest fet també es pot observar en la quantitat de pobles de menor mida, ja que a l'àmbit territorial un 44,8% dels municipis compten amb menys de 500 habitants, percentatge que és superior al del total de Catalunya (37,0%). En canvi, en els percentatges de poblacions entre 10.001 i 50.000 habitants, com també les poblacions de més de 50.000 habitants, la taxa catalana supera la taxa de l'àmbit territorial.

Cal destacar un cop més que l'Àmbit de les Comarques Centrals compta amb dues comarques força disperses com són el Solsonès i el Berguedà, en les quals és major el nombre de municipis més petits i la població que hi habita. Per exemple, l'extrem és el cas del Solsonès, on un 80% dels nuclis no superen els 500 habitants i representen més del 20% de la població total de la comarca, i només la capital, Solsona, compta amb més de 2000 habitants (8.127 l'any 2004).

Distribució de la població segons la dimensió del municipi. Valors absoluts i percentatges. Comarques, Àmbit Territorial i Catalunya, 2004.

3.3.2	N. habitants							Total
		fins a 500 hab.	de 501 a 2.000	de 2.001 a 5.000	de 5.001 a 10.000	de 10.001 a 50.000	més de 50.000	
Territori								
Anoia	Valors %	2.932 2,9	10.945 10,8	8.982 8,8	21.121 20,8	57.768 56,8	0 0,0	101.748
Bages	Valors %	2.218 1,3	8.311 5,0	26.455 16,0	59.634 36,1	0 0,0	68.505 41,5	165.123
Berguedà	Valors %	3.257 8,3	9.037 23,0	11.177 28,5	0 0,0	15.753 40,2	0 0,0	39.224
Osona	Valors %	4.784 3,5	13.381 9,7	28.465 20,5	23.913 17,2	68.087 49,1	0 0,0	138.630
Solsonès	Valors %	2.624 21,3	1.546 12,6	0 0,0	8.127 66,1	0 0,0	0 0,0	12.297
Comarques Centrals	Valors %	15.815 3,5	43.220 9,5	75.079 16,4	112.795 24,7	141.608 31,0	68.505 15,0	457.022
Catalunya	Valors %	88.175 1,3	289.908 4,3	407.858 6,0	555.015 8,1	1.627.828 23,9	3.844.535 56,4	6.813.319

Font: Padró municipal d'habitants. Institut d'Estadística de Catalunya.

Distribució del nombre de municipis segons la seva grandària. Valors absoluts i percentatges. Comarques, Àmbit Territorial i Catalunya, 2004.

3.3.3	N. municipis							Total
		fins a 500 hab.	de 501 a 2.000	de 2.001 a 5.000	de 5.001 a 10.000	de 10.001 a 50.000	més de 50.000	
Territori								
Anoia	Valors %	14 42,4	10 30,3	3 9,1	3 9,1	3 9,1	0 0,0	33
Bages	Valors %	8 22,9	9 25,7	8 22,9	9 25,7	0 0,0	1 2,9	35
Berguedà	Valors %	19 61,3	8 25,8	3 9,7	0 0,0	1 3,2	0 0,0	31
Osona	Valors %	21 41,2	12 23,5	11 21,6	4 7,8	3 5,9	0 0,0	51
Solsonès	Valors %	12 80,0	2 13,3	0 0,0	1 6,7	0 0,0	0 0,0	15
Comarques Centrals	Valors %	74 44,8	41 24,8	25 15,2	17 10,3	7 4,2	1 0,6	165
Catalunya	Valors %	350 37,0	281 29,7	131 13,8	80 8,5	81 8,6	23 2,4	946

Font: Padró municipal d'habitants. Institut d'Estadística de Catalunya.

3.4 Economia, activitat i treball

La taxa d'activitat de l'àmbit territorial, un 58,7% és lleugerament superior que la taxa catalana (un 58,4%) per a la població general, però sobretot en el cas dels joves. La major diferència es troba entre els joves de 16 a 19 anys, on hi ha una diferència de 6 punts percentuals entre el 35,9% dels joves catalans actius i el 41,9% de l'àmbit territorial. En les diferents franges d'edat compreses entre els 20 i els 59 anys hi ha una diferència mitjana de 2,8 punts entre la taxa de l'àmbit territorial i la taxa de Catalunya. És en els grups de 60 a 64 anys, o més de 65 anys, on la taxa catalana d'activitat supera la mitjana de l'Àmbit de Comarques Centrals. La diferència es pot veure sobretot en la franja d'edat entre 60 i 64 anys on, amb una taxa de 34,1% de població, la taxa catalana supera la de l'àmbit territorial, que resta amb un 30,9%. Tot i les diferències entre una taxa i l'altra, en ambdós casos la màxima taxa d'ocupació la trobem a la franja d'edat entre els 25 i 29 anys, on l'àmbit territorial presenta una taxa del 89,1% i en el cas de Catalunya, del 87%. Dins les Comarques Centrals, el Solsonès –fins als 25 anys–, junt amb el Berguedà presenten les taxes mínimes d'activitat juvenil, amb les màximes diferències en la franja de 16 a 19 anys, on només un 28,1% dels joves i de les joves del Solsonès són actius.

La taxa d'atur de l'Àmbit de Comarques Centrals al 2001 és d'un 8,5%, més reduïda que la mitjana catalana (10,2%). Aquesta major ocupació de l'àmbit territorial amb relació al global de Catalunya és compartit per totes les comarques excepte l'Anoia, que presenta la taxa d'atur més elevada, un 10,3%. En l'extrem oposat se situa el Solsonès, amb un 6% de la població activa aturada.

L'ocupació a les Comarques Centrals és més elevada entre els homes, amb un 94,1% dels actius, que entre les dones, amb un 88%. Aquestes taxes mostren, però, que tot i que les taxes d'atur de la població general i per als dos sexes són inferiors respecte a la mitjana catalana, a l'àmbit territorial és major la diferència entre homes i dones, ja que la taxa femenina, un 12%, duplica la masculina (5,9%). A Catalunya, en canvi, la taxa femenina, d'un 13,1%, dista 5,1 punts de la masculina, un 8%. En aquest aspecte cal ressaltar la comarca del Solsonès, on hi ha el major percentatge de dones ocupades de Comarques Centrals, amb una taxa del 91,2% mentre que a l'Anoia n'hi ha una taxa més baixa, amb un 85,6% de les dones actives ocupades.

Taxa d'activitat per grups d'edat. Comarques, Àmbit Territorial i Catalunya, 2001.

3.4.1	Taxa d'activitat											
	16-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60-64	65 i més	Total
Territori												
Anoia	43,4	73,9	89,6	88,6	85,9	84,7	81,2	74,5	62,9	32,2	3,3	61,1
Bages	43,4	74,9	89,7	89,3	87,7	85,2	81,0	71,7	56,4	28,4	2,8	57,7
Berguedà	34,0	68,6	87,5	88,8	88,7	84,8	78,5	70,5	49,4	24,1	2,2	51,7
Osona	42,1	71,3	88,2	89,0	87,7	86,4	83,7	76,0	63,4	34,0	2,9	60,7
Solsonès	28,1	62,4	89,5	88,7	87,7	82,1	77,1	69,8	61,5	43,5	3,0	56,4
Comarques Centrals	41,9	72,7	89,1	89,0	87,4	85,4	81,5	73,4	59,3	30,9	2,9	58,7
Catalunya	35,9	69,6	87,0	86,7	84,1	82,0	77,9	69,5	57,5	34,1	3,5	58,4

Font: Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

Distribució de la població de 16 i més anys amb relació a l'activitat per sexe. Valors absoluts i percentatges. Comarques, Àmbit Territorial i Catalunya, 2001.

3.4.2	Població amb relació a l'activitat											
	Homes				Dones				Total			
	Absoluts		Taxes		Absoluts		Taxes		Absoluts		Taxes	
	Ocupats	Aturats	Ocupació	Atur	Ocupades	Aturades	Ocupació	Atur	Ocupats/ades	Aturats/ades	Ocupació	Atur
Territori												
Anoia	25.675	2.006	92,8	7,2	17.146	2.885	85,6	14,4	42.821	4.891	89,7	10,3
Bages	40.667	2.633	93,9	6,1	28.831	4.037	87,7	12,3	69.498	6.670	91,2	8,8
Berguedà	9.221	507	94,8	5,2	6.389	872	88,0	12,0	15.610	1.379	91,9	8,1
Osona	35.825	1.855	95,1	4,9	24.838	2.850	89,7	10,3	60.663	4.705	92,8	7,2
Solsonès	3.205	141	95,8	4,2	1.920	185	91,2	8,8	5.125	326	94,0	6,0
Comarques Centrals	114.593	7.142	94,1	5,9	79.124	10.829	88,0	12,0	193.717	17.971	91,5	8,5
Catalunya	1.657.056	144.423	92,0	8,0	1.158.070	174.512	86,9	13,1	2.815.126	318.935	89,8	10,2

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

La RBFD del conjunt de les Comarques Centrals està per sota la mitjana catalana amb un 96,4 en referència a la base 100 de Catalunya l'any 2001. Cal afegir que la riquesa relativa de l'àmbit territorial ha patit un decrement, ja que l'any anterior comptava amb un 97,1. Cal destacar que la comarca del Solsonès és l'única comarca de l'àmbit territorial que l'any 2001 supera la base catalana, amb un 104,5, mentre que l'Anoia presenta la renda més baixa, amb un 92,1.

Evolució de la renda bruta familiar disponible per habitant. Amb relació a la base 100 de Catalunya. Comarques, Àmbit Territorial i Catalunya, 1986-2001.

3.4.3	Renda bruta familiar per habitant				
	1986	1991	1996	2000	2001
Territori					
Anoia	86,3	89,6	93,3	90,7	92,1
Bages	95,9	94,7	97,2	96,4	96,2
Berguedà	95,9	95,1	98,7	93,3	94,3
Osona	103,2	103,2	107,4	98,2	99,4
Solsonès	87,5	93,2	104,9	102,6	104,5
Comarques Centrals	–	–	–	97,1	96,4
Catalunya	100	100	100	100	100

Font: A. Fernández. *La renda familiar disponible a les comarques catalanes*. Institut d'Estadística de Catalunya.

Dins l'àmbit territorial, les comarques han presentat diferents tendències en l'evolució dels diferents sectors econòmics. El sector dels serveis ha experimentat un creixement força constant en el total del període 1998-2003, fins i tot superior, en totes les comarques, al 2,8% del global de Catalunya, amb el màxim en el 3,4% del Solsonès. Les comarques de l'àmbit territorial també presenten un comportament similar al global català en el sector de la construcció, amb un creixement encara més accentuat que els serveis, principalment durant els anys 1998-2001, encara que no és tan homogeni quant a taxes entre les cinc comarques, i els valors se situen per sobre i per sota la mitjana catalana. El sector de la indústria també ha crescut en la majoria de comarques (tot i que amb diferents taxes) amb l'excepció del Berguedà, que presenta un comportament diferenciat, amb un decreixement de l'1,6% per al període 1998-2003. L'únic sector que ha decrescut en totes les cinc comarques és el primari, amb una taxa de decreixement superior que el 0,9% global de Catalunya (excepte el Bages).

Evolució de la taxa de creixement del PIB comarcal per sectors. Taxes reals mitjanes de variació interanual de cada període en percentatge. Comarques i Catalunya, 1998-2003.

3.4.4	PIB primari			PIB construcció			PIB industrial			PIB terciari		
	1998-2000	2001-2003	1998-2003	1998-2000	2001-2003	1998-2003	1998-2000	2001-2003	1998-2003	1998-2000	2001-2003	1998-2003
Territori												
Anoia	0,7	-4,4	-1,9	7,3	5,3	6,3	2,9	-0,8	1,1	3,0	2,8	2,9
Bages	1,0	-1,8	-0,4	7,9	5,7	6,8	4,2	0,8	2,5	3,0	2,7	2,9
Berguedà	-0,5	-1,3	-0,9	6,1	5,6	5,9	-2,9	-0,4	-1,6	3,1	2,9	3,0
Osona	-1,6	-0,6	-1,1	6,2	2,7	4,4	3,0	-0,6	1,2	2,8	3,0	2,9
Solsonès	-2,2	-4,2	-3,2	3,3	5,4	4,4	4,5	1,2	2,9	3,8	3,1	3,4
Comarques Centrals	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Catalunya	-0,9	-1,0	-0,9	6,5	4,0	5,2	4,2	1,1	2,7	3,0	2,7	2,8

Font: Caixa Catalunya.

3.5 Educació

L'Àmbit de Comarques Centrals té una major densitat en els centres privats de primària que en els centres públics. Aquest fenomen segurament és perquè la dispersió de municipis proporciona una major quantitat de centres públics però que alhora estan menys saturats. La ràtio d'alumnes per centre en el cas dels centres públics de primària és de 129, mentre que en els centres privats del mateix nivell hi ha 205 alumnes per centre de mitjana. Aquests valors situen l'àmbit territorial amb una densitat força inferior a la mitjana catalana en el cas dels centres públics (186 alumnes per centre) i similar en el cas dels privats (209). Entre les cinc comarques, les diferències també són més accentuades en l'ensenyament públic, ja que les ràtios del Berguedà i Solsonès, al voltant dels 70 alumnes per centre, se situen a la meitat de les de la resta de comarques.

Als centres d'educació secundària el panorama s'inverteix, ja que la ràtio d'alumnes per centre públic augmenta considerablement, i supera la densitat dels centres privats, que també ha crescut. La mitjana d'alumnes en els centres públics de secundària és de 421 alumnes, mentre que els centres privats del mateix nivell tenen una ràtio de 230 alumnes. Aquests valors encara se situen per sota les mitjanes catalanes en els dos casos, tot i que en el cas de l'Anoia sí que compta amb major nombre d'alumnes per centre públic, 520, davant els 491 de Catalunya.

El canvi en la densitat d'alumnes entre l'ensenyament infantil i primari i l'educació secundària es deu en gran mesura perquè hi ha una disminució en nombre de centres d'una etapa a una altra (d'un total de 286 centres de primària, només en resten 84 a secundària) ja que els pobles més petits no poden mantenir centres d'educació secundària i això produeix una major concentració. La mitjana de Catalunya presenta un panorama paral·lel.

Nombre de centres i ràtios en centres d'educació infantil i primària, i centres d'educació secundària. Valors absoluts. Comarques, Àmbit Territorial i Catalunya, curs 2003-04.

3.5.1	Ed. infantil i primària					Ed. secundària				
	n. total centres	Ràtios				n. total centres	Ràtios			
		Alum./ Centre públic	Alum./ Centre privat	Alum./ Prof. públic	Alum./ Prof. privat		Alum./ Centre públic	Alum./ Centre privat	Alum./ Prof. públic	Alum./ Prof. privat
Territori										
Anoia	62	137	248	13	13	18	520	213	10,6	11,4
Bages	90	148	206	13	14	29	436	219	10,1	10,9
Berguedà	34	74	172	11	11	6	372	235	9,4	10,0
Osona	88	138	187	12	12	27	412	242	10,4	11,1
Solsonès	12	70	224	11	14	4	146	353	8,1	10,4
Comarques Centrals	286	129	205	12	13	84	421	230	10,2	11,0
Catalunya	3.154	186	209	13	14	1.104	491	275	10,1	11,9

Fonts: Institut d'Estadística de Catalunya a partir de dades del Departament d'Educació. Servei d'Estadística i Documentació. Estadística de l'ensenyament.

Com ja s'intuïa en analitzar la taxa d'activitat per edat, la taxa d'escolarització dels joves de les Comarques Centrals està per sota de la de Catalunya, amb una diferència de 0,6 punts en la població de 16 anys i 2,1 punts en la població de 19 anys. Un 73,8% dels joves i les joves de 16 anys de l'àmbit territorial estan cursant estudis, tot i que aquest percentatge s'eleva fins al 83% del Berguedà i al 88,1% del Solsonès, que se situen molt per sobre la resta de comarques en la taxa d'escolarització, especialment entre els més joves. En canvi, l'Anoia presenta les taxes més baixes de l'àmbit territorial en la majoria d'edats.

Com també succeeix en la taxa mitjana de Catalunya, la proporció de dones escolaritzades de l'àmbit territorial és considerablement més elevada que la d'homes, on s'arriba a una diferència de 9,8 punts percentuals en la població de 19 anys.

Per altra banda, el nivell d'instrucció de la població general de l'àmbit territorial està per sota de la mitjana catalana. Aquesta diferència respecte a Catalunya es veu reflectida en la major proporció de població de l'àmbit territorial que ha finalitzat els estudis obligatoris o inferior. Un 43,5% de la població de Comarques Centrals compta amb estudis primaris o inferiors (un 40% a Catalunya), i un 28,1% estudis d'ESO, EGB o secundària, mentre que a Catalunya tenen un pes inferior, el 25,6%. Alhora, a l'àmbit territorial és menor la taxa de població amb estudis de batxillerat i estudis superiors, amb un 8,7% i 9,7% respectivament, en comparació de l'11% i del 12,8% de mitjana a Catalunya. Per altra banda però, la taxa de població amb estudis de formació professional bàsics és igual que la taxa de la mitjana catalana.

Cal destacar que en totes les comarques de l'àmbit territorial és major el pes de la població amb estudis primaris o inferiors que a la mitjana catalana, i menor el de la població universitària. Així i tot, hi ha lleugeres diferències entre les cinc comarques, ja que Osona presenta el nivell d'instrucció més elevat, amb el mínim en el nivell de primària, un 42,1% de la població major de nou anys i el major percentatge d'universitaris, un 10,3%. Per altra banda, l'Anoia presenta la situació contrària, ja que és la comarca de l'àmbit territorial on és major el percentatge de població amb estudis primaris, un 45%, i menor el dels universitaris, un 8,3%.

Taxa d'escolarització (*) de la població de 16 a 29 anys, per edat i sexe. Comarques, Àmbit Territorial i Catalunya, 2001.

3.5.2	Taxa d'escolarització														
	16 anys			19 anys			24 anys			29 anys			Total 16-29 anys		
	sexe			sexe			sexe			sexe			sexe		
Territori	TOT	D	H	TOT	D	H	TOT	D	H	TOT	D	H	TOT	D	H
Anoia	71,5	75,6	67,2	40,5	48,0	33,4	14,4	15,0	13,8	4,9	5,6	4,2	24,0	27,0	21,2
Bages	73,2	79,8	66,8	45,4	56,4	35,7	17,4	19,9	14,8	5,5	6,3	4,8	26,6	31,0	22,5
Berguedà	83,0	90,7	75,9	51,1	63,2	38,6	18,9	22,7	15,5	3,5	4,5	2,5	30,5	35,3	26,0
Osona	72,5	76,4	68,8	43,3	53,5	33,4	17,5	20,7	14,8	4,6	5,3	4,0	26,1	30,3	22,1
Solsonès	88,1	89,7	86,3	60,5	74,3	44,1	17,5	20,9	14,1	1,2	1,4	1,1	31,6	36,3	27,2
Comarques Centrals	73,8	78,9	68,8	44,7	54,5	34,9	16,9	19,3	14,6	4,9	5,6	4,2	26,4	30,3	22,5
Catalunya	74,4	77,9	70,9	46,8	51,7	41,9	20,2	21,5	18,9	5,3	5,3	5,3	27,9	30,3	25,5

Font: Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

(*) No ha estat comptada com a població escolaritzada la que realitza la següent formació:

Ensenyaments inicials per a adults, Programes de garantia social, Escola Oficial d'Idiomes, Ensenyaments artístics, Curs INEM o equivalent per a desocupats, Curs de promoció promogut per l'empresa o Altres cursos.

Nivell d'instrucció de la població (10 anys o més), segons estudis cursats. Percentatges. Comarques, Àmbit Territorial i Catalunya, 2001.

3.5.3	Nivell d'instrucció					
	Primària o inferior (1)	ESO / EGB (2)	Batxillerat (3)	FP I	FP II	Superior (4)
Territori						
Anoia	45,0	28,1	8,8	5,3	4,5	8,3
Bages	43,5	27,8	8,8	5,1	4,6	10,2
Berguedà	44,5	29,1	7,4	4,8	5,4	8,7
Osona	42,1	28,4	9,1	5,9	4,3	10,3
Solsonès	42,6	25,4	8,5	6,7	7,3	9,5
Comarques Centrals	43,5	28,1	8,7	5,4	4,6	9,7
Catalunya	40,0	25,6	11,0	5,4	5,3	12,8

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

(1) Inclou: No sap llegir o escriure, Sense estudis i Primer grau.

(2) Inclou: ESO, EGB, Batxillerat Elemental.

(3) Inclou: Batxillerat Superior.

(4) Inclou: Diplomatura, Llicenciatura i Doctorat.

3.6 Habitatge

A les Comarques Centrals, com a la resta d'àmbits territorials, la majoria d'habitatges principals són de propietat (un 76,9%), tot i presentar un percentatge més reduït que a Catalunya, un 79,1%. D'aquests habitatges en propietat, la majoria estan totalment pagats, amb un 46,2% de tots els habitatges principals en aquest règim, pes similar a la mitjana catalana, amb un 45,9%. En comparació de Catalunya (27,6%), a l'Àmbit de Comarques Centrals és més reduït el pes dels habitatges de propietat d'accés a compra (en procés de pagament), amb un 23,7%. Entre les cinc comarques de l'àmbit territorial, cal destacar el menor pes de la propietat al Berguedà (70%) i al Solsonès (71%), especialment pel reduït pes que té l'accés a la compra en ambdues comarques. En el cas del Solsonès, alhora, és molt inferior el percentatge d'habitatges totalment pagats (un 40,3%), mentre que en canvi gairebé es duplica el percentatge d'habitatges principals per herència. Aquesta opció agrupa un 13,5% dels habitatges principals a la comarca, davant del 7% global de les Comarques Centrals. No obstant això, en totes les cinc comarques de l'àmbit territorial la propietat per herència se situa per sobre de la mitjana catalana (5,5%).

En canvi, el segon règim de tinença més habitual és el lloguer, amb una taxa del 17,4% lleugerament per sobre de la mitjana catalana (16,6%). Entre les comarques, el pes d'aquest règim se situa entre el 13,7% de l'Anoia, única comarca per sota la mitjana catalana, i el 22,4% del Berguedà. Tot i que són opcions poc habituals, cal destacar que l'àmbit territorial es caracteritza per un major pes dels habitatges gratuïts i altres formes de tinença, tant per al global de les Comarques Centrals com per a cadascuna, especialment a les comarques del Berguedà, Solsonès i Osona.

Distribució d'habitatges principals per règim de tinença. Percentatge. Comarques, Àmbit Territorial i Catalunya, 2001.

3.6.1	Règim de tinença N. total d'habi- tatges	Propietat			TOTAL	Lloguer	Gratuït	Altres formes
		Compra	Accés a compra	Herència o donació				
Territori								
Anoia	32.720	48,5	25,9	7,2	81,6	13,7	1,7	3,0
Bages	56.098	44,9	25,3	6,1	76,4	18,6	1,7	3,3
Berguedà	14.177	46,2	14,8	9,0	70,0	22,4	3,7	4,0
Osona	44.194	46,7	23,5	6,7	76,9	16,8	2,7	3,6
Solsonès	3.826	40,3	17,2	13,5	71,0	19,9	3,5	5,7
Comarques Centrals	151.015	46,2	23,7	7,0	76,9	17,4	2,2	3,5
Catalunya	2.315.774	45,9	27,6	5,5	79,1	16,6	1,6	2,7

Font: Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

El cens d'habitatges l'any 2001 mostra un total de 214.625 vivendes, de les quals el 70,4%, és a dir, 151.015, són habitatges principals. L'evolució en els anys compresos entre 1981 i 2001 mostra que la taxa dels esmentats habitatges principals han augmentat 1,4 punts percentuals, mentre que els habitatges secundaris han disminuït 0,6 punts percentuals en el mateix període. Quant als habitatges vacants també s'observa un descens d'1,2 punts l'any 2001 respecte a l'any 1981, amb la qual cosa es pot estimar una compensació general dels habitatges vacants i secundaris per habitatges principals.

Dins l'àmbit territorial, només el Bages i Osona presenten un percentatge d'habitatges principals superior a la mitjana de Catalunya (69,9%) i Comarques Centrals (70,4%), per sobre el 74% del total d'habitatges. En canvi, el Solsonès i l'Anoia presenten els mínims amb un 57,7% i un 62,4% respectivament l'any 2001, percentatges inferiors als que presentaven 10 anys abans, i per tant es tracta de les dues úniques comarques en què s'ha reduït el pes relatiu dels habitatges ocupats principals en aquest període. En el cas del Solsonès la diferència és deguda al major pes que tenen els habitatges secundaris a la comarca (un 23,8%), mentre que a l'Anoia destaca l'elevat percentatge, en comparació a la resta de comarques, dels habitatges vacants (un 21,8%).

Evolució del cens d'habitatge familiar segons tipus (principals/secundaris/vacants/altres). Percentatges i valors absoluts. Comarques, Àmbit Territorial i Catalunya, 1981 i 2001.

3.6.2	Tipus d'habitatge		Habitatges ocupats principals		Habitatges ocupats secundaris		Habitatges vacants		Altres habitatges familiars		Número total habitatges	
	Habitatges ocupats principals		Habitatges ocupats secundaris		Habitatges vacants		Altres habitatges familiars		Número total habitatges			
	1981	2001	1981	2001	1981	2001	1981	2001	1981	2001	1981	2001
Territori												
Anoia	61,3	62,4	21,9	15,6	16,8	21,8	0,0	0,2	35.532	52.434		
Bages	73,4	74,3	8,6	7,6	18,0	17,5	0,0	0,5	59.697	75.457		
Berguedà	66,3	67,4	8,9	13,9	24,7	18,3	0,0	0,4	18.707	21.032		
Osona	71,6	74,8	8,9	10,3	19,5	14,6	0,0	0,3	43.271	59.068		
Solsonès	59,7	57,7	19,5	23,8	20,8	17,7	0,0	0,8	4.839	6.634		
Comarques Centrals	69,0	70,4	12,0	11,4	19,0	17,8	0,0	0,4	162.046	214.625		
Catalunya	71,6	69,9	13,5	15,5	14,9	13,7	0,0	0,9	2.452.869	3.314.155		

Font: Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

3.7 Salut

Els serveis sanitaris de l'Àmbit de Comarques Centrals tenen una densitat més baixa que la mitjana de Catalunya. Per la naturalesa més dispersa de l'àmbit territorial, sumat a una menor densitat de població, els serveis sanitaris acullen un menor nombre de població –igual que succeïa amb els centres educatius. Les ràtios d'habitants per centre d'atenció primària, per hospital i per equipament hospitalari i extrahospitalari de Comarques Centrals són inferiors a les catalanes en els quatre casos. No obstant això, cal destacar algunes particularitats comarcals. En el cas dels hospitals, Osona és l'única comarca que presenta una proporció d'habitants per a aquests centres major que la mitjana catalana. Alhora la comarca del Solsonès no compta amb cap hospital i aquesta població acudeix a altres comarques per a aquest servei.

Cobertura sanitària de centres hospitalaris (CAP i hospitals), extrahospitalaris i equipament hospitalari. Ràtios sobre població. Comarques, Àmbit Territorial i Catalunya, 2000 i 2003.

3.7.1	Cobertura sanitària				
	Centres at. primària Habitant/CAP 2000	Hospitals Habitant/hospital 2000	Equip extrahospitalari Habitant/centre 2003	Equip hospitalari Habitant/ centre 2003	Habitant/llits 2003
Territori					
Anoia	11.235	89.876	1.494	32.860	236
Bages	11.829	76.888	1.456	23.080	170
Berguedà	9.513	38.051	866	12.985	164
Osona	12.685	126.853	1.372	22.645	228
Solsonès	11.483		1.095	12.047	502
Comarques Centrals	11.668	84.008	1.346	22.351	201
Catalunya	17.639	97.844	1.428	31.623	213

Font: Institut d'Estadística de Catalunya a partir de dades de la Direcció General de Recursos Sanitaris (Servei d'Autorització, Registre i Avaluació d'Entitats, Centres i Serveis Sanitaris. Registre de centres, serveis i establiments sanitaris i Subdirecció General de Farmàcia i Productes Sanitaris).

Per altra banda, a l'Àmbit de Comarques Centrals hi ha un nivell de mortalitat superior a la taxa de Catalunya, amb una diferència d'1,1 punts l'any 2003. La taxa de mortalitat dels homes és superior a la de les dones en tots els casos. Pel que fa a l'evolució d'aquesta taxa, cal esmentar que a l'àmbit territorial s'ha incrementat respecte a l'any 1996, quan la taxa bruta de mortalitat era de 9,3% i el 2001 ja era d'un 9,8%. Dins l'àmbit territorial, el Berguedà és la comarca que presenta una major taxa de mortalitat per ambdós sexes, principalment, perquè és la comarca que compta amb la població més envellida de tot Comarques Centrals –major percentatge de població per sobre els 65 anys.

**Evolució de la taxa bruta de mortalitat (moviment natural) segons sexe. Percentatges.
Comarques, Àmbit Territorial i Catalunya, 1996, 2001 i 2003.**

3.7.2	Taxa bruta de mortalitat								
	homes 1996	dones 1996	TOTAL 1996	homes 2001	dones 2001	TOTAL 2001	homes 2003	dones 2003	TOTAL 2003
Territori									
Anoia	9,0	7,8	8,4	10,3	8,6	9,4	9,6	9,2	9,4
Bages	10,3	8,9	9,6	10,6	9,4	10,0	11,2	9,7	10,5
Berguedà	13,2	10,4	11,8	12,8	11,6	12,2	14,4	12,8	13,6
Osona	9,5	8,1	8,8	8,8	8,9	8,9	9,5	8,8	9,2
Solsonès	9,5	9,3	9,4	14,6	8,5	11,6	10,0	9,4	9,7
Comarques Centrals	10,0	8,6	9,3	10,3	9,3	9,8	10,6	9,6	10,1
Catalunya	9,6	8,0	8,8	9,4	8,2	8,8	9,3	8,6	9,0

Font: Dades de població referides al Cens de Població (1996 i 2001) i al Padró municipal d'habitants-Xifres Oficials (2003). Moviment natural de la població. Institut d'Estadística de Catalunya.

3.8 Recursos culturals

L'oferta cultural de les Comarques Centrals per nombre d'habitants és força semblant a la mitjana de Catalunya. Així i tot, cal tenir en compte que la ràtio dels museus de l'àmbit territorial és de 13 museus cada 100.000 habitants, superior a la ràtio del conjunt de Catalunya amb set museus per al mateix nombre d'habitants. Aquestes xifres vénen, en gran part, per la baixa densitat de població a les comarques del Berguedà i el Solsonès i, amb menys pes però també de forma important, d'Osona. Cal destacar també l'absència de teatres al Solsonès.

Recursos i instal·lacions culturals: cinemes, teatres, museus, i biblioteques. Ràtios sobre població. Comarques, Àmbit Territorial i Catalunya, 2002 o 2003.

3.8.1	Recursos i instal·lacions culturals				
	Cinema (a) Cinemes/ 100.000 hab. 2003	Teatre (a) Teatres/ 100.000 hab. 2002	Museus (a) (1) Museus/ 100.000 hab. 2003	Biblioteques (b) Biblioteques/ 10.000 hab. 2002	Volums / 1.000 hab. 2002
Territori					
Anoia	4	2	7	1,4	1.882
Bages	1	1	9	1,6	3.910
Berguedà	3	3	26	1,6	2.222
Osona	4	2	16	2,0	3.503
Solsonès	8	0	33	4,3	3.906
Comarques Centrals	3	2	13	1,7	3.192
Catalunya	3	2	7	1,3	2.821

Font: Institut d'Estadística de Catalunya. AEC/04.

(a) Generalitat de Catalunya. Departament de Cultura.

(b) Institut d'Estadística de Catalunya. Estadístiques de biblioteques. Biennal.

(1) Inclou museus i col·leccions

4

La realitat dels joves a l'àmbit territorial

A continuació es presenten de forma conjunta les informacions provinents dels grups de discussió, i de l'explotació del Padró de l'any 1996 i el Cens de l'any 2001. Només en alguns casos s'ha pogut disposar de dades estadístiques més recents; concretament, per a l'anàlisi del lloc de naixement s'han utilitzat dades de l'any 2004 i per a la mobilitat residencial, dades de l'any 2003. La resta d'informacions utilitzen com a any de referència el 2001; això ens ha permès portar a terme tot un conjunt de creuaments impossibles de realitzar amb dades d'anys posteriors.

No obstant això, per situar la població jove de l'àmbit territorial es comença fent referència al 2004. **La població entre 15 i 29 anys a les Comarques Centrals compta l'any 2004 amb 93.515 efectius, un 20,5% respecte al conjunt de la població de l'àmbit territorial.** D'aquestes persones, un 52,2% són homes. En termes percentuals això significa un 6,56% del conjunt de joves de Catalunya. **La distribució per grups d'edats dels 93.515 joves de l'àmbit territorial és la següent: un 24,7% té entre 15 i 19 anys; un 33,3%, entre 20 i 24 anys, i un 40% es troba entre els 25 i 29 anys.** S'observa, doncs, que els grups de més edat són els que tenen més efectius entre el jovent del territori.

Una vegada feta aquesta primera fotografia de situació, a continuació, s'analitza la realitat juvenil de l'àmbit territorial en els diferents aspectes en què s'ha decidit abordar-la.

4.1 Emancipació

4.1.1 Educació

El nivell d'estudis

El nivell d'estudis més habitual entre els joves són els estudis màxims obligatoris –ESO o EGB. Tot i que lògicament entre els més joves és encara més freqüent comptar amb aquest nivell perquè encara hi ha part de la població cursant estudis postobligatoris, és també aquest grup amb ESO o EGB el majoritari entre els joves de 25 a 29 anys. Així, un 27,8% de la població de l'àmbit territorial d'aquesta edat se situa en aquest nivell, un percentatge lleugerament superior al global de Catalunya. El segon nivell d'estudis en aquesta edat és el grup amb formació universitària, amb un 24%. Aquesta taxa situa l'àmbit territorial per sota la mitjana catalana en aquest nivell de formació –a Catalunya són un 26,2% els universitaris de 25 a 29 anys. Alhora, a l'àmbit territorial, en aquesta edat, és superior el pes dels joves amb estudis mínims –primària–, 13,9%, que la mitjana catalana (12,9%). La formació professional a l'àmbit territorial té un pes similar que al global de Catalunya, tant la de primer nivell com la de grau superior. Cal destacar, però, que en algunes comarques és un tipus de formació molt més habitual o que presenta majors diferències que els altres nivells –per exemple, l'elevat percentatge de joves amb FP II del Berguedà, o l'elevat nombre de joves amb els dos tipus de formació professional al Solsonès.

Nivell d'estudis per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatge).

4.1		15-19	20-24	25-29	30-34	35-64	65 o més	Total població
Primària o inferior	Valors %	7.763 33,0	4.539 14,1	4.767 13,9	5.186 16,1	60.268 37,3	64.743 80,1	206.426 48,7
ESO i EGB*	Valors %	10.683 45,4	9.827 30,6	9.523 27,8	10.348 32,0	56.020 34,6	11.756 14,5	108.157 25,5
Batxillerat	Valors %	3.549 15,1	6.093 18,9	4.295 12,5	4.218 13,1	14.095 8,7	1.401 1,7	33.651 7,9
FP I	Valors %	1.102 4,7	3.394 10,6	3.290 9,6	3.276 10,1	8.679 5,4	1.036 1,3	20.777 4,9
FP II	Valors %	446 1,9	3.561 11,1	4.168 12,2	3.073 9,5	6.036 3,7	445 0,6	17.729 4,2
Superior	Valors %	0 0,0	4.743 14,7	8.227 24,0	6.200 19,2	16.584 10,3	1.417 1,8	37.171 8,8
Total	Valors %	23.543 100,0	32.157 100,0	34.270 100,0	32.301 100,0	161.682 100,0	80.798 100,0	423.911 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

* En les franges d'edat més elevades també inclou Batxillerat Elemental.

** La columna "Total població" inclou la població de 0 a 65 o més anys d'edat.

Lògicament, el nivell d'instrucció dels joves posa de manifest una millora respecte al nivell de la població per sobre els 29 anys, però sobretot entre els majors de 34 anys. Aquest fenomen es fa evident en apreciar les menors taxes de joves amb només estudis primaris, alhora que augmenta el volum de població amb estudis postobligatoris, tant els universitaris com la formació professional i el batxillerat. Una particularitat de l'àmbit territorial, respecte a la distribució per edats global de Catalunya, és que a les Comarques Centrals són majors les diferències en el nivell d'instrucció entre els joves i la franja de 30 a 34 anys, mentre que a la mitjana catalana els percentatges són més similars.

La millora en el nivell d'instrucció es fa present no només analitzant les diferències per edat, sinó també comparant la situació de 2001 amb la de l'any 1996. Per exemple, redueix notablement el nivell més baix –primària– en aquests cinc anys. Alhora, ha experimentat un alt creixement el percentatge d'universitaris. Un altre nivell que ha viscut un canvi és el de formació professional, on ha incrementat el pes del segon nivell respecte a l'any 1996.

Nivell d'estudis per grups d'edat. Àmbit territorial, 1996 (en valors absoluts i en percentatge).

4.2		15-19	20-24	25-29	30-34	35-64	65 o més	Total població
Primària o inferior	Valors %	9.642 31,9	5.976 18,8	6.574 21,9	8.661 27,4	95.418 62,5	72.473 91,7	218.538 58,3
ESO i EGB*	Valors %	13.374 44,3	6.181 19,5	6.922 23,0	7.715 24,4	23.257 15,2	2.748 3,5	60.203 16,1
Batxillerat	Valors %	2.182 7,2	9.076 28,6	4.477 14,9	3.955 12,5	8.212 5,4	580 0,7	28.482 7,6
FP I	Valors %	4.513 14,9	4.173 13,2	3.727 12,4	3.794 12,0	7.756 5,1	1.004 1,3	24.967 6,7
FP II	Valors %	484 1,6	4.024 12,7	3.088 10,3	2.538 8,0	5.194 3,4	579 0,7	15.907 4,2
Superior	Valors %	0 0,0	2.295 7,2	5.278 17,6	4.939 15,6	12.732 8,3	1.660 2,1	26.904 7,2
Total	Valors %	30.195 100,0	31.725 100,0	30.066 100,0	31.602 100,0	152.569 100,0	79.044 100,0	375.001 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Padró d'habitants de 1996. Institut d'Estadística de Catalunya.

* En les franges d'edat més elevades també inclou Batxillerat Elemental

** La columna "Total població" inclou la població de 0 a 65 o més anys d'edat.

Un altre element descriptiu de la realitat educativa dels joves de l'àmbit territorial és l'anàlisi dels **estudis en curs** segons les franges d'edat. Lògicament, aquests **van evolucionant amb l'edat**. En la franja de menor edat, el grup més nombrós d'estudiants és el de secundària –gairebé la meitat dels estudiants menors de 20 anys. En canvi, a partir d'aquesta edat pren major pes el grup d'alumnes universitaris, que són gairebé el 60% dels estudiants de 20 a 24 anys i més del 40% entre els de 25 a 29. En les franges de major edat apareix la formació no reglada com a un dels tipus d'estudis més habituals, que passa a ser el que agrupa major percentatge a partir dels 25 anys, tenint un pes cada cop més elevat en la resta de la població.

Comparat amb la situació global catalana dels estudiants per edats, les Comarques Centrals presenten una distribució similar dels estudis entre els més joves, encara que a partir dels 25 anys cal destacar que el pes dels alumnes universitaris és més reduït, no només entre els joves, sinó per la resta de població de major edat. Per exemple, un 41,2% de la població de 25 a 29 anys de l'àmbit territorial que està cursant estudis són universitaris, mentre que a Catalunya són un 45,5% en aquesta edat.

Estudis en curs per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatge).

4.3		15-19	20-24	25-29	30-34	35-64	65 o més	Total població
Secundaris per a adults	Valors %	940 7,7	106 0,9	19 0,3	13 0,4	51 0,7	4 1,8	1.133 2,8
Secundaris	Valors %	5.691 46,7	846 7,6	144 2,6	61 1,8	133 1,7	1 0,5	6.876 17,0
FP I	Valors %	1.401 11,5	342 3,1	109 1,9	43 1,3	116 1,5	9 4,1	2.020 5,0
FP II	Valors %	555 4,5	927 8,3	176 3,1	47 1,4	60 0,8	2 0,9	1.767 4,4
Superiors	Valors %	2.469 20,2	6.560 58,6	2.322 41,2	933 28,1	1.142 14,7	11 5,0	13.437 33,3
Altres	Valors %	1.142 9,4	2.423 21,6	2.872 50,9	2.225 67,0	6.243 80,6	193 87,7	15.098 37,4
Total	Valors %	12.198 100,0	11.204 100,0	5.642 100,0	3.322 100,0	7.745 100,0	220 100,0	40.331 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

* La columna "Total població" inclou la població de 0 a 65 o més anys d'edat.

La realitat educativa dels joves a l'àmbit territorial presenta algunes diferències en funció del sexe, que també són percebudes pels propis protagonistes. Analitzant el nivell d'instrucció dels joves, es fa evident aquest fet, ja que la distribució difereix notablement entre els nois i les noies (vegeu taula A.1 de l'annex).

Com en altres àmbits territorials, el pes que tenen els nivells de primària i ESO/EGB és força superior en nois que en noies. En canvi, el pes que tenen els estudis de batxillerat i universitaris és superior en les noies que en els nois –les diferències en batxillerat són més significatives en la població menor de 25 anys, on és un nivell d'estudis més habitual. En formació professional no es mostren tantes diferències, encara que la de primer nivell és més freqüent en els nois i la de grau superior –FP II– en les noies.

Tot i que aquestes divergències també es donen a la mitjana catalana, a l'Àmbit territorial de les Comarques Centrals estan lleugerament més accentuades. De fet, la distribució de les noies segons nivell d'estudis de l'àmbit territorial i Catalunya és molt similar en la franja de 25 a 29 anys, és a dir, que les diferències en el nivell d'instrucció en els joves de l'àmbit territorial –principalment la menor taxa d'universitaris– són perquè és entre els nois on els estudis són de nivells inferiors.

Tot i que la realitat de l'àmbit territorial presenta aquesta clara distinció, en general entre els joves es destaquen més les diferències entre nois i noies en l'actitud respecte als estudis. Es percep que, encara que no es pugui generalitzar per a tots els joves, entre les noies és més freqüent una major implicació que entre els nois, majoritàriament, per a elles seria important tenir bons resultats –"bones notes"–, mentre que ells aspirarien a aprovar.

Part d'aquesta diferència d'actitud manifestada pels joves es reflecteix en els estudis en curs, que no presenten tantes diferències segons sexe com el nivell d'instrucció o estudis finalitzats (vegeu taula A.2 de l'annex). On apareix més divergència és entre els més joves, els menors de 20 anys, on el percentatge d'alumnes universitàries –entre les estudiants– està força per sobre de la taxa entre els nois. Alhora, entre la població masculina tenen major pes els que cursen estudis de formació professional de primer nivell que en les noies. A partir dels 20 anys, entre el total d'estudiants la distribució entre els estudis en curs és similar en nois i noies.

Per altra banda, un altre aspecte on els joves veuen diferències és en la temàtica dels estudis cursats, que també difereixen segons el sexe de l'individu. Hi ha acord que els nois cursen estudis més propers a l'àmbit tecnològic, mentre que les noies trien més aviat temàtiques de l'àmbit social.

Oferta d'estudis i necessitat de desplaçament

L'Àmbit de Comarques Centrals es caracteritza per agrupar una sèrie de comarques relativament grans amb diferents realitats quant a dispersió de la població entre comarques, però sobretot dins cadascuna d'elles. Aquest fet condiciona l'**oferta d'estudis de l'àmbit territorial, lligada al volum de la població i la seva dispersió geogràfica**.

Per una banda, l'**oferta d'estudis secundaris està centralitzada a les capitals de comarques o municipis mitjans**. Això fa que molts joves d'altres poblacions es vegin obligats a viatjar diàriament a l'hora de cursar els estudis secundaris obligatoris (ESO). El desplaçament diari que comporta aquest fenomen es realitza freqüentment en transport escolar, fet que limita l'autonomia dels joves i la seva flexibilitat horària.

Per altra banda, tot i que l'àmbit territorial disposa de dos nuclis amb oferta de **formació universitària** –Manresa i Vic, els propis joves no en fan una valoració positiva i tendeixen a **centrar-se més en l'oferta disponible a l'Àmbit Metropolità** –i en alguns casos Lleida i Girona per proximitat geogràfica– de cara a orientar la seva futura trajectòria educativa.

Quant a la formació universitària, en general es percep la **necessitat de desplaçament per motiu d'estudis com una dificultat afegida** “que no tenen els de Barcelona”. La limitació de l'oferta educativa superior obliga o bé a llargs desplaçaments diaris –a algunes zones de les comarques més properes– o bé a marxar a viure fora per estudiar. Es considera la manca de facilitats en la mobilitat –precarietat del transport públic– com un problema, així com el cost d'haver de marxar fora a viure. Els joves afirmen que part de la població ha renunciat a seguir estudiant per no haver de marxar, sense que s'assenyalin les possibilitats econòmiques com a factor principal.

Per tant, la **limitada oferta educativa a l'àmbit territorial es veu per part dels joves no com a barrera en la seva trajectòria formativa, però sí com inconvenient** lligat al desplaçament que implica. Ells mateixos afirmen que no sempre és un obstacle per estudiar: “Si es vol, es pot”. Aquest fenomen s'ha vist també contrastat amb el nivell d'instrucció dels joves, ja que de fet és en les comarques més allunyades de l'Àmbit Metropolità i les que disposen de menor oferta educativa on el nivell d'estudis dels joves és més elevat. Malgrat tot, els joves perceben que hi ha molt pocs estudiants universitaris a l'àmbit territorial.

La vivència dels estudis

Entre els joves hi ha principalment dues tendències quant a la vivència dels estudis: els que valoren la vocació, en primer lloc, com a element decisor en l'elecció dels estudis, i els que tenen més en compte l'aspecte pràctic de la formació.

Per al primer grup, a banda de la vocació, les notes obtingudes a l'ESO i la facilitat personal per als estudis serien també criteris principals per decidir seguir o no la formació, i què es vol estudiar. Per a alguns d'aquests joves **les sortides laborals se situen com un element secundari**. A més, a part de considerar les possibilitats de feina un cop finalitzats els estudis, l'elecció es veu més condicionada per les expectatives de futur a llarg termini, que veuen que estarà molt marcat per la seva elecció –sobretot centrant-se en estudis universitaris. També, alguns d'aquests joves valoren el rol dels estudis més enllà de la feina, “per aprendre alguna cosa, per tenir quelcom de teu, que tu hagis fet quelcom”. Així, perceben que els estudis confereixen identitat, en certa manera.

Els **joves amb estudis universitaris** acabats o en curs mencionen també que va ser **la vocació el principal criteri** que van considerar a l'hora de fer l'elecció dels estudis postobligatoris.

Tot i aquesta visió, els joves amb formació universitària **destaquen altres elements positius adquirits en el seu procés formatiu, més enllà dels continguts concrets**. Així, per exemple, assenyalen “la confiança” que dóna el pas per la universitat, a més del creixement personal que consideren que s'afegeix per l'experiència de viure fora de casa dels pares, en alguns casos, i en una altra ciutat.

L'**altre perfil de joves**, no tan orientat a la formació acadèmica en l'elecció dels estudis després de l'ESO, **dóna més importància a la combinació de sortida laboral i el grau de sacrifici que representa cursar estudis superiors**. Això fa que alguns optin per estudiar un mòdul de formació professional. El fet de valorar els estudis segons la seva projecció futura en el món laboral dóna a entendre que per a ells la trajectòria educativa és vista com a mitjà per “aconseguir una millor feina” o “tenir més sortides” laborals. Aquesta orientació més pràctica fa que entre aquest perfil sigui menys habitual el fet de percebre una aportació o maduració personal gràcies a aquesta formació rebuda o futura i, de manera similar, es considera com a situació anòmla el gust o la motivació per l'educació entre els joves de la seva edat: “A ningú li agrada estudiar”. S'observa, doncs, que se situen molt en el seu moment present i, més enllà de la finalitat laboral dels estudis, únicament en contemplen la relativa utilitat, condicionada al fet que responguin a interessos personals.

Per als joves, a més de la motivació personal, el desig dels pares per seguir la formació acadèmica després dels estudis obligatoris té un pes rellevant en la seva trajectòria formativa. Segons ells, se'ls pressiona per obtenir bons resultats, especialment a les noies, segons sembla. Així i tot, aquesta influència dels pares o altres persones properes no és vista com determinant en la seva elecció. Ni els més joves ni els que ja estan finalitzant la seva trajectòria veuen que puguin ser o hagin estat referents.

Dins els elements que configuren la manera com els joves experimenten la seva etapa formativa, apareix un element previ que consisteix en **l'orientació rebuda sobre les alternatives formatives**. La valoració que en fan al respecte els més joves orientats a estudis superiors és negativa o **es considera, si més no, poc clarificadora**. Per a aquests, sí que existeixen mecanismes per tal de rebre informació sobre alternatives –informació, propaganda, el Saló de l'Ensenyament–, però entenen que no els ajuda a orientar-se si no estan prèviament una mica encaminats.

4.1.2 Treball

Característiques de l'ocupació

Entre els joves i les joves de les Comarques Centrals, són majoria els que treballen –com a principal activitat encara que es compagini amb altres ocupacion– a partir dels 20 anys. El pes dels estudiants a l'àmbit territorial és menor que a la situació global de Catalunya en totes les franges d'edat juvenils, encara que les diferències més accentuades són entre els joves i les joves de 15 a 19 anys. Un 34,3% dels joves menors de 20 anys a l'àmbit territorial són actius, força per sobre del 29,5% de Catalunya en el mateix grup. A mida que s'incrementa l'edat dels joves es va reduint aquesta diferència entre l'àmbit territorial i Catalunya, i per exemple entre els joves i les joves de 25 a 29 anys de les Comarques Centrals són actius el 89,1%, només 2 punts percentuals per sobre la taxa catalana. La taula 4.4 mostra aquesta distribució de la població segons l'activitat principal i desglossada per edats.

Activitat principal per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatge).

4.4		15-19	20-24	25-29	30-34	35-64	65 o més	Total població
Estudiant	Valors %	14.525 61,7	7.046 21,9	1.313 3,8	292 0,9	611 0,4	183 0,2	75.577 17,8
Ocupat	Valors %	6.587 28,0	20.813 64,7	28.029 81,8	26.474 82,0	109.647 67,8	2.236 2,8	193.818 45,7
Aturat primera feina	Valors %	741 3,1	641 2,0	391 1,1	204 0,6	554 0,3	0 0,0	2.531 0,6
Aturat ha treballat	Valors %	756 3,2	1.939 6,0	2.098 6,1	2.068 6,4	8.481 5,2	98 0,1	15.440 3,6
Treball domèstic	Valors %	231 1,0	641 2,0	1.186 3,5	1.987 6,2	18.358 11,4	3.791 4,7	26.194 6,2
Inactiu	Valors %	703 3,0	1.077 3,3	1.253 3,7	1.276 4,0	24.031 14,9	74.490 92,2	110.351 26,0
Total	Valors %	23.543 100,0	32.157 100,0	34.270 100,0	32.301 100,0	161.682 100,0	80.798 100,0	423.911 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

* La columna "Total població" inclou la població de 0 a 65 o més anys d'edat.

En comparació de la situació de l'any 1996 reflectida a la taula 4.5, es manifesta una **evolució significativa ja que en aquests cinc anys s'ha reduït la taxa d'estudiants** –i per tant ha incrementat la població activa–, seguint la mateixa tendència que a la resta de Catalunya.

Activitat principal per grups d'edat. Àmbit territorial, 1996 (en valors absoluts i en percentatge).

4.5		15-19	20-24	25-29	30-34	35-64	65 o més	Total població
Estudiant	Valors %	23.452 77,7	10.083 31,8	1.520 5,1	218 0,7	148 0,1	15 0,0	80.948 19,6
Ocupat	Valors %	3.281 10,9	14.875 46,9	21.475 71,4	23.690 75,0	89.546 58,7	1.291 1,6	154.158 37,4
Aturat primera feina	Valors %	1.821 6,0	2.001 6,3	813 2,7	298 0,9	385 0,3	0 0,0	5.318 1,3
Aturat ha treballat	Valors %	481 1,6	2.679 8,4	3.637 12,1	3.510 11,1	12.415 8,1	52 0,1	22.774 5,5
Treball domèstic	Valors %	208 0,7	732 2,3	1.808 6,0	3.091 9,8	25.611 16,8	3.261 4,1	34.711 8,4
Inactiu	Valors %	408 1,4	519 1,6	686 2,3	791 2,5	24.464 16,0	74.425 94,2	112.830 27,4
Fa el servei militar o PSS	Valors %	544 1,8	836 2,6	127 0,4	4 0,0	0 0,0	0 0,0	1.511 0,4
Total	Valors %	30.195 100,0	31.725 100,0	30.066 100,0	31.602 100,0	152.569 100,0	79.044 100,0	412.250 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Padró d'habitants de 1996. Institut d'Estadística de Catalunya.

* La columna "Total població" inclou la població de 0 a 65 o més anys d'edat.

Aquesta distribució de l'activitat principal, especialment el fet d'estar cursant estudis o altres tipus d'inactivitat, està vinculat també amb el nivell d'estudis, com mostra la taula A.5 de l'annex. Així, entre els **menors de 20 anys, només són majoritaris els joves actius –però no els ocupats– entre els joves que han finalitzat els estudis de formació professional de primer nivell**, ja que en la resta de grups la majoria de la població segueix la seva formació com a activitat principal. En canvi, **a partir dels 20 anys ja és majoritària l'opció de treballar en tots els nivells d'instrucció excepte entre els joves i les joves amb batxillerat**, encara que en el cas dels joves que han finalitzat estudis universitaris tenen també un pes prou important els estudiants.

Una altra diferència evident és en els percentatges d'inactius excloent el cas dels estudiants ja esmentat. Aquesta opció també és més freqüent en les franges amb menor nivell d'instrucció, especialment en el cas de les Comarques Centrals. El salt més evident es localitza en el pas de primària a batxillerat.

La incorporació al món del treball per als més joves (16-18 anys) es perfila com una alternativa a estudiar. Segons ells, alguns joves de la seva edat deixen els estudis per posar-se a treballar i guanyar diners, amb la **finalitat d'obtenir més autonomia** i menys control per part de pares i professors. Per a altres, però, no es considera primordial aquesta necessitat, i **busquen altres sistemes per finançar-se que no els impliqui abandonar els estudis** com, per exemple, treballar a l'estiu. Es tracta de feines que es realitzen de manera puntual per guanyar alguns diners per a despeses, i a la majoria no els agraden gaire. **A més de la finalitat econòmica, alguns d'aquests joves també valoren el fet de treballar**, i consideren positiva aquesta primera aproximació a la feina i el fet d'entrar al món laboral, "per anar treballant".

De totes maneres, **la majoria d'aquests joves menors d'edat —treballin o no— no valoren positivament el fet de treballar**, sinó que té per a ells una connotació negativa, bàsicament perquè perceben que treballar és una obligació per a tota la vida.

A part de l'opció de treballar als estius, entre els joves estudiants de l'àmbit territorial, com a la resta de Catalunya, **no és habitual disposar d'una feina contínua paral·lela**. Aquesta compaginació, com mostra la taula 4.6, generalment és menys freqüent entre el jovent, i apareix bàsicament entre els de 20 a 29 anys.

Entre els més joves, tot i que el percentatge d'estudiants és més elevat, pocs d'ells combinen la formació amb una feina. Així, el 7,9% dels joves de 16 a 19 anys treballen i estudien alhora, el que representa el 12,5% del total d'estudiants d'aquesta edat. Com s'ha dit, en les següents franges sí que s'incrementa el percentatge de joves que realitza les dues activitats, ambdós casos en el 12% de la població d'aquestes edats. Si es té en compte que la proporció d'estudiants va disminuint amb l'edat, implica que encara té més pes el grup d'estudiants que ho compagina, i va creixent amb l'edat. Per exemple, dels joves estudiants de 20 a 24 anys, tot i ser un 12% els que treballen i estudien alhora, aquests representen més d'una tercera part de tots els estudiants d'aquesta edat. En el cas dels joves de 25-29 anys, on el nombre total d'estudiants és menor, el 12% del total de joves que combina les dues activitats representen gairebé el 75% dels estudiants. Aquesta mateixa evolució s'intueix també amb la reducció dràstica del percentatge de joves que només estudia, que passa de ser gairebé el 55% en el cas dels més joves, al 3,8% en els de 25-29 anys.

En comparació de la mitjana catalana, **entre els joves i les joves de les Comarques Centrals és més habitual aquesta compaginació dels estudis**. No obstant això, hi torna a haver una dualitat segons les comarques, ja que aquest major percentatge de treballadors entre els estudiants és degut al pes que tenen aquests col·lectius al Bages i a Osona, mentre que en les altres comarques és una opció poc comuna, especialment entre els menors de 25 anys del Solsonès i Berguedà.

Aquesta **reduïda taxa d'estudiants que treballa en les comarques més disperses té relació, en part, amb el fet que els joves de pobles més petits veuen poc factible l'opció de combinar els estudis amb una feina durant el curs**, perquè depenen del transport per tornar de l'institut al seu poble. A més, entre els que estan orientats a cursar estudis superiors universitaris tampoc no es planteja aquesta compaginació amb un treball durant la següent etapa, per les exigències que es percep que reclamen els estudis.

Compaginació d'estudis i treball per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatge).

4.6		16-19	20-24	25-29	30-34	35-64	65 o més	Total població
Estudia	Valors %	10.485 54,3	7.046 21,9	1.313 3,8	292 0,9	611 0,4	183 0,2	19.930 5,5
Treballa	Valors %	4.997 25,9	16.954 52,7	23.906 69,8	23.573 73,0	102.770 63,6	2.203 2,7	174.403 48,4
Treballa i estudia	Valors %	1.521 7,9	3.859 12,0	4.123 12,0	2.901 9,0	6.877 4,3	33 0,0	19.314 5,4
Aturat	Valors %	1.305 6,8	2.281 7,1	2.283 6,7	2.143 6,6	8.778 5,4	94 0,1	16.884 4,7
Aturat i estudia	Valors %	192 1,0	299 0,9	206 0,6	129 0,4	257 0,2	4 0,0	1.087 0,3
Inactiu	Valors %	801 4,2	1.718 5,3	2.439 7,1	3.263 10,1	42.389 26,2	78.281 96,9	128.891 35,8
Total	Valors %	19.301 100,0	32.157 100,0	34.270 100,0	32.301 100,0	161.682 100,0	80.798 100,0	360.509 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

* La columna "Total població" inclou la població de 0 a 65 o més anys d'edat.

L'ocupació juvenil segons sectors d'activitat

La situació del mercat laboral de les Comarques Centrals es diferencia de la catalana en la distribució de la mà d'obra segons els sectors d'activitat. **Es tracta d'un àmbit territorial amb major pes de la indústria** —quant a volum d'ocupació—, especialment en les comarques més grans de l'àmbit territorial —Anoia, Bages i Osona. Aquest sector agrupa un 35,9% dels treballadors de l'àmbit territorial, mentre que en el global de Catalunya la indústria representa un 25,2% del mercat laboral. En canvi, **el sector serveis té un pes més reduït** que al global de Catalunya —un 49,2% davant el 62% català—, tot i que és també el sector amb major volum de treballadors.

Analitzant la distribució del mercat laboral entre els quatre sectors segons l'edat (taula 4.7), es manifesten tendències que es repeteixen en les diferents comarques i al global de Catalunya. Cal destacar **la reducció del pes de la indústria, però sobretot de la construcció, a mida que incrementa l'edat**, ja que compta amb majors percentatges de joves treballant-hi, especialment de 16-19 anys, però també fins als 25. En canvi, en **el sector serveis es produeix l'efecte invers i guanya pes en els intervals d'edat superiors**.

També és una **peculiaritat de l'àmbit territorial el pes que té el sector primari en algunes de les comarques**. La diferència entre el volum d'ocupació d'aquest sector a l'àmbit territorial i Catalunya és de menys d'un punt percentual, ja que al Bages i l'Anoia —dues de les tres comarques amb major població de l'àmbit territorial— el pes del sector és fins i tot inferior a la mitjana catalana. No obstant això, es tracta d'un sector molt envellit i que no té un pes rellevant entre l'ocupació juvenil, ja que és sobretot a partir dels 35 anys on troba més representativitat entre els treballadors de Comarques Centrals. Els joves de les comarques on té més pes, i especialment els de les àrees més rurals i més disperses, destaquen la importància del sector en la seva vessant agrícola, ja que veuen la feina de pagès com un aspecte destacat i característic.

La dedicació a la pagesia es considera, especialment per aquells que ho fan, com un recurs per poder mantenir els joves –i en general, la població– a l'àmbit territorial. Destaca que aquesta professió apareix com un motiu d'orgull i arrelament per aquests joves, al contrari que altres sectors o professions, que veuen que sovint obliguen el jovent a marxar de l'àmbit territorial.

Sector d'activitat per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatge).

4.7		16-19	20-24	25-29	30-34	35-64	65 o més	Total població
Primari	Valors %	128 2,0	425 2,0	567 2,0	680 2,6	4.514 4,1	125 5,6	6.439 3,3
Indústria	Valors %	2.552 39,2	7.966 38,3	10.112 36,1	9.279 35,0	39.068 35,6	566 25,3	69.543 35,9
Construcció	Valors %	1.283 19,7	2.871 13,8	3.387 12,1	2.871 10,8	11.779 10,7	291 13,0	22.482 11,6
Serveis	Valors %	2.555 39,2	9.551 45,9	13.963 49,8	13.644 51,5	54.286 49,5	1.254 56,1	95.253 49,2
Total	Valors %	6.518 100,0	20.813 100,0	28.029 100,0	26.474 100,0	109.647 100,0	2.236 100,0	193.717 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

* La columna "Total població" inclou la població de 0 a 65 o més anys d'edat.

L'ocupació juvenil per sectors a l'àmbit territorial ha experimentat alguns canvis respecte a la distribució presentada cinc anys abans. Com mostra la taula 4.8, l'any **1996 el sector de la indústria tenia el major volum d'ocupació a les Comarques Centrals entre els joves. En canvi, la construcció ha experimentat un fort increment**, sobretot en el nombre de treballadors joves, i especialment menors de 20 anys, entre els que només un 14,4% hi treballava l'any 1996. Aquest augment fa que el sector de serveis ocupi menor percentatge de joves d'aquesta edat el 2001 i, en canvi, presenti clarament majors percentatges d'ocupats en les franges de joves de major edat.

Sector d'activitat per grups d'edat. Àmbit territorial, 1996 (en valors absoluts i en percentatge).

4.8		16-19	20-24	25-29	30-34	35-64	65 o més	Total població
Primari	Valors %	90 2,7	376 2,5	587 2,7	742 3,1	4.757 5,3	190 14,7	6.742 4,4
Indústria	Valors %	1.681 51,2	6.972 46,9	8.940 41,6	9.563 40,4	38.786 43,3	300 23,2	66.242 43,0
Construcció	Valors %	472 14,4	1.472 9,9	1.674 7,8	1.748 7,4	6.933 7,7	63 4,9	12.362 8,0
Serveis	Valors %	1.038 31,6	6.055 40,7	10.274 47,8	11.637 49,1	39.070 43,6	738 57,2	68.812 44,6
Total	Valors %	3.281 100,0	14.875 100,0	21.475 100,0	23.690 100,0	89.546 100,0	1.291 100,0	154.158 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Padró d'habitants de 1996. Institut d'Estadística de Catalunya.

* La columna "Total població" inclou la població de 0 a 65 o més anys d'edat.

Vies d'accés al lloc de treball

Quan es parla de l'accés al món del treball, **els joves de les diferents comarques de l'àmbit territorial coincideixen a assenyalar les mateixes vies**, encara que segons les comarques la importància i la freqüència amb què s'empra cadascuna varia.

En les comarques més petites i amb menor proporció de municipis mitjans o grans –Solsonès i Berguedà–, la via que **es menciona en major mesura entre els joves autòctons de l'àmbit territorial és la dels contactes i vies no formals** –“tenir padrins”, com comenta algun jove. L'altre canal que **se cita amb freqüència**, i especialment en la resta de comarques de l'àmbit territorial, és el de les **empreses de treball temporal (ETT)**, principalment entre els joves i les joves amb menor nivell d'instrucció. De manera similar, aquesta és l'única via que mencionen els joves i les joves estrangers, segons els quals la majoria de persones en situació de recerca de feina a través d'ETT són immigrants.

Un altre canal d'accés a les feines citat són els **anuncis en premsa**. En canvi, **els joves no consideren rellevant el paper dels serveis públics** en aquest sentit, com els de les oficines de treball de la Generalitat –OTG–, Consorci, etcètera, ja que no els mencionen entre els canals que usen habitualment.

Condicions laborals

L'autoocupació

L'opció de treballar per compte propi es considera més o menys probable en funció del perfil dels joves, i es diferencia sobretot segons l'edat, però també en funció del nivell formatiu-laboral. En general, l'àmbit territorial presenta unes taxes d'autoocupació lleugerament més elevades que la mitjana catalana, especialment per un major nombre de treballadors autònoms –empresaris sense personal. Un 18,6% dels treballadors de l'àmbit territorial treballen per compte propi, davant el 16,5% del global de Catalunya. Aquesta major autoocupació de les Comarques Centrals també es dona entre els joves –excepte els menors de 20 anys. Com en altres zones, però, es tracta d'una situació professional molt més freqüent en els majors de 29 anys, ja que el pes d'aquest grup és reduït per sota els 20 anys (4,8%), i va incrementant amb l'edat, com mostra la taula 4.9. Tot i que també hi ha diferències entre els nivells formatius, no són tan evidents com segons l'edat. És entre els joves amb estudis de formació professional de primer nivell on es troben més empresaris (vegeu la taula A.3 de l'annex).

Situació professional per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatge).

4.9		16-19	20-24	25-29	30-34	35-64	65 o més	Total població
Empresari amb personal	Valors %	58 0,9	389 1,9	1.031 3,7	1.632 6,2	11.256 10,3	290 13,0	14.656 7,6
Empresari sense personal	Valors %	256 3,9	1.215 5,8	2.188 7,8	2.489 9,4	14.802 13,5	412 18,4	21.362 11,0
Assalariats fixos	Valors %	2.282 35,0	10.992 52,8	17.831 63,6	17.518 66,2	71.387 65,1	1.156 51,7	121.166 62,5
Assalariats eventuais	Valors %	3.866 59,3	8.082 38,8	6.821 24,3	4.680 17,7	11.458 10,4	350 15,7	35.257 18,2
Ajuda familiar	Valors %	51 0,8	90 0,4	82 0,3	50 0,2	288 0,3	19 0,8	580 0,3
Membre de cooperatives	Valors %	5 0,1	45 0,2	76 0,3	105 0,4	456 0,4	9 0,4	696 0,4
Total	Valors %	6.518 100,0	20.813 100,0	28.029 100,0	26.474 100,0	109.647 100,0	2.236 100,0	193.717 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

* La columna "Total població" inclou la població de 0 a 65 o més anys d'edat.

Els joves són conscients que l'autoocupació és una opció poc freqüent entre la població de les seves edats, tot i que en algunes comarques de l'àmbit territorial no és vista com una opció tan llunyana. Malgrat que entre els universitaris hi ha menys empresaris, alguns d'aquests joves s'han plantejat aquesta possibilitat com a opció professional. Es veu com a alternativa per tal de poder treballar en la seva professió a la mateixa comarca, per la poca oferta laboral que encaixa amb les seves expectatives. **Reconeixen l'existència de serveis per ajudar un jove a impulsar el seu propi negoci, encara que els consideren poc coneguts**, per la poca difusió que se'n fa i el poc interès per part de la gent en general.

Entre els joves estrangers, l'autoocupació es veu més habitual. Aquests joves immigrants, però, manifesten que a l'hora de muntar negocis majoritàriament s'associen entre ells, ja que veuen que el fet d'associar-se amb autòctons i per motius comercials és molt poc usual.

La jornada laboral

La majoria de treballadors de l'àmbit territorial té una jornada de 40 hores setmanals, que engloba més del 70% dels treballadors. Es perceben certes diferències per edats, desglossades en la taula 4.9, que coincideixen amb altres comarques. Els treballadors joves presenten un percentatge superior de jornades de 40 hores i un percentatge menor de jornades de més de 40 hores en comparació amb la de la distribució de la població a partir de 30 anys. Per altra banda, també hi ha percentatges importants de joves menors de 25 anys amb jornades parcials, considerablement superiors als de les altres franges, un 15,3% i un 11,3%.

En comparació de la distribució del temps de treball de la mitjana catalana, l'àmbit territorial presenta una major concentració de treballadors en jornades de 40 hores, ja que a Catalunya els percentatges de les jornades per sota i per sobre d'aquesta xifra són superiors, sobretot entre els joves, on presenten majors diferències.

Temps de treball productiu setmanal per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatge).

4.10		16-19	20-24	25-29	30-34	35-64	65 o més	Total població
Menys de 30 h	Valors %	999 15,3	2.356 11,3	1.938 6,9	2.065 7,8	7.936 7,2	224 10,0	15.518 8,0
De 30 a 39 h	Valors %	336 5,2	1.101 5,3	1.981 7,1	2.450 9,3	10.648 9,7	182 8,1	16.698 8,6
40 hores	Valors %	4.673 71,7	15.480 74,4	21.144 75,4	18.793 71,0	75.425 68,8	1.464 65,5	136.979 70,7
Més de 40 h	Valors %	510 7,8	1.876 9,0	2.966 10,6	3.166 12,0	15.638 14,3	366 16,4	24.522 12,7
Total	Valors %	6.518 100,0	20.813 100,0	28.029 100,0	26.474 100,0	109.647 100,0	2.236 100,0	193.717 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

* La columna "Total població" inclou la població de 0 a 65 o més anys d'edat.

Característiques contractuals

Els joves treballadors amb estudis secundaris i mitjans parlen de l'existència de precarietat laboral entre els joves de l'àmbit territorial. Consideren que hi ha un **alt grau de temporalitat de les feines i que els sous són baixos respecte al nivell de les feines que desenvolupen**, justificat per les empreses per la manca d'experiència dels joves. Els treballadors joves de major edat perceben també una baixa consideració personal per part dels superiors envers els joves i poc respecte pels drets del treballador –quant a contractes, sous...–, i ho qualifiquen com una situació d'abús.

També es destaquen les **conseqüències negatives** que els joves creuen que implica aquesta precarietat, ja que impossibilita o, si més no **dificulta, millorar en l'àmbit laboral en el qual es desenvolupen**. Per a molts, la realitat no segueix la lògica que a una titulació més alta li correspon un sou més elevat, ja que alguns empresaris prefereixen contractar persones amb un nivell de titulació més baix per estalviar salaris.

Aquests joves amb estudis mitjans o superiors perceben una **manca d'oferta per a persones amb professions especialitzades dins l'àmbit territorial**. L'increment del nivell d'instrucció dels joves no ha anat acompanyat d'una major demanda de treballadors de nivell alt o amb formació superior, fet que provoca que molts dels joves universitaris o dels que tenen previst cursar aquest tipus d'estudis es plantegin marxar de l'àmbit territorial o realitzar llargs recorreguts diaris.

Nivell d'ocupació per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatge).

4.11		16-19	20-24	25-29	30-34	35-64	65 o més	Total població
Alt	Valors %	115 1,8	1.757 8,5	4.763 17,0	4.998 18,9	21.299 19,4	400 17,9	33.332 17,2
Mitjà	Valors %	3.104 47,7	10.141 48,8	13.282 47,4	12.088 45,7	47.868 43,7	809 36,2	87.292 45,1
Baix	Valors %	3.290 50,5	8.890 42,8	9.966 35,6	9.380 35,4	40.424 36,9	1.027 45,9	72.977 37,7
Total	Valors %	6.509 100,0	20.788 100,0	28.011 100,0	26.466 100,0	109.591 100,0	2.236 100,0	193.601 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

* La columna "Total població" inclou la població de 0 a 65 o més anys d'edat.

Els joves i les joves de les Comarques Centrals que han tornat al territori després d'estudiar una carrera universitària perceben que cada vegada hi ha més gent d'aquest perfil que torna a l'àmbit territorial, però reconeixen que hi ha molta gent que viu aquest retorn com un estancament professional, afirmació que ells no comparteixen.

Categoria socioeconòmica per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatge).

4.12		16-19	20-24	25-29	30-34	35-64	65 o més	Total població
Alta	Valors %	83 1,3	563 2,7	1.476 5,3	2.173 8,2	13.112 12,0	301 13,6	17.708 9,2
Mitjana	Valors %	467 7,2	3.955 19,1	8.023 28,7	7.671 29,0	31.278 28,6	596 26,9	51.990 26,9
Baixa	Valors %	5.908 91,5	16.180 78,2	18.430 66,0	16.572 62,7	64.913 59,4	1.320 59,5	123.323 63,9
Total	Valors %	6.458 100,0	20.698 100,0	27.929 100,0	26.416 100,0	109.303 100,0	2.217 100,0	193.021 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

* La columna "Total població" inclou la població de 0 a 65 o més anys d'edat.

Aquesta realitat sobre les possibilitats laborals dels joves en funció dels seus estudis es contrasta a la taula A.4 (vegeu annexos). **Entre els treballadors joves de les Comarques Centrals, el nivell d'ocupació més habitual és el mitjà** –excepte en els menors de 20 anys. El nivell d'ocupació baix presenta un percentatge inferior, i el seu pes va decreixent a mida que incrementa l'edat dels joves. En total, només un 12% dels joves està treballant en nivells alts, percentatge lleugerament inferior a la mitjana catalana, i que en ambdós casos també va creixent amb l'edat dels treballadors. Els joves i les joves de l'àmbit territorial, però, perceben que la qualificació de la feina és encara insuficient, i aquesta preocupació es fa més evident quan més elevat és el nivell formatiu.

De fet, a l'àmbit territorial, **només són majoritaris els llocs de treball en nivells d'ocupació alt entre els joves i les joves amb estudis universitaris**. Aquest grup presenta una distribució per nivell de qualificació laboral força diferenciada de la que hi ha en els altres nivells d'instrucció. Així, en el cas dels universitaris el nivell alt de qualificació en el lloc de treball, que en altres nivells és molt reduït, agrupa un 43,1% dels treballadors de 20 a 24 anys, i més de la meitat dels treballadors a partir dels 25 anys –en la resta de nivells no assoleix el 13%. En conseqüència, redueix la proporció dels altres dos nivells. Per altra banda, **entre els joves que compten amb només estudis de primària o ESO/EGB és més freqüent l'ocupació en el nivell baix**, fins i tot entre els joves de 25 a 29 anys, mentre que en la resta de nivells formatius són els treballadors en posicions de nivell mitjà els més freqüents.

Tot i que **les Comarques Centrals presenten la mateixa relació entre nivell d'estudis i nivell d'ocupació, aquesta vinculació és més evident a Catalunya**, ja que en els nivells de formació més baixos el nivell d'ocupació baix té més pes. Per exemple, entre els joves de 25 a 29 anys, a l'àmbit territorial són un 53,9% dels que tenen estudis primaris com a màxim els que treballen en llocs de baixa qualificació, mentre que en la distribució catalana són un 59,9%. Entre els joves amb estudis superiors la distribució és més similar, i en aquesta mateixa edat un 51,4% dels universitaris de Comarques Centrals se situen en el nivell alt de qualificació, i un 52,3% en el cas de Catalunya.

A part de la sensació de sobrequalificació percebuda per part dels joves amb nivell d'estudis més elevats, hi ha altres aspectes que els fan parlar de precarietat laboral. Part d'aquesta **problemàtica posada de manifest per part dels joves és visible en l'impacte de la contractació eventual**, que apareix tant a les Comarques Centrals com a Catalunya. La taula 4.9 (vista amb anterioritat) mostra com en totes les franges d'edat es presenta un elevat percentatge de contractes temporals, per sobre del que hi ha a partir dels 30 anys. Si per exemple entre la població de 35 a 64 anys són un 10,4% els assalariats eventuais, entre la població per sota els 30 anys sempre se supera el 24%. **A l'àmbit territorial, aquesta taxa d'eventuals presenta uns nivells inferiors a la mitjana catalana, excepte entre els més joves**, on són eventuais un 59,3% dels joves treballadors de 16 a 19 anys – Catalunya són un 58,7%. Aquest percentatge es va reduint a mida que augmenta l'edat, fins arribar a un 24,3% en la franja de 25 a 29 anys.

La taula A.3 de l'annex (citada prèviament) mostra les diferències en les taxes d'eventualitat segons el nivell d'instrucció, que no són tan evidents com amb l'edat. En tots els nivells formatius incrementa amb l'edat el pes que tenen els contractes fixos sobre el total dels assalariats. A partir dels 20 anys, és on es posen de manifest les diferències. Per una banda, es pot afirmar que és entre els joves amb estudis professionals on és més freqüent la contractació fixa, mentre que entre els joves amb estudis primaris aquesta taxa és inferior. Cal destacar el cas particular dels joves amb estudis universitaris que presenten unes taxes molt elevades d'eventualitat entre els 20 i 24 anys (53,6%), però que experimenten un major increment de la contractació fixa a partir d'aquesta edat, i se situen com un dels grups amb menys treballadors temporals a partir dels 30.

Una conclusió evident a partir de la informació anterior és que **sí que hi ha diferències quant al tipus de contractació segons els nivells formatius, però aquestes es posen de manifest sobretot en les franges de major edat, mentre que entre els més joves l'eventualitat està més generalitzada independentment del nivell formatiu**. Per tant, cal veure que el nivell formatiu, per si sol, no és un factor directament rellevant quant al grau de temporalitat, sinó que és amb la combinació amb l'edat –i temps treballant– quan apareixen tendències significatives. Alhora, cal destacar el fet que siguin els joves amb nivells de formació més elevats els que posin de manifest, en major mesura, aquesta problemàtica, ja que no són el grup més afectat –quant a xifres– o, si més no, els afecta en edats més avançades que a la resta de grups. Per a ells, però, les repercussions estan lligades a les seves expectatives laborals, que no veuen complertes especialment per aquesta temporalitat de les feines, junt amb la dificultat per trobar llocs que s'ajustin al seu perfil.

La situació d'atur a l'àmbit territorial

Els propis joves no assenyalen l'atur entre les problemàtiques laborals més destacables, tot i que les taxes que es donen en la població jove sí que denoten una situació clarament diferenciada de la de la població a partir de 30 anys. Entre els més joves –menors de 20 anys–, tot i presentar menors percentatges d'actius, el percentatge d'aturats és molt elevat. L'atur va decreixent paral·lelament a l'increment de l'activitat, a mida que es consideren franges superiors, però sempre **se situa per sota la catalana**. Així, a les Comarques Centrals, entre els joves actius el percentatge d'aturats passa de ser el 18,5% entre els menors de 20 anys, fins el 8,2% entre els de 25 a 29 anys, molt similar aquesta taxa a la de la població major de 34 anys (7,6%).

Cal destacar també una clara millora en l'atur respecte a la situació de l'any 1996, que presentava unes taxes molt més elevades en totes les edats del conjunt de la població, però encara era més evident la situació en els joves. Així, per exemple, les taxes cinc anys enrere se situaven en 41,2%, 23,9% i 17,2% per a les edats per sota 20 anys, de 20 a 24 i de 25 a 29, respectivament –en comparació del 12,5% dels majors de 34 anys. Tal i com succeeix el 2001, la situació d'atur a les Comarques Centrals l'any 1996 era menys habitual que en altres comarques.

La taula A.5 de l'annex mostra que també es presenten diferències en la situació d'atur segons el nivell formatiu. Si es considera la franja de 25 a 29 anys, es posa de manifest una situació similar a la que es donava amb l'eventualitat. Per una banda, **el percentatge d'aturats entre els actius és superior en els nivells amb menys estudis**. Per exemple, és d'un 13,5% entre els joves que només han cursat estudis primaris, mentre que els grups amb major ocupació són els joves amb formació professional de segon nivell (4,9%), seguits pels universitaris (5,8%). La situació d'aquest darrer grup torna a diferenciar-se de la resta, ja que entre els joves de 20 a 24 presenta un percentatge més elevat, només superat pels joves amb estudis primaris o mínims obligatoris –ESO o EGB– com a màxim, mentre que a partir dels 30 anys és el grup amb menor desocupació.

Diferències de gènere

Dins el mercat laboral, és evident que **hi ha diferències segons el sexe del treballador, lligades a aspectes discriminadors, però també a factors d'especialització** o conseqüències de les diferències que ja apareixien en la trajectòria educativa. Entre els joves de les Comarques Centrals, també es presenta aquesta realitat diferenciada entre nois i noies.

Analitzant per separat la distribució de la població juvenil segons la seva activitat preferent (taula A.7 de l'annex), es posa de manifest que, a banda del major nivell d'instrucció de les noies vist en el capítol anterior, **hi ha més estudiants noies que nois**. Aquest major percentatge d'estudiants, que en les noies més joves –menors de 20 anys– arriba al 70,4%, al costat del 61,9% dels nois de la mateixa edat, resta compensat pel **major nombre de nois treballadors**. Un 26,6% dels nois menors de 20 anys estan ocupats –com a primera activitat– mentre que entre les noies la taxa és del 18,4%. En les altres edats, tant entre els nois com en les noies, l'activitat principal majoritària és l'ocupació, i les diferències entre els dos sexes es van reduint.

Aquestes diferències en l'activitat principal entre nois i noies és més accentuada a les Comarques Centrals que a Catalunya, ja que el major percentatge d'actius entre els joves de l'àmbit territorial és degut a un menor pes dels estudiants entre els nois, mentre que en les noies el percentatge és molt similar al global.

A part de la condició d'estudiant, apareix un altre tipus d'inactivitat que presenta clares diferències segons el sexe: el treball domèstic. Encara que aquestes diferències són molt més evidents en la població major de 29 anys, cal destacar que ja entre els joves es presenten uns percentatges molt diferents entre sexes, igual com succeeix a la resta de Catalunya.

En un altre aspecte on hi ha diferències evidents segons el sexe és en la situació d'atur. **Totes les franges d'edat presenten major nombre d'aturats entre les dones que entre els homes**, no només entre els joves, sinó que també entre la població per sobre els 29 anys. Per exemple, entre la població de 30 a 34 anys, un 5% dels homes actius es troben en situació d'atur, mentre que en les dones són més del doble (11,6%).

Les diferències entre nois i noies es posen de manifest en els joves, especialment en els treballadors amb estudis secundaris o mitjans, que consideren que hi ha una discriminació envers les dones en tant que cobren un salari més baix que un home per fer la mateixa feina. Amb tot, també es comenta que en empreses grans sembla que passa menys aquest fenomen.

A més de les diferències en les condicions contractuals i l'activitat en el món laboral entre nois i noies, **un aspecte destacat pels joves i confirmat per les xifres és l'existència de diferents especialitzacions dels treballadors segons el sector** (vegeu taula A.8 de l'annex).

Entre la població treballadora jove, el sector d'activitat més freqüent, serveis, presenta clares diferències. Mentre que per a les noies, com a la mitjana catalana, és el sector majoritari en totes les edats amb un percentatge sempre superior al 64% de la població, en els nois presenta una evolució. Entre els més joves, el sector té molt menys pes, i va incrementant el percentatge de treballadors en les franges més altes, tot i estar sempre darrere la indústria entre els menors de 30 anys.

En aquest últim sector també hi ha diferències significatives; la indústria és més habitual entre l'ocupació masculina del total de l'àmbit territorial, encara que segons les comarques les diferències són més o menys accentuades.

En darrer lloc, se situa el sector primari, també amb més pes entre els nois treballadors que en les noies. A més, a les comarques on té major pes, tant els nois com les noies consideren que es tracta de feines vistes "no adequades per a una dona". No obstant això, alguns joves amb alt nivell de formació creuen que es podria facilitar l'accés de la dona a aquest sector –centrant-se en l'àrea agrícola– des de l'Administració, amb mesures que afavorissin la renovació i permetessin trobar noves sortides laborals, com l'artesania alimentària, per exemple.

Diferències segons la procedència

Alguns joves de les Comarques Centrals perceben una certa competència entre treballadors immigrants i autòctons per a l'ocupació d'alguns llocs de treball no qualificats, ja que en alguns casos l'empresari preferiria contractar persones immigrants perquè, segons perceben, els suposaria menys obligacions. Segons aquests joves, els treballadors autòctons veurien minvades les possibilitats d'aconseguir una feina en un determinat segment del mercat laboral, caracteritzat per la baixa qualificació i el treball físic. En canvi, aquesta idea contrasta amb l'argumentació d'altres joves, que afirmen que hi ha una certa oferta de feines no qualificades que els autòctons no volen fer i que cobreixen persones immigrants.

Els joves immigrants sí que perceben algunes diferències respecte a la situació laboral dels autòctons. Més que fer referència al nivell de qualificació, **les seves principals crítiques envers les oportunitats** que els ofereixen **se centren en la limitació de l'oferta dels llocs de treball i en les condicions laborals** –especialment, per l'eventualitat. Per a molts, el nivell salarial no es percep com element discriminatori respecte als autòctons, ja que molts no consideren que cobrin menys per la mateixa feina.

Un altre fenomen que destaquen els joves immigrants, i que es tracta d'una realitat específica que els diferencia de la resta dels joves, és la **dependència del fet de tenir els papers en regla per trobar una feina**. En cas de no comptar amb una situació regularitzada, afirmen que no poden trobar feina. També perceben que el **coneixement de la llengua és un factor decisiu** en la cerca de feina en el moment que competeixen amb joves de perfil similar en el mercat laboral, ja que veuen una major facilitat de trobar una feina si parlen català o castellà amb més nivell que la mitjana dels immigrants.

Aquestes percepcions dels joves es poden contrastar analitzant les diferències en el nivell d'ocupació dels treballadors joves segons el lloc de naixement (vegeu taula A.6 de l'annex).

Entre els joves nascuts a l'estranger, el nivell d'ocupació més habitual en totes les edats és sempre el baix. Per contra, entre els nascuts a Catalunya i la resta de l'Estat espanyol es presenta una clara millora. En els dos grups, és també el nivell baix el més habitual entre els menors de 20 anys, però a partir d'aquesta edat, en el cas dels catalans, i dels 25 en la resta, els treballadors en posicions mitjanes passen a ser més nombrosos. Alhora, cal destacar la particularitat de la situació dels **joves de major edat, de 25 a 29 anys, nascuts a Catalunya, que compten amb un situació molt diferenciada de la resta, ja que presenten un percentatge molt més reduït de treballadors en el nivell més baix i més elevat en nivells d'ocupació alts.**

Aquesta distribució presenta similituds amb la catalana, tot i que **a les Comarques Centrals són més accentuades les diferències en el nivell alt d'ocupació a partir dels 25 anys** –en altres comarques no està tan concentrat en els treballadors catalans. Aquest fet fa que a Catalunya hi hagi menys diferència en aquesta franja d'edat entre els autòctons i els nascuts a la resta de l'Estat espanyol. En el conjunt de Catalunya, també es fa més evident, però, la major predominança de les feines menys qualificades entre els treballadors estrangers més joves, ja que els menors de 20 anys d'aquesta procedència presenten un percentatge força superior de llocs de treball en el nivell més baix.

Valoració de la feina

Quan els joves de les Comarques Centrals analitzen la seva trajectòria i les expectatives laborals, hi ha **unanimitat a afirmar que no esperen –o no esperaven– que la seva primera feina sigui –o fos– la ideal**, tant pel que fa al tipus de feina com a les condicions salarials. S'assumeix que la trajectòria professional inclourà canvis que introduiran una millora en les condicions laborals.

La importància de la feina, o les implicacions en la vida dels joves amb formació universitària i dels que tenen previst cursar aquest tipus d'estudis, es posa de manifest en el fet que **contemplin la possibilitat de buscar feina fora de la comarca d'origen i en ocasions fins i tot fora de l'àmbit territorial**. És en aquest grup on es veu com d'important és poder treballar del que un vol, assumint que, perquè això sigui possible, impliqui de vegades desplaçaments diaris importants. La qüestió, per a ells, és assolir un **equilibri entre aquesta distància "raonable" i una feina que s'ajusti al màxim a la desitjada**, sense haver de deixar de viure al lloc d'origen –per alguns, el municipi; per altres, la comarca.

Cal diferenciar que, segons les comarques, els joves amb nivells de formació més elevats manifesten major incertesa pel fet de trobar-se poc orientats al mercat laboral o bé perquè no es disposa de sortides a l'àmbit territorial que s'ajustin al seu perfil formatiu. Al Solsonès i el Berguedà, per exemple, sembla deduir-se que entre els joves es té més assumida aquesta realitat. Per aquest motiu, molts ja compten amb anterioritat amb el fet d'haver de desplaçar-se per poder treballar en un lloc vinculat als seus estudis, o bé haver de buscar mecanismes per trobar ocupació a les rodalies. En canvi, en les altres comarques es pressuposa major oferta laboral o es compta amb major mesura amb la possibilitat de desplaçar-se als municipis més importants i, per tant, es viu la realitat de forma més negativa per xocar amb les expectatives formades prèviament.

En canvi, **per als joves immigrants –de 20 a 29 anys–, treballar és la raó de la seva presència al nostre país**. Per a ells, l'obtenció d'una feina i, per tant, d'un salari, representa, a banda de la subsistència, la possibilitat d'enviar diners al seu país d'origen, a una part de la família que és allà, i un cop assolides l'estabilitat laboral i la consecució d'un habitatge se sol plantejar el reagrupament familiar.

L'estabilitat és un dels elements que els joves valoren en una feina, sobretot un cop acabats els estudis. A més, també **destaquen el sou, el sentiment d'utilitat, la motivació respecte a la feina i el "bon ambient"** com a elements importants d'un lloc de treball. Entre alguns joves amb major nivell d'instrucció també es reclama un mínim grau d'autonomia, responsabilitat i confiança que permeti desenvolupar la seva funció, "que et deixin treballar, que et donin confiança".

Els més joves que han començat a treballar o es plantegen aquesta opció **valoren bàsicament les condicions econòmiques i físiques** d'un lloc de treball com a elements més importants. Per a aquests, les condicions físiques són rellevants, especialment per als nois, ja que es troben que part de l'oferta laboral accessible requereix esforç físic. En segon terme, el col·lectiu dels més joves menciona el contingut de la feina.

4.1.3 Habitatge

Condicions dels habitatges

Els joves de les Comarques Centrals consideren que l'oferta d'habitatge a l'àmbit territorial està molt limitada. Es parla de grans diferències entre les capitals o altres municipis mitjans i la resta del territori, on en determinades zones la dispersió del territori i la població comporta una realitat completament diferenciada, en la qual ni tan sols es pot parlar de nuclis de població.

En les **comarques més properes a l'Àmbit Metropolità**, que són, alhora, les més poblades, els joves incideixen en què el **mercat immobiliari actual ha facilitat que s'usi l'habitatge amb fins lucratiu**. Consideren que és utilitzat per fer negoci llogant o venent pisos que es compren exclusivament per a aquestes finalitats. Tot i que alguns joves critiquen aquesta opció, altres ho veuen com una oportunitat de negoci per a aquells que en tenen la possibilitat. Per a alguns joves més arrelats al territori, es creu que part d'aquesta especulació la realitza gent de fora de les seves comarques o municipis, que aprofita el menor cost per reformar o construir nous habitatges.

Alguns joves també mencionen la possibilitat dels **pisos de protecció oficial**, tot i que **no en fan una valoració especialment positiva**. En critiquen la lentitud dels tràmits i la limitada oferta de pisos disponibles.

Els canals més útils per buscar habitatge, segons els joves de les Comarques Centrals, són les **xarxes informals** –els contactes personals. Aquesta via apareix com a especialment rellevant entre persones immigrades en el moment d'arribada. En canvi, tant autòctons com immigrants consideren molt poc útils les agències immobiliàries a causa dels elevats preus dels tràmits i dels habitatges oferts.

Les expectatives dels joves quant a l'habitatge propi presenten diferents tendències segons les comarques, i, especialment, l'àrea de residència dels joves. En els municipis o ciutats més grans, i en les àrees més urbanitzades de les comarques, els joves associen els habitatges a pisos, mentre que en àrees més urbanes es té present la possibilitat d'habitar una casa. Els elements que més es valoren d'aquest tipus d'habitatges –a banda del preu– són el temps de la construcció i la situació del pis, sobretot respecte a la tranquil·litat –referida al barri i als veïns. Els joves mencionen bàsicament pisos a causa de les seves possibilitats econòmiques, però el seu ideal seria poder tenir una casa com a habitatge, atesa la importància que es dona a l'espai. En altres àrees de l'àmbit territorial els joves es plantegen també l'opció de viure en cases. Els elements que valoren els joves d'un habitatge varia notablement, ja que en aquest cas pren més importància l'espai. No obstant això, aquesta opció també es veu complicada per part dels joves. Per una banda, es parla que l'oferta és molt inferior, per la reduïda oferta de cases existents i els majors preus, alhora que alguns manifesten que existeixen excessives dificultats per construir-ne de noves.

Els joves es plantegen amb naturalitat l'opció de canviar d'habitatge en una o en diverses ocasions per tal de poder, finalment, instal·lar-se en una residència adequada a les seves expectatives. Aquest fet el relacionen amb la valoració negativa que fan dels habitatges assequibles econòmicament en el moment actual, i amb les expectatives de millora de la seva situació laboral i econòmica. Alhora, entre els joves i les joves de l'àmbit territorial s'atorga importància a l'estabilitat i a la creació d'una família pròpia com a element condicionant d'aquests canvis de residència.

A banda de les condicions físiques de l'habitatge, entre els joves residents a les Comarques Centrals i amb una edat més avançada es para atenció al règim de tinença de l'habitatge. Igual que en altres indrets de Catalunya, **ser propietari d'un habitatge es percep com la preferència majoritària entre els joves** que s'han plantejat emancipar-se de la família. Per contra, l'opció de llogar s'associa freqüentment a "llençar els diners", en alguns casos amb una certa recança, ja que es consideraria una bona opció si estigués més promocionada i si es protegís la seguretat del llogater davant el poder del propietari. De totes maneres, alguns d'aquests joves reconeixen que la societat sovint exagera la importància de la propietat dels habitatges i remarquen la relació entre aquesta i la dinàmica de pujada dels preus dels habitatges, que és reconeguda de manera unànime.

Tot i aquesta predisposició a la compra, **els joves assumeixen que aquest règim presenta dificultats**, especialment per accedir al finançament necessari. Així, valoren negativament les gestions vinculades a les hipoteques, que apareixen com un element indissociable a la compra d'habitatge. Com s'ha vist a la taula 3.6.1 de l'apartat anterior, els habitatges de les Comarques Centrals presenten una distribució similar a la mitjana catalana quant a règim de tinença, encara que amb una tendència lleugerament major al lloguer. Així i tot, el règim de propietat és clarament l'opció més freqüent (79,9%), mentre que només el 17,4% dels habitatges són en règim de lloguer.

A la taula A.11 de l'annex es presenten les particularitats en els règims de tinença entre els joves emancipats de la llar d'origen, alhora que es fa evident una evolució en els règims més habituals. Així, entre els primers **l'opció de lloguer és molt més freqüent en les franges d'edat més jove** on, per exemple, dels emancipats de 20 a 24 anys una tercera part està en règim de lloguer –el percentatge és encara més elevat entre els menors de 20 anys. En canvi, **a partir dels 25 anys els joves i les joves ja compten amb majors freqüències amb règim de propietat**, el que sembla respondre a les expectatives manifestades pels joves, alhora que el lloguer va perdent pes per arribar a percentatges similars a la mitjana de l'àmbit territorial –per a tota la població–, i es continua reduint fins al 16,4% dels joves emancipats de la família d'entre 30 i 34 anys. Encara que es tendeix a un percentatge similar en la distribució entre compra i lloguer entre els joves emancipats a l'àmbit territorial i la població en general, els emancipats en règim de propietat es diferencien per un percentatge superior d'habitatges en procés de pagament –hipoteques. Així, més de la meitat dels joves emancipats de la llar d'origen majors de 24 anys es troben en aquesta situació –o un 45% dels de 20 a 24 anys–, mentre que en la resta de població és més elevat el percentatge d'habitatges ja totalment pagats.

En general, la possessió d'un habitatge es valora positivament entre els joves de menor nivell econòmic i immigrants, ja que la consideren, encara més clarament que els altres joves, com un signe de benestar econòmic i social. En aquest sentit, i com s'ha apuntat anteriorment, entre els joves immigrants s'esmenta una casuística particular, ja que per a aquest col·lectiu, a més d'un signe de benestar econòmic i social, la compra d'un habitatge es considera una opció més probable que el lloguer, sempre que es tinguin els recursos demanats. Aquesta afirmació està fonamentada en les resistències que, segons perceben, tenen els propietaris d'immobles per llogar-los un pis. Per contra, aquests estarien més oberts a vendre'ls l'habitatge, ja que aquesta opció no requereix un pagament continuat ni un control del manteniment del pis.

Com es pot observar, doncs, la recerca i l'afrontament dels costos d'un habitatge constitueixen un aspecte que, sobretot els joves amb una edat més avançada, consideren amb molta freqüència.

Un dels problemes importants que els joves destaquen amb relació a la situació immobiliària del territori és que **part de l'oferta a preus assumibles als municipis mitjans i grans es basa en pisos que no compleixen unes mínimes condicions d'habitabilitat** –disposició de llum, aigua i un aïllament correcte. Es destaca com a fet rellevant l'oferta de pisos d'aquest tipus, i tant els joves originaris de l'àmbit territorial com els immigrants afirmen que és en aquest tipus d'habitatge on acostumen a viure les persones nouvingudes. Es tracta de pisos situats al centre o en certes barriades de les capitals o municipis importants, i segons assenyalen són vells i estan en condicions deplorables. Aquestes condicions es veurien agreujades, segons alguns joves autòctons, pel fet que en un mateix pis hi viu un nombre excessiu de persones.

El procés d'emancipació familiar

Les Comarques Centrals compten amb una taxa d'emancipació familiar molt similar a la catalana. Com mostra la taula 4.13, del total de la població d'entre 20 i 34 anys, un 44,1% s'ha emancipat de la llar d'origen, mentre que la mitjana catalana és del 44,8%. Val a dir que aquesta lleugera diferència entre la mitjana de l'àmbit territorial i la catalana és deguda a la distribució desigual de la població per edats, ja que entre els joves per sota els 30 anys a les Comarques Centrals hi ha el major percentatge d'emancipats de la família, i a la franja de 30 a 34 anys el percentatge és el mateix que a Catalunya.

Emancipació familiar per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatge).

4.13		15-19	20-24	25-29	30-34	35-64	65 o més	Total població
Emancipat	Valors %	509 2,2	4.620 14,4	15.321 44,7	23.575 73,0	145.614 90,1	64.667 80,0	254.306 60,0
No emancipat	Valors %	23.034 97,8	27.537 85,6	18.949 55,3	8.726 27,0	16.068 9,9	16.131 20,0	169.605 40,0
Total	Valors %	23.543 100,0	32.157 100,0	34.270 100,0	32.301 100,0	161.682 100,0	80.798 100,0	423.911 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

* La columna "Total població" inclou la població de 0 a 65 o més anys d'edat.

La taula A.9 de l'annex també mostra aquesta evolució en l'emancipació familiar dels joves en funció del sexe. Les dades posen de manifest que **entre les noies és més freqüent l'opció d'estar emancipades de la llar d'origen en totes les edats**, i especialment a les Comarques Centrals. En comparació amb la mitjana catalana, hi ha alhora una menor taxa d'emancipació familiar entre els nois i més elevada entre les noies.

Segons consideren els joves de l'àmbit territorial, per **explicar el nombre d'emancipats cal parlar dels principals obstacles que s'interposen en aquesta etapa de la vida**. Alhora, existeixen un **sèrie d'elements que hi tenen certa influència: l'educació, el treball i la família**.

a) Educació

Els joves i les joves d'una certa edat consideren que es comença a plantejar l'emancipació familiar a l'entorn dels 23-25 anys. De totes maneres, els que tenen previst realitzar estudis o que ja els han cursat apunten alguns factors que matisarien l'apreciació anterior, com ara la trajectòria formativa. Concretament, es percep que **la formació seria un element important de retard en l'emancipació familiar i, en particular, de la formació de la pròpia família.**

Aquesta relació entre trajectòria educativa i endarreriment de l'emancipació de la llar d'origen es veu clarament reflectida en les dades de la taula A.13 de l'annex, en la qual es diferencia el percentatge de joves emancipats i de no emancipats segons el seu nivell formatiu per als diferents grups d'edat. La primera observació que se n'extreu és aquesta vinculació entre el nivell d'estudis i l'emancipació familiar ja posada de manifest entre els mateixos joves.

A partir dels 20 anys es fa clarament palès que els joves i les joves amb menor trajectòria educativa marxen abans de casa. En aquest fet influeix, també, lògicament, la trajectòria laboral prèvia, ja que són els que porten més temps treballant i en principi disposarien amb més probabilitat dels recursos econòmics que segons els joves i les joves són necessaris per donar aquest pas. Així doncs, el col·lectiu de joves amb uns estudis màxims de primària són els més propensos a emancipar-se de la família entre els 20 i 24 anys –una quarta part estan emancipats. Dels 25 als 29 anys, aquest grup de joves amb primària, junt amb els que tenen els estudis màxims obligatoris –ESO o EGB– o formació professional de primer nivell presenten els majors percentatges d'emancipats de la llar d'origen, poc més de la meitat del grup, encara que en altres nivells formatius també augmenta l'emancipació familiar. Entre els més grans, de 30 a 34 anys, l'emancipació de la llar d'origen ja és majoritària en tots els nivells formatius, però més freqüent entre els joves i les joves amb formació professional –ambdós graus– davant el pes que tenen els emancipats amb estudis mínims obligatoris o inferiors.

Els grups on és menor el percentatge d'emancipats de la família, en totes les edats, són els universitaris i, en menor mesura, els joves amb batxillerat. Aquest fenomen és degut a l'allargament de la formació acadèmica o a l'endarreriment de la incorporació al mercat laboral –molts dels joves que tenen estudis de batxillerat són els que estan cursant estudis superiors que encara no han finalitzat.

Tot i que aquestes diferències entre el percentatge d'emancipats de la llar d'origen en funció del nivell d'estudis també es donen en la situació global catalana, en el cas de Comarques Centrals són més accentuades. Per exemple, els percentatges d'emancipats entre els més joves amb només estudis primaris no són tan elevats com a l'àmbit territorial, alhora que els dels joves universitaris són superiors.

Alguns joves argumenten aquesta tardana emancipació familiar entre els que han cursat estudis superiors al fet d'haver experimentat amb anterioritat una situació que en certa manera s'hi equipara. Per a molts d'ells, el fet de viure, o haver viscut fora de casa durant l'època d'estudiant té repercussions en aquest sentit. Aquests joves creuen que el fet de no conviure amb els pares és rellevant, especialment per al creixement personal. Segons aquests joves, que tenen una certa edat i un nivell de formació en molts casos superior, aquesta vivència permet una obertura de ment i de perspectives, un enriquiment de percepcions i un desenvolupament de l'autonomia personal. Per tots aquests motius, es valora com a molt rellevant aquesta experiència, amb independència dels aprenentatges acadèmics i del contingut dels estudis realitzats.

Entre els més joves que tenen previst viure fora de casa normalment per continuar els estudis, la perspectiva d'anar a la universitat i de viure en una altra població i relativament lluny de casa dels pares, es percep clarament com una nova etapa, un repte que provoca un cert respecte per l'allau de noves responsabilitats –domèstiques, entre altres– que s'hauran d'afrontar.

b) Treball

La incertesa laboral, considerada pels joves com un dels principals frens a l'emancipació familiar, s'analitza amb relació a aquesta a la taula A.12 de l'annex. Tot i que els joves de les Comarques Centrals viuen aquesta incertesa laboral com a problemàtica, a l'àmbit territorial les dades d'emancipació familiar segons la situació laboral no presenten diferències tan significatives com les que es donen segons els nivells d'educació.

El percentatge de joves emancipats de la llar d'origen, dins el mateix grup d'edats, no presenta diferències excessivament importants, encara que en els assalariats fixos el percentatge d'emancipats de la família sempre és lleugerament superior al dels eventuais. En canvi, en la situació en què es manifesten diferències més marcades quant a l'emancipació familiar és en el cas dels empresaris amb personal al seu càrrec, grup força minoritari però que presenta uns percentatges d'emancipats molt superiors als de la resta de situacions professionals.

Aquestes tendències no són exclusives de l'àmbit territorial, sinó que també es donen en el global de Catalunya, encara que cal remarcar que **a les Comarques Centrals les diferències en el percentatge d'emancipats de la família entre treballadors fixos i eventuais són més reduïdes, per tant és un factor menys rellevant al territori.**

c) Família

Més enllà dels factors de tipus socioeconòmic se n'esmenten altres que, tot i estar en un segon terme, influïrien en la decisió d'emancipar-se de la llar d'origen. Un d'aquests fa referència a la relació amb la família i sobretot amb els pares. En aquest sentit, tot i que majoritàriament els joves consideren que la convivència amb la família és fins a cert punt còmoda, afirmen que **una de les motivacions principals per deixar la llar familiar és l'establiment de les seves pròpies normes i el respecte per al propi ritme de vida.** En el cas dels més grans, aquest raonament no es limita només a aspectes conductuals sinó que s'esmenta també una major llibertat per viure d'acord amb les pròpies idees i l'espai per compartir amb la parella.

Els elements comentats en els punts anteriors i, en concret, els de tipus més econòmic, tenen repercussions també en les formes en què l'emancipació familiar es porta a terme. **Es considera freqüent entre els joves d'edat més elevada de l'àmbit territorial emancipar-se en parella** –la manera més usual segons els propis joves–, tant **per raons afectives**, en particular per guanyar intimitat, **com per compartir les despeses** derivades de la nova situació. Aquesta realitat es pot evidenciar en analitzar la configuració de les llars dels joves emancipats de la família reflectida a la taula A.10 de l'annex.

Com perceben els propis joves, a Comarques Centrals la majoria d'emancipats de la llar d'origen majors de 20 anys viuen en parella, un 64,4% en la franja de 20 a 24 anys. Tot i que a la resta de Catalunya també és la llar més habitual entre els joves emancipats de la família, en aquesta mateixa franja els que conviuen en parella presenten un pes inferior, un 56,7%. En ambdós casos el nombre de joves que conviuen en parella entre els emancipats incrementa amb l'edat, encara que a Catalunya el creixement és més notable i per tant es redueixen les diferències respecte a l'àmbit territorial.

Entre els joves que viuen en parella es compten també els nuclis amb fills. Aquest tipus de parelles són minoritàries entre els joves menors de 30 anys emancipats de la llar d'origen, mentre que a partir d'aquesta edat passa a ser més habitual aquest tipus de nucli, que representa un 56,9% de les llars amb joves emancipats. En totes les edats, entre els joves emancipats de l'àmbit territorial és més habitual tenir fills que a la mitjana catalana.

L'emancipació familiar en solitari es percep com a molt escassa principalment a causa de la insuficiència de recursos econòmics per afrontar-ne les despeses. En un segon terme també apareix la idea que no hi ha motivació per marxar sol. És per aquesta circumstància que, entre els joves emancipats de 20 a 24 anys siguin un 17% els que viuen sols, i el seu pes encara es va reduint a mida que incrementa l'edat, tant a les Comarques Centrals com a la resta de Catalunya –on és lleugerament superior el pes de les llars unipersonals entre els emancipats de la llar d'origen.

Una altra opció minoritària que s'apunta és la possibilitat de compartir la residència amb amics o companys, també per disminuir-ne les despeses. De fet, entre els joves emancipats de la família, els altres tipus de llars –diferents de conviure en parella o en solitari– són més habituals entre els més joves –especialment per sota els 20 anys–, i es van reduint a mida que incrementa l'edat, seguint una tendència similar a la dels joves emancipats en solitari.

Com a conclusió general, l'habitatge es presenta com un element captador de gran interès per a la majoria de joves, tot i que de manera menys evident entre els de menor edat. Aconseguir instal·lar-se fora de casa dels pares sembla percebre's com un objectiu realment difícil, especialment pel desequilibri entre els recursos disponibles i l'oferta de pisos assequibles.

No obstant això, també es posa de manifest, per part d'alguns joves, que **n'hi ha que prefereixen continuar vivint a casa dels pares** encara que disposin dels recursos econòmics suficients per marxar. Aquest fet s'explica per la **priorització que alguns joves fan de l'oci**, al qual destinarien els recursos. D'aquest raonament es desprèn, de nou, la percepció que no és possible per a una persona jove mantenir el mateix ritme de vida vivint a casa dels pares que sola.

4.1.4 Salut

Quan s'esmenta el camp de la salut entre els joves **es fa referència sobretot a les conductes que posen en risc la seva salut**, especialment al consum de drogues i alcohol, a la conducció sota els efectes d'aquestes substàncies i a les conductes de risc lligades a la sexualitat.

Consum de drogues

El cànnabis i altres drogues

Es coincideix a donar una especial **rellevància al consum de drogues, en especial del cànnabis, tant pel seu abast com pel seu patró de consum**. Segons els joves i les joves hi ha hagut un **avançament en l'edat d'inici del contacte amb aquesta substància**. Tant els joves de més edat com els de menys consideren que el consum està més estès en edats més joves que en la pròpia.

Es fa referència a un patró de consum diferenciat en funció de l'edat, de manera que **els joves més grans percebrien un consum desvinculat de l'oci i "compulsiu" entre els més joves**. En canvi, sembla que **entre els joves de més edat el consum també estaria estès però amb més control**, coneixement dels efectes i en situacions més concretes, com la companyia dels amics. Tot i que els joves de menys edat accepten que el consum de cànnabis està molt estès, esmenten que **el tipus i la varietat de drogues augmenta amb l'edat, fet associat a una major disponibilitat de recursos**.

Pel que fa als **espais** que els més joves citen relacionats **amb el consum del cànnabis**, apareixen els instituts, els espais públics, les places, o els llocs d'oci com les festes.

Citen també altres productes com **la cocaïna o les pastilles**, substàncies que, en contraposició al cànnabis, apareixen **més relacionades amb les nits d'oci**.

L'alcohol

Tot i que el cànnabis apareix com la substància a la qual es presta més atenció, es fa esment de l'**elevat consum** d'altres productes, **com l'alcohol**, i la realització de pràctiques que s'hi relacionen, com el "**botellón**". El consum de begudes alcohòliques estaria més **vinculat a l'oci**, sense que se n'esmenti un inici més precoç d'ingesta. Possiblement per aquestes raons i per **la normalitat que en comporta la legalitat**, no se li dóna tanta importància com al cànnabis.

Motius i explicacions relacionats amb el consum de drogues i alcohol

S'apunten alguns motius o elements facilitadors que explicarien aquest comportament entre els joves de menys edat: **el fàcil accés que els joves de 15 a 18 anys tindrien a les drogues; la voluntat d'experimentació amb el propi cos**; el tracte que reben per part del sistema educatiu, que tendeix a convertir-los en joves als 12 anys, sense deixar, però, un espai per a la reflexió i la presa de decisions conscients sobre el consum. Els mateixos joves de 15 a 18 anys esmenten també **la motivació de semblar més grans davant altres joves**, objectiu que s'aconseguiria consumint drogues. S'apunta també **la facilitat de relació amb altra gent jove, principalment durant el cap de setmana**.

La relació del consum amb el sexe de l'individu i la procedència

Es considera que no hi ha relació entre el nivell o tipus de consum i el sexe del consumidor, tot i que **els joves de més edat de les Comarques Centrals esmenten l'augment de consum que en els últims anys hi hauria hagut entre les noies**. De totes maneres, cal considerar que aquesta tendència no és generalitzable a tot el jovent, ja que **varia en funció de la cultura de procedència del jove**. Per exemple, en el cas de joves d'origen subsaharià i asiàtic el consum de les drogues es donaria gairebé exclusivament entre els nois. Amb relació a aquests, cal destacar que si bé el consum d'alcohol es considera freqüent tant en moments d'oci nocturn de cap de setmana com entre setmana, el de cànnabis i drogues en general es percep més escàs que entre els autòctons, fet que sembla relacionar-se amb els hàbits de la cultura de referència.

Sexualitat i conductes de risc

Les relacions sexuals, segons els joves de menys edat de l'àmbit territorial, **s'iniciarien a l'entorn dels 15 o 17 anys**, una vegada s'ha finalitzat l'ESO. Aquestes relacions **no es vinculen** necessàriament **amb parelles sentimentals estables** o d'una certa durada i es considera que, tot i existir parelles convencionals, **les relacions liberals**, de curta durada o esporàdiques, **són les més freqüents en aquestes edats**.

Segons els joves d'entre 15 i 18 anys, **tant nois com noies, s'assenyala que les relacions sexuals s'entenen de manera diferent en funció de ser home o dona**. Així, les noies diferenciarien les parelles amb les que mantenen relacions, dels seus amics, distinció que no seria tan rellevant per als nois. A més, segons es coincideix a valorar, **les noies veuen les relacions sexuals com a més íntimes i els donen una major importància**.

Tot i que els joves de 15 a 18 anys **es consideren informats respecte als riscos relacionats amb les conductes sexuals**, cal destacar que els joves d'aquesta edat de l'àmbit territorial **pensen més en les possibilitats d'embarassos no desitjats que en contraure malalties de transmissió sexual**.

Així, amb relació a les mesures de prevenció, aquests joves de les Comarques Centrals consideren que **l'ús del preservatiu està estès entre ells, percepció que entra en contradicció amb el coneixement i la utilització d'altres mètodes dirigits a preveure embarassos**, com la "píndola del dia després" o les pastilles anticonceptives, que també reconeixen com a mesures d'ús freqüent.

Hi hauria una diferència entre nois i noies pel que fa a la consideració de **les conseqüències de no utilitzar aquests mètodes**, en especial pel que fa als embarassos no desitjats. **Les noies les viuen de forma més propera**, per les implicacions que comportarien per a les seves vides, i que els **causarien més impacte que a ells**.

De totes maneres, els joves de 15 a 18 anys citen dos factors que valoren en relació directa amb aquest risc: en primer lloc, el grau de coneixement de la parella, de manera que una millor coneixença representaria menys risc, i també l'edat de la parella, ja que com més jove és, menys risc d'embaràs percep.

Les campanyes de l'Administració en el camp de la salut

Les accions de les administracions en aquest camp semblen resumir-se, diuen els joves, en tres aspectes: el sexe, les drogues i la conducció sota el consum d'alcohol.

Pel que fa a les **accions dirigides a informar i disminuir el risc sexual**, els joves de menys edat de l'àmbit territorial consideren que, almenys els que assisteixen als centres educatius, n'estan ben informats. **Els instituts apareixen, doncs, com espais clau en els quals es tracta aquesta informació**.

Amb relació a les **campanyes dirigides al consum de drogues**, alguns dels joves de més edat **consideren que són poc útils**, especialment per la poca atenció que hi posen els joves. Per altra banda, i com a complement a l'apreciació anterior, alguns altres dels joves d'edat més elevada consideren que en l'actualitat **el jovent té molta més informació a l'abast però que, amb freqüència, aquesta informació està més encaminada a suprimir-ne el consum que a la reflexió i decisió conscient del seu ús**, fet que en disminuiria els efectes dissuasius.

Els joves de més edat de les Comarques Centrals esmenten el **risc associat a la conducció sota els efectes de l'alcohol**. De forma generalitzada es considera que **l'impacte que poden tenir les accions de l'Administració** –en referència als anuncis de la televisió– **és inferior al de les experiències reals i properes**, com els accidents d'amics o joves del mateix poble. Per altra banda, **s'assenyala l'impacte de les sancions econòmiques com un element dissuasiu important**, tot i que es reconeix la pràctica d'esquivar els controls policials gràcies a la coneixença del territori. Tot i que **l'augment de l'edat comportaria una major consciència del risc associat** a la conducció havent consumit alcohol, cal destacar que sembla que les precaucions es prenen més per evitar les sancions que per una major percepció real del risc.

4.1.5 Cultura i estils de vida

Ús del temps d'oci

L'oci, moments i activitats principals

L'oci, diürn o nocturn, practicat amb amics o de manera individual, de tipus consumista o autogestionat, apareix com un element rellevant entre els joves i les joves de les Comarques Centrals, entre altres aspectes perquè **es relaciona amb la salut i també amb l'economia particular** ja que, tal i com admeten, hi destinen una gran part dels recursos.

Tot i que els joves de les Comarques Centrals **consideren les nits de cap de setmana els moments principals d'oci**, es parla també dels moments d'oci diürn en que es realitzarien diferents activitats. **En el lleure diürn**, és a dir, una vegada finalitzada la jornada escolar o laboral, **destaca la pràctica freqüent d'esports**. Es fa la distinció entre els esports practicats per gust –a l'aire lliure– i l'exercici físic justificat per motius d'estètica –en gimnasos. Igualment, es diferencia entre esports típicament femenins com el ballet o l'aeròbic i altres que serien més propis dels nois, com el futbol. Per als joves immigrants que estudien català, les sortides organitzades pel centre de normalització lingüística també són una activitat d'oci ben considerada.

Un element que sembla rellevant tant per a l'oci diürn com per al nocturn són els pisos o locals llogats per grups de joves, amb més freqüència entre el grup de 15 i 18 anys, que se situarien normalment a les capitals de comarca i on se celebrarien activitats lúdiques com sopars o festes. **Aquest fenomen** que es considera està **sembla relacionar-se amb la manca d'espais d'oci** i també, segons els joves de més edat de l'àmbit territorial, **amb la voluntat de tenir un espai fora del control dels pares**.

Respecte a les **activitats d'oci nocturn**, citen principalment l'assistència a locals com **els bars i les discoteques**, i la reunió amb el grup d'amics en aquests o altres espais, com els locals llogats.

L'assistència a locals d'oci com les **discoteques** o altres similars variaria en funció de l'edat i de les possibilitats de transport del jove, de manera que **aquesta activitat seria habitual entre els més grans, mentre que els més joves la percebrien com més llunyana**. Aquests darrers relaten que sortir als bars dels seus pobles o a passejar per les capitals de comarca són les activitats més freqüents durant les nits del cap de setmana. Cal destacar, però, el cas del Solsonès, on els joves no perceben diferències entre les activitats d'oci nocturn dels diferents grups de joves de la comarca, i ho argumenten a partir de la voluntat que tindrien de mantenir el contacte entre ells.

Alguns dels joves immigrants residents a les Comarques Centrals parlen d'aquests locals d'oci en un sentit prou diferent, ja que comenten que en certs espais no se'ls permet l'entrada pel fet de no ser-ne autòctons, però que el fet d'anar acompanyat d'un català –com pot ser, en alguns casos, la parella lingüística– hi facilitaria l'accés. Segons els joves immigrants residents a l'àmbit territorial, aquesta situació es relaciona directament amb la utilització de les cases particulars com a espais per celebrar festes i sopars.

La relació entre gènere i la procedència

El sexe del jove, que no sembla influir en cap aspecte de l'oci dels joves autòctons de l'àmbit territorial, sí que comporta algunes distincions entre les activitats d'oci realitzades pels nois i les noies d'origen marroquí residents en aquest territori: en el cas dels nois, tot i les dificultats comentades, l'oci es relaciona amb espais públics com bars o locals i, en el cas de les noies, es mantindria en un àmbit molt més privat.

Dinàmiques d'oci a les Comarques Centrals

Amb relació a les dinàmiques i els tipus d'activitats en el si d'aquests grups, es fa esment de la **diferència entre la colla d'amics de municipis més grans i la de pobles més petits**. Així, sembla que en els primers els joves formarien colles diferenciades segons les edats i els llocs de trobada. En els municipis petits, en canvi, hi hauria més contacte entre joves d'edats diverses. Aquest fet sembla estar relacionat amb el tipus i l'oferta d'activitats d'oci –caramelles, futbol als pobles– que afavoririen més el contacte entre joves de diferents edats i que el fet d'una àmplia oferta d'activitats en poblacions més grans segmentaria els joves per edats. En aquest sentit, cal destacar la situació dels joves de menys edat de pobles petits de les Comarques Centrals, les circumstàncies territorials que fan que necessitin desplaçar-se per assistir a l'institut, i comporten, tal com afirmen, tenir dos grups diferenciats d'amics: els del poble i els de l'institut. Així i tot, aquests joves donen prioritat als amics del poble.

Especialment en aquestes poblacions, **les activitats d'oci obertes a tothom**, com els partits de futbol organitzats o les mateixes festes majors, que es consideren actes molt seguits a les Comarques Centrals, serien també espais de trobada entre habitants d'un mateix municipi i, per tant, afavoridors de contacte.

Entre els joves més grans, el lloc de treball i, en el cas d'alguns joves d'origen marroquí, **les parelles lingüístiques**, s'esmenten també com a espais de trobada i coneixença entre els joves de l'àmbit territorial. És remarcable que tant entre autòctons com entre immigrants els joves fan referència a colles d'amics formades per joves del mateix país.

La imatge

Com a element en certa manera transversal relacionat als aspectes tractats apareix la imatge i, en concret, la importància que té com a atorgadora d'identitat.

Aquest fenomen es relaciona tant amb la influència dels mitjans de comunicació, que incitarien al consumisme ja que mostren repetidament una determinada imatge de la joventut caracteritzada, entre altres, per seguir la moda de grans cadenes de roba, i l'estètica dels amics. Aquesta percepció es veuria reafirmada pels elevats recursos que alguns dels joves de les Comarques Centrals admeten destinar a la compra de roba i al fet que, almenys alguns, assisteixen a gimnasos amb l'objectiu principal de mantenir el cos dins uns determinats cànons.

Amb relació a la importància de l'estètica, els joves de més edat reconeixen que, quan eren més joves, sentien més llibertat per vestir com volien a Barcelona que al seu poble, per l'estigmatització que es feia del jove en les poblacions més petites segons la forma de vestir. Semblaria, però, que aquest fenomen ha desaparegut actualment.

Relacionat amb la vestimenta i amb la seva funció d'identitat social, s'assenyala el cas dels joves immigrants i sobretot dels joves d'origen marroquí. **Segons els nouvinguts es considera que no hi ha diferències en la forma de vestir dels autòctons i dels immigrants** i que només els dies de festa s'utilitzen els vestits típics de cadapaís. Aquesta "normalitat" en la forma de vestir de què parlen els immigrants no és compartida per **alguns sectors de joves de l'àmbit territorial, que consideren que sí que mantenen alguns elements estètics dels seus països d'origen**. Aquest fet suscita crítiques si passa a espais públics, especialment a centres educatius.

4.2 Participació

Participació i associacionisme

Hi ha acord, tant entre els joves implicats en l'organització d'activitats com entre els que no ho estan, a considerar que **"la participació" és una pràctica minoritària entre els joves, especialment, en els dels municipis més poblats**.

Entre els implicats en alguna associació o agrupació, es distingeix insistentment entre els joves que "participen" i els que no. Els primers qualifiquen sovint els segons d'"espectadors i consumidors d'oci fàcil". Així, **sobretot els joves que se'n consideren, fan referència al concepte "participatiu"**, tot i que sembla que no en tenen gaire clars els límits i es planteja la disjuntiva entre l'assistència puntual a alguns actes i la participació entesa com a procés. Per exemple, en el cas dels joves immigrants residents a Osona, distingeixen l'elevada assistència que hi ha el dia de la festa de l'associació cultural a la qual alguns pertanyen, en contrast amb l'escàs seguiment de les reunions periòdiques.

En aquest sentit, es considera rellevant explicitar que hi ha punts d'acord, encara que sovint siguin implícits, entre la noció que els joves de les Comarques Centrals majoritàriament tenen de la participació i del que comprèn aquest terme a la pròpia Secretaria general de Joventut. Així, en gran mesura, **entre els joves es percep que cal diferenciar la participació de l'assistència puntual, en base al procés de creació, planificació, realització i avaluació de la iniciativa**. Aquest procés, doncs, es converteix també segons els joves en una eina útil per expressar les pròpies motivacions i, d'alguna forma, per incidir en la modificació de l'entorn en el sentit desitjat, al mateix temps que, **aquells que hi estan implicats, li concedeixen un inevitable poder cohesionador** com a projecte i treball conjunt.

Així, **els joves de més edat i més propers a la participació perceben que és possible la identificació d'un perfil majoritari que seria noi/a, catalanoparlant, implicat/ada en diverses activitats i amb una ideologia "esquerrana"**. Els joves de l'àmbit territorial amb una formació superior afegeixen a aquestes característiques el nivell formatiu, de manera que aquest perfil es correspondria també amb el fet d'implantar-se en activitats. De totes maneres, **cal considerar que en els pobles petits la participació juvenil és elevada**.

En contraposició, els joves de les Comarques Centrals que no acostumen a participar en aquestes activitats descriuen com a **"hippies"** el col·lectiu de joves que hi col·laboren, alhora que els atorguen una edat avançada. A més, els joves participatius perceben que els no participatius els consideren en termes **negatius relacionats amb el sacrifici, en certa manera, inútil**. Es creu que les activitats que organitzen amb més freqüència són les festes. Els joves d'entre 15 i 18 anys que habitualment no s'impliquen en l'organització d'aquests actes consideren molt minoritari el nombre dels joves de menys edat que sí que ho fa, amb l'excepció del que succeeix en pobles petits.

Segons els joves, **les variables que explicarien la seva participació en actes com la Festa Major, el futbol, les caramelles –que són els més citats– de la seva població, serien la tradició familiar i, fins i tot, la mateixa dinàmica del poble**, que pot veure's influïda per la situació geogràfica del municipi i per les seves dimensions, de manera que **com més petit i més allunyat dels municipis més poblats, més participatiu en general és el poble**.

Com a aspectes més personals, es recull que **la inquietud, la motivació, el fet de conèixer ja d'abans persones que estan col·laborant o fins i tot apuntar-s'hi en grup, són factors que afavoreixen la participació**. De la mateixa manera, **el sentiment d'arrelament o la consciència de poble** són altres elements que els joves, tant els més propers a la participació com els que la veuen més llunyana, **esmenten com a rellevants en aquest sentit**. Per altra banda, elements externs al propi jove, com les demandes dels ajuntaments o altres governs, també es mencionen.

Interlocució amb l'Administració lligada a la participació

Els joves de l'àmbit territorial consideren de forma general **l'elevat nombre de requeriments, la lentitud i sobretot la inadequació entre aquests requeriments i la poca magnitud d'algunes demandes –ja que es destinen a nuclis de poca població– com a variables que dificulten la participació**. Tot i que aquest extrem és percebut de manera comuna, en funció de l'edat dels joves, s'hi observen demandes i també reaccions diferents.

Així, a banda de la multitud i de la lentitud dels requeriments, alguns joves de 15 a 18 anys **perceben que les iniciatives proposades pels ajuntaments no s'ajusten a les seves demandes**. Concretament, s'entreveu la diferència d'usos entre el que aquests joves voldrien –sobretot espais per practicar els *hobbies* amb la colla– i el que s'ofereix, que seria l'organització d'actes relacionats amb joves però oberts a tothom i amb una durada puntual.

Per part d'alguns joves immigrants residents a les Comarques Centrals, s'esmenta com una situació injusta **el desequilibri entre l'actitud d'integració que es demana des de les administracions al col·lectiu immigrant i la impunitat en, el que consideren, la discriminació que hi ha per part de propietaris de certs locals d'oci que no permeten l'entrada als seus establiments a persones originàries d'altres països**. Alguns joves immigrants demanen l'actuació de les administracions en aquesta situació que consideren un greuge. Per altra banda, es posa de manifest la sorpresa que provoca entre els autòctons que una persona immigrant s'interessi per determinats actes, com un míting polític.

Entre els joves més participatius de l'àmbit territorial i, en concret, entre els de més edat, **se cita l'oci autoorganitzat, relacionat amb la manca d'oferta d'oci consumista**. També hi tindrien a veure **la desprotecció per part de les administracions**, que destinarien pocs recursos amb finalitats d'oci al territori, i altres aspectes, com **la tradició d'autogestió d'alguns pobles**. Per a aquests joves, aquesta alternativa és un element important i, normalment, ben valorat.

4.3 Equilibri territorial i cohesió social

Convivència

Pel que fa a l'estabilitat de la residència dels joves a l'àmbit territorial, la taula 4.14 permet observar que a les Comarques Centrals la major part de la població –amb una edat superior als 20 anys– porta més de 20 anys residint al mateix municipi. Tot i així, cal destacar que entre la població jove aquest fet és menys freqüent que en les edats posteriors. En comparació del conjunt de Catalunya, s'observa que residir més de 20 anys al municipi també és més freqüent entre els joves, amb percentatges lleugerament superiors que a l'àmbit territorial. Pel que fa al menor temps de residència al municipi –menys de dos anys– s'observa que entre els joves de 15 a 19 anys de les Comarques Centrals es dona en el 7% dels casos, encara que és la franja dels 25 als 29 anys on n'hi ha els percentatges més elevats –el 17% dels casos. Aquesta tendència es repeteix també a nivell de Catalunya.

Temps de residència al municipi per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatge).

4.14		15-19	20-24	25-29	30-34	35-64	65 o més	Total població
0-2 anys	Valors %	1.668 7,1	3.284 10,2	5.832 17,0	4.767 14,8	9.721 6,0	2.104 2,6	43.697 10,3
3-5 anys	Valors %	1.177 5,0	1.561 4,9	2.867 8,4	3.765 11,7	8.089 5,0	1.633 2,0	31.544 7,4
6-10 anys	Valors %	1.492 6,3	1.501 4,7	1.911 5,6	3.721 11,5	11.064 6,8	2.298 2,8	39.202 9,2
11-20 anys	Valors %	19.206 81,6	6.177 19,2	1.811 5,3	2.202 6,8	19.671 12,2	3.521 4,4	65.760 15,5
Més de 20 anys	Valors %	0 0,0	19.634 61,1	21.849 63,8	17.846 55,2	113.137 70,0	71.242 88,2	243.708 57,5
Total	Valors %	23.543 100,0	32.157 100,0	34.270 100,0	32.301 100,0	161.682 100,0	80.798 100,0	423.911 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

* La columna "Total població" inclou la població de 0 a 65 o més anys d'edat.

La taula 4.15 mostra que els joves de l'àmbit territorial viuen amb més freqüència –entre un 39,1% i un 40,7%– en poblacions d'entre 5.000 i 20.000 habitants. Aquest fet contrasta amb la grandària dels municipis en què majoritàriament viuen els joves en el conjunt de Catalunya –en poblacions amb més de 20.000 habitants. Per contra, residir en poblacions de menys de 500 habitants, tot i ser l'opció menys freqüent entre els joves de l'àmbit territorial –amb un màxim del 3,1%–, és més habitual que en el global de Catalunya –que representa, en totes les franges d'edat jove, un 1,1% dels casos.

Grandària del municipi per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatge).

4.15		15-19	20-24	25-29	30-34	35-64	65 o més	Total població
Fins a 500 hab.	Valors %	704 3,0	962 3,0	1.057 3,1	1.110 3,4	6.254 3,9	3.722 4,4	15.743 3,7
501-2.000 hab.	Valors %	2.474 10,5	3.112 9,7	3.503 10,2	3.354 10,4	17.765 11,0	10.000 11,9	46.417 10,9
2.001-5.000 hab.	Valors %	3.930 16,6	5.153 16,0	5.416 15,8	5.033 15,6	26.706 16,5	13.878 16,6	69.748 16,3
5.001-20.000 hab.	Valors %	9.636 40,7	13.005 40,4	13.409 39,1	12.672 39,2	63.275 39,0	30.170 36,0	166.004 38,8
Més de 20.000 hab.	Valors %	6.906 29,2	9.958 30,9	10.919 31,8	10.180 31,5	48.117 29,7	26.048 31,1	129.733 30,3
Total	Valors %	23.650 100,0	32.190 100,0	34.304 100,0	32.349 100,0	162.117 100,0	83.818 100,0	427.645 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

* La columna "Total població" inclou la població de 0 a 65 o més anys d'edat.

La població jove nascuda a Catalunya presenta, en dades de 2004, percentatges superiors a l'àmbit territorial (84,7%) que en el conjunt de Catalunya (79,3%), mentre que la de nascuts a la resta de l'Estat espanyol i la de població originària de fora de l'Estat signifiquen percentatges inferiors. Així, **els nascuts fora de l'Estat representen el 12,4% a les Comarques Centrals**, mentre que a Catalunya són el 16,2%. **Els nascuts fora de l'Estat són 2,8% a l'àmbit territorial i 4,5% al conjunt de Catalunya.**

Lloc de naixement de la població jove de 15 a 29 anys. Àmbit territorial, 2004 (en valors absoluts i en percentatge).

4.16		Lloc de naixement			
		Catalunya	Reste de l'Estat espanyol	Fora de l'Estat espanyol	Total
Comarques Centrals	Valors %	79.234 84,7	2.661 2,8	11.620 12,4	93.515 100

Font: Padró continu de població. Institut d'Estadística de Catalunya.

Amb relació a les dades dels anys 2001 i 1996, s'observa que aquesta tendència es repeteix, de manera que a les Comarques Centrals el percentatge de persones nascudes a Catalunya ha estat superior al del país en aquests anys. Per exemple, el 1996, els joves d'entre 15 i 19 anys nascuts a Catalunya eren el 96,4%, mentre que a Catalunya representaven el 94,5%. Cal destacar el fort augment de la població nascuda fora de l'Estat que hi ha hagut a l'àmbit territorial en aquests darrers temps ja que l'any 1996 representava entre l'1,5% i el 3% de la població jove, i el 2004, el 12,4% d'aquesta mateixa població. Aquesta tendència es repeteix al conjunt de Catalunya, ja que si l'any 1996 representava entre l'1,8% i el 4,1% de la població, el 2004 era el 16,2%.

Lloc de naixement per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatge).

4.17		15-19	20-24	25-29	30-34	35-64	65 o més	Total població
Catalunya	Valors %	21.694 91,7	29.253 90,9	30.092 87,7	26.702 82,5	109.500 67,5	57.073 68,1	330.052 77,2
Resta de l'Estat espanyol	Valors %	543 2,3	804 2,5	1.473 4,3	2.904 9,0	46.539 28,7	26.052 31,1	79.121 18,5
Fora de l'Estat espanyol	Valors %	1.413 6,0	2.133 6,6	2.739 8,0	2.743 8,5	6.078 3,7	693 0,8	18.472 4,3
Total	Valors %	23.650 100,0	32.190 100,0	34.304 100,0	32.349 100,0	162.117 100,0	83.818 100,0	427.645 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Padró d'habitants de 1996. Institut d'Estadística de Catalunya.

* La columna "Total població" inclou la població de 0 a 65 o més anys d'edat.

Lloc de naixement per grups d'edat. Àmbit territorial, 1996 (en valors absoluts i en percentatge).

4.18		15-19	20-24	25-29	30-34	35-64	65 o més	Total població
Catalunya	Valors %	29.104 96,4	29.974 94,5	26.462 88,0	25.678 81,3	100.261 65,7	55.666 70,4	322.216 78,2
Resta de l'Estat espanyol	Valors %	630 2,1	1.197 3,8	2.692 9,0	4.892 15,5	49.918 32,7	22.867 28,9	83.172 20,2
Fora de l'Estat espanyol	Valors %	461 1,5	554 1,7	912 3,0	1.032 3,3	2.390 1,6	511 0,6	6.862 1,7
Total	Valors %	30.195 100,0	31.725 100,0	30.066 100,0	31.602 100,0	152.569 100,0	79.044 100,0	412.250 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Padró d'habitants de 1996. Institut d'Estadística de Catalunya.

* La columna "Total població" inclou la població de 0 a 65 o més anys d'edat.

Immigració a les Comarques Centrals

L'augment de la població nascuda fora de l'Estat es percep entre els joves de l'àmbit territorial, que consideren que la immigració és un fenomen estès, i l'identifiquen amb el col·lectiu marroquí, especialment els residents en les poblacions més grans, tot i que s'esmenten altres col·lectius, com el provinent d'Europa i el de l'Amèrica Llatina.

Població segons país d'origen. Àmbit territorial, 2001.

4.19	Freqüència		Percentatge	
Estat espanyol	411.305		96,2	
Marroc	10.262		2,4	
Equador	1.006		0,2	
Colòmbia	851		0,2	
Ghana	374		0,1	
Argentina	229		0,1	
Romania	226		0,1	
França	191		0,0	
Dominicana, Rep.	175		0,0	
Itàlia	171		0,0	
Ucraïna	168		0,0	
Cuba	163		0,0	
Polònia	156		0,0	
Regne Unit	135		0,0	
Perú	132		0,0	
Altres	2.101		0,5	
Total	427.645		100	

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

Aquesta **apreciació queda confirmada** amb les dades mostrades a la taula 4.19, segons la qual **el col·lectiu marroquí és el més nombrós entre els estrangers** (representa un 2,4%), seguit del sud-americà, principalment l'equatorià i el colombià. En comparació a Catalunya, cal destacar que aquestes són també les nacionalitats més freqüents, si bé en el cas de les Comarques Centrals el col·lectiu marroquí presenta un percentatge més elevat –un 2,4% a les Comarques Centrals i un 1,3% al conjunt de Catalunya– i el sud-americà és menys freqüent a l'àmbit territorial –l'equatorià representa el 0,2% de la població a les Comarques Centrals mentre que a Catalunya, un 0,5%. Aquesta dinàmica es dona també en les altres nacionalitats sud-americanes amb una certa presència a Catalunya.

Com a particularitats rellevants de l'àmbit territorial cal destacar, en primer lloc, la presència de la comunitat ghanesa que representa, juntament amb l'argentina, la cinquena nacionalitat més freqüent, mentre que no ocupa una posició destacada en el global de Catalunya. A les Comarques Centrals, la freqüència d'aquest col·lectiu s'explica per la seva elevada presència a la comarca d'Osona (0,3%). De forma inversa, també és destacable la poca freqüència de la comunitat peruana a l'àmbit territorial –un total de 132 persones–, que contrasta amb el 0,2% que representa a Catalunya.

Continent d'origen per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatge).

4.20		15-19	20-24	25-29	30-34	35-64	65 o més	Total població
Estat espanyol	Valors %	22.383 94,6	30.229 93,9	31.862 92,9	30.057 92,9	157.478 97,1	83.584 99,7	411.305 96,2
Resta UE	Valors %	31 0,1	58 0,2	80 0,2	121 0,4	384 0,2	57 0,1	825 0,2
Resta d'Europa	Valors %	41 0,2	128 0,4	182 0,5	128 0,4	274 0,2	8 0,0	911 0,2
Àfrica	Valors %	989 4,2	1.344 4,2	1.627 4,7	1.528 4,7	2.940 1,8	118 0,1	11.256 2,6
Centre i Nord Amèrica	Valors %	45 0,2	47 0,1	74 0,2	80 0,2	170 0,1	6 0,0	497 0,1
Amèrica del Sud	Valors %	156 0,7	357 1,1	429 1,3	394 1,2	781 0,5	31 0,0	2.583 0,6
Àsia i Oceania	Valors %	5 0,0	27 0,1	50 0,1	41 0,1	89 0,1	14 0,0	267 0,1
Total	Valors %	23.650 100,0	32.190 100,0	34.304 100,0	32.349 100,0	162.116 100,0	83.818 100,0	427.644 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

* La columna "Total població" inclou la població de 0 a 65 o més anys d'edat.

La taula 4.20 mostra que en la població d'entre 20 i 34 anys, el percentatge de persones amb nacionalitat espanyola (entre el 94,6% i el 92,9%) és inferior al de les franges d'edat posteriors. Concretament, l'àmbit territorial presenta un major percentatge de persones nascudes a altres continents a la franja de 25 a 29 anys. En aquest sentit, cal destacar que aquest és el grup en què el percentatge de joves immigrants és més elevat en totes les comarques que conformen l'àmbit territorial, amb l'excepció del Bages, on la població immigrant és més freqüent en la franja dels 30 als 34 anys i al Solsonès, on la franja en què hi ha més joves immigrants és la de 20 a 24 anys. Pel que fa al conjunt de Catalunya, la franja dels 25 als 29 és també la que té una major freqüència de persones que no tenen nacionalitat espanyola.

Pel que fa a les distribucions per edats, cal destacar que a l'àmbit territorial no hi ha diferències en funció del continent de procedència –per exemple, en la comunitat africana el percentatge a la franja de 20 a 24 anys és del 4,2%, mentre que a la de 25 a 29 anys és del 4,7%, en el cas dels provinents de Sud-Amèrica, entre els 20 i els 24 anys el percentatge de joves és de l'1,1% i a la franja de 25 a 29 és de l'1,3%. En el marc de Catalunya hi ha també aquesta tendència –la comunitat africana a la franja de 20 a 24 anys representa un 2,6%, mentre que entre els joves de 25 a 29 anys el percentatge és del 2,9%.

Per sexes, tal i com s'observa a la taula A.14, en línies generals entre el col·lectiu africà hi ha més nois que noies, a la inversa del que succeeix en la majoria d'edats joves entre els immigrants sud-americans. Així i tot, és remarcable que aquestes diferències disminueixen a mesura que descendeix l'edat –a la franja de 25 a 29 anys els nois procedents de Sud-Amèrica representen un 1,4%, i les noies un 1,1%, mentre que a la de 15 a 19 els nois són un 0,6%, i les noies, un 0,7%. Aquesta relació entre el sexe de l'individu i el continent de provenença es dona també a Catalunya.

És evident que **aquesta arribada migratòria és recent**, com demostra el fet que en tots els col·lectius el major percentatge de població immigrant –comunitats amb un nombre de persones rellevant– faci menys de dos anys que té residència al municipi (vegeu la taula A.20 de l'annex). Entre les dues comunitats de joves immigrants més freqüents destaca que el percentatge de joves provinents de Sud-Amèrica que fa menys de dos anys que resideix al mateix municipi, és superior al del col·lectiu africà –per exemple, a la franja dels 20 als 24 anys el 71% dels joves de Sud-Amèrica fa menys de dos anys que resideix al mateix municipi, mentre que els provinents de l'Àfrica són el 47,1%. Aquesta dinàmica es repeteix en el conjunt de Catalunya.

En canvi, considerant les dades referents a més de 20 anys de residència al mateix municipi, s'observa que és més freqüent entre els joves originaris de Sud-Amèrica que entre els provinents de l'Àfrica. Altra vegada, aquesta tendència es repeteix en el conjunt de Catalunya.

La taula A.15 de l'annex mostra que **la població nouvinguda es concentra sobretot a les poblacions de més de 20.000 habitants, és a dir a Vic, Igualada i Manresa**. Destaca també que, després d'aquestes ciutats, el major percentatge d'aquests joves resideix en poblacions d'entre 5.000 i 20.000 habitants; comparativament s'observa que els joves del continent africà hi resideixen amb més freqüència que els provinents de Sud-Amèrica, per exemple, la població de 15 a 19 anys africana hi resideix en un 39,2% dels casos, mentre que la sud-americana ho fa en un 27,6%. En canvi, pel que fa a la residència a les poblacions més petites –aquelles que tenen menys de 500 habitants– s'observa que tot i ser poc freqüent s'arriba a un màxim del 3,2% en el cas dels joves de 15 a 19 anys provinents de Sud-Amèrica–, és més habitual entre els joves originaris d'aquest continent que entre els que provenen de l'Àfrica.

La residència majoritària en les poblacions grans, de manera prioritària en poblacions superiors als 20.000 habitants i en segon terme en les d'entre 5.000 i 20.000 en totes les nacionalitats, és igual també en el conjunt de Catalunya.

Aquesta realitat coincideix plenament amb la percepció dels joves, que assenyalen que les persones immigrants van als pobles petits només en alguns casos i per treballar-hi, però que la majoria resideixen en poblacions més grans.

Els joves residents als municipis més poblats perceben que **el contacte és molt escàs**, mentre que els joves de menys edat que viuen en **els pobles més petits del territori, on la immigració és més reduïda, mencionen que hi ha grups d'amics mixtos**. Es tracta, normalment, d'un nombre molt reduït d'immigrants integrat en un grup de joves autòctons, o d'una relació de companys d'estudi.

S'assenyalen alguns factors que, segons la majoria de joves de l'àmbit territorial, explicarien el procés d'integració i l'accessibilitat a un jove immigrant en concret: el perfil de la persona, el país d'origen i el nombre de persones immigrants que es té a prop. Semblaria que el col·lectiu llatinoamericà i el de l'Europa de l'Est estan més oberts a la integració, mentre que la comunitat percebuda com la més tancada seria la marroquina.

En general, **els joves de l'àmbit territorial no perceben gaire predisposició al contacte**. En aquest sentit, es parla de la formació de **grups constituïts exclusivament per immigrants**, i aquest fenomen s'apunta com a **origen de conflictes entre immigrants i autòctons**.

Així, **alguns dels joves de les Comarques Centrals** residents sobretot en poblacions mitjanes –on es concentra bona part de les persones immigrants– **mostren una actitud menys tolerant i expliquen aquest baix contacte per la manca d’interès dels nouvinguts per integrar-se o relacionar-se amb els autòctons** de manera que, segons afirmen, es creen grups molt tancats. Un altre aspecte que assenyalen que dificulta el contacte i es considera punt de conflicte és **que els nouvinguts mostrin signes identitaris de la seva religió o de la seva cultura**, com el mocador de les joves musulmanes. Aquests joves consideren, doncs, que tota la responsabilitat de la pretesa manca d’integració és dels immigrants, i en cap moment dels autòctons.

En canvi, **altres joves que presenten una actitud més conciliadora i més basada en el respecte intercultural introdueixen discretament el concepte de bidireccionalitat de la integració**, és a dir, la idea que la integració d’aquests col·lectius no només és responsabilitat d’ells, sinó que els autòctons també hi tenen a veure. De totes maneres, aquests joves perceben també que es tracta de cultures molt xocants entre si i que la integració no és fàcil, com demostren els nivells actuals, que jutgen insuficients. A banda d’aquestes diferències culturals es reconeix que la integració depèn del perfil de la persona: “Hi ha persones, tant immigrants com autòctones, que no s’integraran mai en la societat”. Entre aquests joves de l’àmbit territorial es fa explícita també la **demanda de més recursos, com centres juvenils, per afavorir el contacte amb els autòctons**.

Tot i que **els joves immigrants, en general, fan una valoració positiva de la seva vida a Catalunya, també és cert que veuen una actitud de desconfiança i/o rebuig per part dels autòctons**. Aquest rebuig es manifesta molt obertament en el moment de llogar-los un pis, per exemple, ja que sembla que tenen por que el destrossin o embrutin, o bé que no puguin cobrar cada mes el lloguer, malgrat que els interessats demostrin que disposen d’un salari fix i adequat. En general, els joves immigrants residents al territori consideren que molts autòctons posen massa atenció al fet que siguin immigrants a l’hora de valorar les seves actuacions.

S’aprofundeix en altres àmbits de la vida dels joves immigrants residents al territori, entre aquests –i en contraposició al que perceben alguns autòctons– es valora que **la religió no és un aspecte especialment rellevant en les seves vides i apunten un canvi generacional en aquesta qüestió**. Consideren que tenen llibertat de professar la seva religió, tot i que no abunden tant els espais de culte com en els seus països d’origen. Aquest fet no sembla considerar-se, però, com un problema, ja que s’organitzen pràctiques a les cases particulars, per exemple.

Respecte a la consideració general de la religió, **sembla que les prioritats dels joves, també dels immigrants, actualment se centren més en els estudis i la feina**.

Violència

Els joves de l’àmbit territorial coincideixen a destacar que la violència a les seves comarques majoritàriament és entre col·lectius concrets, ja sigui entre immigrants i autòctons, o entre sectors espanyolistes i catalanistes. També es reconeix el fenomen associat a persones que tenen més tendència a buscar conflictes per motius més superficials, per exemple, barallant-se amb el primer que considerin que “els ha mirat malament”.

Els joves tendeixen també a assenyalar que **els enfrontaments es donen gairebé exclusivament a les capitals o a municipis amb unes dimensions mitjanes**, i no als pobles més petits, i **majoritàriament durant les nits del cap de setmana**.

Ús del català

Els joves perceben que la llengua majoritària de l'àmbit territorial és el català, tot i que es posa de manifest que en els municipis més grans i en algunes urbanitzacions no és tan evident com en els pobles petits.

Aquesta percepció queda reflectida en la taula 4.21, on es pot observar, en dades de 2001, que la gran majoria dels joves de les Comarques Centrals (entre un 84,4% i un 91%) domina la llengua, i que a la franja dels 15 als 19 anys el percentatge és més elevat (91%). En conjunt, els joves residents a les Comarques Centrals mostren nivells de coneixement superiors als del conjunt de Catalunya –entre un 91% i un 84,4% a l'àmbit territorial, i un 75,2% i un 86,5% a Catalunya.

Així i tot, destaca que el percentatge d'aquells que no l'entenen és també superior entre la població jove, en aquest cas en la franja dels 25 als 29 anys –amb un percentatge de 4,3%–, que coincideix amb la màxima freqüència de persones immigrants.

En comparació del que succeeix a Catalunya, s'observa que al conjunt del territori català es repeteix aquesta dinàmica, ja que de 25 a 29 anys és l'edat en què els joves presenten un major nivell d'incomprensió de la llengua (4,9%), mentre que l'edat amb què es domina amb més freqüència és, altra vegada, la de 15 a 19 anys.

Coneixement del català per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatge).

4.21		15-19	20-24	25-29	30-34	35-64	65 o més	Total població
No l'entén	Valors %	441 1,9	1.027 3,2	1.470 4,3	1.255 3,9	4.107 2,5	4.363 5,2	14.625 3,5
L'entén	Valors %	740 3,1	1.226 3,8	1.580 4,6	2.013 6,2	18.251 11,3	14.844 17,7	47.407 11,3
L'entén i el sap llegir	Valors %	74 0,3	134 0,4	254 0,7	413 1,3	3.416 2,1	1.404 1,7	6.182 1,5
El sap parlar	Valors %	150 0,6	208 0,6	290 0,8	419 1,3	3.904 2,4	3.940 4,7	14.459 3,4
El sap parlar i llegir	Valors %	726 3,1	1.175 3,7	1.744 5,1	2.905 9,0	41.020 25,3	27.386 32,7	79.472 19,0
El sap parlar, llegir i escriure	Valors %	21.519 91,0	28.420 88,3	28.966 84,4	25.344 78,3	91.419 56,4	31.881 38,0	257.092 61,3
Total	Valors %	23.650 100,0	32.190 100,0	34.304 100,0	32.349 100,0	162.117 100,0	83.818 100,0	419.237 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

* La columna "Total població" inclou la població de 0 a 65 o més anys d'edat.

Posant aquestes observacions amb relació a dades de l'any 1996 (taula 4.22) s'observa que es repeteix la tendència. Cal destacar també que el percentatge de joves que no comprèn el català ha augmentat en aquest període, per exemple entre els joves de 25 a 29 anys el percentatge era de l'1,4% l'any 1996, mentre que el 2001 era d'un 4,3%. En canvi, el percentatge de joves que domina la llengua a l'àmbit territorial ha disminuït en aquests mateixos anys amb l'excepció de la franja de 25 a 29 anys, que ha passat del 81,9% al 84,4% –tot i ser la que presenta valors més baixos en els dos anys comentats. En el conjunt de Catalunya hi ha també aquesta dinàmica, ja que augmenta el percentatge de joves que no entén el català en totes les edats i disminueix el d'aquells que el coneixen amb més profunditat; per exemple, entre els joves de 15 a 19 anys es passa del 88% l'any 1996, al 86,5% el 2001. Igualment es manté l'excepció de la franja de 25 a 29 anys, en la qual augmenta la freqüència de joves que tenen un major coneixement de la llengua.

Coneixement del català per grups d'edat. Àmbit territorial, 1996 (en valors absoluts i en percentatge).

4.22		15-19	20-24	25-29	30-34	35-64	65 o més	Total població
No l'entén	Valors %	165 0,5	257 0,8	423 1,4	445 1,4	3.202 2,1	4.887 6,2	10.330 2,5
L'entén	Valors %	392 1,3	612 1,9	1.299 4,3	2.008 6,4	18.808 12,3	11.094 14,0	38.762 9,4
L'entén i el sap llegir	Valors %	98 0,3	165 0,5	362 1,2	593 1,9	4.363 2,9	1.497 1,9	7.436 1,8
El sap parlar	Valors %	356 1,2	437 1,4	635 2,1	934 3,0	7.821 5,1	7.740 9,8	26.229 6,4
El sap parlar i llegir	Valors %	1.064 3,5	1.581 5,0	2.711 9,0	5.448 17,2	47.553 31,2	28.573 36,1	91.721 22,2
El sap parlar, llegir i escriure	Valors %	28.120 93,1	28.673 90,4	24.636 81,9	22.174 70,2	70.822 46,4	25.253 31,9	230.787 56,0
Total	Valors %	30.195 100,0	31.725 100,0	30.066 100,0	31.602 100,0	152.569 100,0	79.044 100,0	412.250 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Padró d'habitants de 1996. Institut d'Estadística de Catalunya.

* La columna "Total població" inclou la població de 0 a 65 o més anys d'edat.

Pel que fa a la convivència entre les dues llengües oficials, es coincideix a assenyalar la necessitat de respectar la realitat lingüística de cadascú. Majoritàriament, per part dels joves autòctons, es considera que els immigrants reben més reconeixement social utilitzant el català que el castellà, tot i que perceben que la majoria primer aprèn a parlar castellà.

La percepció dels joves del territori es veu confirmada ja que, com es pot observar a la taula A.16 de l'annex, entre els col·lectius de joves immigrants més freqüents a les Comarques Centrals –el marroquí, el sud-americà i, en menys mesura, l' europeu de l'Est–, és més freqüent no entendre el català que parlar-lo. En aquest sentit, cal destacar que excepte en la franja dels 15 als 19 anys, **la comunitat africana és la que presenta percentatges superiors de no comprensió**. Respecte al major nivell de coneixement cal destacar que és més habitual entre els joves de l'Europa de l'Est i els provinents de Sud-Amèrica –per exemple, en la franja dels 20 als 24 anys, el percentatge d' europeus de l'Est és del 28,1%, el de sud-americans, del 21,8%, i entre els provinents de l'Àfrica el percentatge disminueix al 21,2%, excepte en la franja de 15 a 19 anys, on és superior entre els originaris de l'Àfrica.

Pel que fa al conjunt de Catalunya, s'observa que el percentatge de joves immigrants que no entén el català és considerablement superior al d'aquells que poden parlar-lo, i és el col·lectiu africà el que presenta percentatges més elevats d'incomprensió. En canvi, és remarcable que el col·lectiu africà presenti percentatges de domini de la llengua superiors als del col·lectiu sud-americà, excepte en la franja dels 25 als 29 anys. Aquest fet estaria relacionat amb el temps de residència de cada col·lectiu i també amb les similituds entre el català i la llengua materna d'aquestes comunitats: en el cas dels africans cal entendre que una part considerable fa més temps que resideix al país que altres col·lectius, com el sud-americà, fet que els facilitaria un coneixement més profund de la llengua. De totes maneres, però, la contínua arribada de persones d'aquest continent, juntament amb la major semblança entre la llengua materna dels sud-americans i el català explicaria el percentatge superior de sud-americans que d'africans que poden entendre-la.

De totes maneres, entre els joves immigrants hi ha dues posicions respecte a la importància i l'ús del català. Alguns han après el català i en defensen l'ús per sobre el castellà per motius d'integració, de coherència amb la societat d'acollida, "perquè la gent d'aquí parla català".

Per altra banda, hi ha la postura que defensen els que no l'han après, i que consideren més pràctic i més fàcil aprendre el castellà. En aquest sentit, es considera que el coneixement del català no és determinant per entrar al mercat de treball de les Comarques Centrals, ja que les empreses no l'exigeixen, però sí que hi facilita l'accés. De manera definitiva i tal com assenyalen també la resta de joves, l'ús del català afavoreix les bones relacions amb els autòctons.

Un element relacionat amb l'exposició anterior és la percepció entre els autòctons i entre els joves immigrants que existeix una tendència generalitzada entre els autòctons a dirigir-se als immigrants en castellà, fet que provoca sorpresa entre aquest col·lectiu. Alguns joves catalanoparlants de l'àmbit territorial perceben aquesta situació, com a negativa, alhora que posa de manifest que els propis habitants del territori poden influir en l'aprenentatge del català dels nouvinguts. Reconeixen, a més, que hi hauria d'haver més cursos de català o de castellà per a aquests col·lectius. Els joves immigrants en tenen la mateixa percepció. Alguns argumenten que en part no han après el català per la dificultat de trobar escoles que l'ensenyin a partir d'una llengua que no sigui el castellà, com podria ser l'anglès, per exemple.

Així mateix, es posen de manifest altres recursos per aprendre el català, com són les parelles lingüístiques, que consisteixen a trobades regulars entre una persona autòctona i una immigrant per compartir activitats culturals o lúdiques. D'aquesta manera, la persona autòctona ensenya aspectes de la llengua i la cultura catalana a la persona immigrant, alhora que la persona immigrant també dona a conèixer la seva cultura a l'autòctona.

Entorn social i família

La relació amb la família d'origen

Tots els joves invariablement reconeixen la importància dels pares en les seves vides. Alguns destaquen el rol que hi tenen com a reguladors dels límits dels joves. Els joves i les joves de menys edat afirmen respectar les normes que els seus pares els marquen, tot i que reconeixen que són negociables i que el grau de llibertat de què disposen finalment és “acceptable”. **La comunicació familiar es considera generalment “correcta”,** excepte pel que fa referència al consum de drogues i alcohol, qüestió que provoca resistències en la majoria dels joves. **La comoditat amb què es viu a casa dels pares és altament valorada.**

A més del rol de les famílies en l'aplicació dels límits, els joves de menys edat de pobles petits també reconeixen la importància de l'entorn en aquest sentit, associant-ho al fet que en un poble petit “se sap tot” i els pares s'acabarien assabentant de fets que a ells no els interessa que sàpiguen.

També perceben un estil de pares més “despreocupats”, que no posen límits als seus fills, fet que desemboca en actituds socialment poc responsables per part d'aquests fills.

Pel que fa al finançament dels joves fins als 18 anys, majoritàriament és a través dels pares, amb setmanada fixa o sota demanda cada vegada que es vol adquirir alguna cosa. També hi ha les feines d'estiu o de caps de setmana, que ajuden en aquestes despeses, bàsicament lligades a l'oci –on té un pes important el carnet de conduir o el cotxe– o a la imatge –roba addicional a la necessària, s'entén.

Per la seva banda, **els joves de més edat perceben que molts dels joves fins a 18 anys mantenen una relació de poder amb els pares, que els reporta un gran benefici immediat –econòmic... Sembla que aquests fills obtenen dels progenitors sempre el que volen.** Els pares pecarien d'excés de permissivitat i haurien dimitit en l'exercici de l'educació dels seus fills. Afirmen també que molts joves de menys edat actualment no tenen assumida la faceta autoritària dels pares. Comenten que aquests joves “han perdut la vergonya”, i que aquesta generació ha trencat els tabús .

Entre els joves immigrants, la vivència sobre la família divergeix notablement. En algunes comunitats el més comú és que en un primer moment s'hagin desplaçat al país d'acollida només alguns dels fills, per no deixar sols els pares, i envien diners a la família, al país d'origen. Tot i que depèn de la situació econòmica i personal de cadascú, en la majoria dels casos és així. **Més endavant, normalment es planteja el reagrupament familiar:** els joves situats aquí farien venir la família un cop aconseguits una feina i un allotjament.

La creació de la família pròpia

Sembla que **el fet de constituir una família pròpia amb fills forma part majoritàriament del projecte de vida de molts joves.** Hi hauria diversitat tanmateix en el grau de formalitat del compromís: amb casament o sense.

La realitat dels joves de l'àmbit territorial respecte a la formació d'una família pròpia s'ha vist en part reflectida en la realitat de l'emancipació familiar i la major tendència a independitzar-se per conviure en parella. No obstant això, també apareix en comparar la població de Comarques Centrals segons el seu estat civil, com mostra la taula A.27 de l'annex.

A Comarques Centrals gairebé la meitat de la població està casada, i és l'estat civil més freqüent pel pes que té en la població de 35 a 64 anys (un 79,6% dels habitants). De fet, es tracta de l'estat civil més freqüent a partir dels 30 anys. **Entre els joves**, com era d'esperar, **la gran majoria són solters**, encara que els matrimonis comencen a aparèixer a partir dels 20 anys, amb gairebé un 7% de la població de 20 a 24 anys casada, i també una tercera part dels de 25 a 29. No obstant això, com s'ha comentat, el canvi més notable es dona un cop finalitzada l'etapa jove, ja que és a partir dels 30 quan la gran majoria està casada, el 60,5% de la població de 30-34 anys.

En comparació de la mitjana catalana, a l'àmbit territorial tenen més pes els matrimonis, també entre els joves, especialment en els majors de 25 anys, on el percentatge de casats a les Comarques Centrals està 3,5 punts percentuals per sobre el català.

Com a la resta de Catalunya, **es mostra una tendència de decreixement en el nombre de casaments**, ja que en les dades de l'any 1996 (vegeu la taula A.24 de l'annex) aquest estat civil tenia un pes més important no només entre els joves, sinó també entre la població major de 34 anys. Per exemple, el canvi més notori és entre els joves de 25 a 29 anys: l'any 1996 n'hi havia un 38,7% casats davant el 32,8% de 2001. Hi ha, però, una excepció en la franja de 20 a 24 anys, on la taxa de casaments ha pujat del 6,5% (1996) al 6,9% (2001).

Mobilitat

Desplaçament lligat a l'educació o el treball

La configuració de l'àmbit territorial i la limitada oferta de llocs de treball qualificat, o la distribució de la mateixa oferta laboral, així com el reduït nombre d'instituts d'estudis secundaris i altres centres educatius, té una alta incidència en la vida dels joves de les diferents comarques. Aquesta situació obliga molts joves a desplaçar-se diàriament fora del municipi o, fins i tot, de la pròpia comarca per treballar o estudiar. Amb menys freqüència, el desplaçament es pot deure a motius d'oci o de serveis.

Considerant el total de la població de l'àmbit territorial, queda reflectit que la **gran majoria (gairebé el 90%) treballa o estudia al mateix municipi en què viu o en un altre, repartits en proporcions gairebé similars**. No obstant això, entre la població de 35 a 64 anys i sobretot entre els de més de 65 és molt més freqüent quedar-se al mateix municipi, mentre que **entre els joves el lloc de treball o estudi és, amb més freqüència, fora de la seva població, sobretot a partir dels 20 anys** (57,5% entre els joves de 20 a 24 anys i 50,8% entre els de 25 a 29). Comparant amb les distribucions per al conjunt de Catalunya, per exemple, es posa de manifest que a les Comarques Centrals és més habitual desplaçar-se a altres municipis, ja que la mitjana catalana revela que per a totes les edats és més freqüent que el lloc sigui al mateix municipi, també entre els joves.

Lloc de desplaçament (per treball i estudis) per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatge).

4.23		15-19	20-24	25-29	30-34	35-64	65 o més	Total població
Domicili propi	Valors %	283 1,6	619 2,2	931 3,2	971 3,6	7.308 6,6	345 14,2	10.457 4,9
Varis municipis	Valors %	277 1,6	932 3,3	1.582 5,4	1.680 6,2	7.256 6,6	230 9,5	11.957 5,6
Municipi de residència	Valors %	8.111 47,2	10.207 36,2	11.805 40,0	11.350 42,2	54.169 49,0	1.592 65,7	97.234 45,3
Un altre municipi	Valors %	8.480 49,3	16.184 57,5	15.019 50,8	12.795 47,6	41.663 37,7	251 10,4	94.392 44,0
Un altre país	Valors %	44 0,3	216 0,8	211 0,7	99 0,4	119 0,1	5 0,2	694 0,3
Total	Valors %	17.195 100,0	28.158 100,0	29.548 100,0	26.895 100,0	110.515 100,0	2.423 100,0	214.734 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

* La columna "Total població" inclou la població de 0 a 65 o més anys d'edat.

Observant aquesta tendència segons les característiques del municipi (vegeu la taula A.17), es reflecteix clarament que **entre els joves que viuen en municipis més petits és més freqüent marxar a una altra població, mentre que en els municipis de majors dimensions el percentatge que treballa o estudia a la mateixa localitat és molt superior. No obstant això, aquestes diferències són molt més marcades en els menors de 20 anys, grup que més es desplaça en els municipis més petits, i alhora el que es queda més freqüentment al municipi propi quan el nombre d'habitants és més elevat.** Per exemple, un 71,2% dels joves de 15-19 anys que viuen en els municipis més grans, amb més de 20.000 habitants, treballen o estudien a la seva població, mentre que els de 20 a 29 anys, de les mateixes localitats, presenten major tendència a marxar, i s'hi queden menys del 60%. Tot i que només són tres els municipis d'aquestes dimensions a l'àmbit territorial –que agrupen gairebé la tercera part dels joves–, són els únics on és majoritari quedar-s'hi entre els 15 i els 29 anys. A la mitjana catalana també es donen aquestes diferències entre els joves dels municipis més grans i la resta, encara que el pes d'aquestes poblacions és molt superior.

En concordança amb l'elevat percentatge de gent jove que es desplaça a altres municipis, **part dels joves de més edat i amb formació universitària declara la seva preferència per mantenir la residència a la comarca d'origen i desplaçar-se diàriament a treballar a altres zones de Catalunya en una feina adequada als estudis realitzats, més que haver de marxar a viure fora de la comarca per raons d'ocupació.** De forma similar, els joves de menys edat de pobles petits que tenen previst cursar estudis superiors fora de la pròpia comarca mostren una clara preferència per tornar al seu poble (preferentment "poble" sobre "comarca") un cop acabats els estudis, per intentar trobar-hi una feina. Així i tot, sembla que la majoria de joves que marxen a estudiar fora no acostumen a tornar a la comarca, fet que es relaciona, almenys en part, amb l'oferta laboral.

Nombre de viatges diaris (per treball i estudis) per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatge).

4.24		15-19	20-24	25-29	30-34	35-64	65 o més	Total població
Cap	Valors %	1.457 8,8	3.255 12,2	1.808 6,7	855 3,5	2.221 2,3	64 3,5	9.660 5,0
Un	Valors %	8.635 51,9	12.818 48,2	12.870 47,6	12.345 50,9	46.481 48,4	886 47,9	94.035 48,9
Dos o més	Valors %	6.543 39,3	10.534 39,6	12.357 45,7	11.044 45,6	47.249 49,2	898 48,6	88.625 46,1
Total	Valors %	16.635 100,0	26.607 100,0	27.035 100,0	24.244 100,0	95.951 100,0	1.848 100,0	192.320 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

* La columna "Total població" inclou la població de 0 a 65 o més anys d'edat.

Desplaçament lligat a l'oci

De manera comuna en totes les comarques de l'àmbit territorial, però especialment en les comarques o zones més rurals, l'oci –i altres aspectes–, tant el diürn com el nocturn, està indiscutiblement lligat al desplaçament.

Així, entre els joves de menys edat dels pobles petits de les Comarques Centrals, el desplaçament es deu, a banda de l'oci nocturn, també a activitats de tarda com el futbol o les trobades amb amics de l'institut. La forma de desplaçament més comuna lligada a l'oci a l'àmbit territorial seria amb els pares, que els acompanyen en cotxe. En segon lloc hi ha el cotxe o la moto propis, quan ja en poden disposar, seguits d'autobusos o tren quan és possible. A banda d'aquestes opcions, entre els joves residents a les zones més rurals de les comarques que el conformen s'esmenten també les xarxes veïnals com a mitjà útil per desplaçar-se, fet que no se cita en les poblacions més habitades.

Els joves residents en poblacions mitjanes disposen d'una certa oferta de serveis o oci quotidianes, fet pel qual les necessitats de desplaçament estan associades a l'oci nocturn.

Respecte a l'oci nocturn, alguns joves citen desplaçar-se no només a les capitals de les seves comarques sinó també a comarques d'altres àmbits territorials com el Vallès Occidental i Oriental, i a poblacions com Girona, Lleida o Barcelona, ja que tenen més oferta d'oci. Tot i que desplaçar-se a altres comarques és una pràctica reconeguda per bona part dels joves de l'àmbit territorial, en algunes comarques, com el cas del Solsonès, es percep com menys freqüent que en altres territoris de les Comarques Centrals.

Per part dels joves residents en pobles petits, haver-se de desplaçar amb tanta freqüència no sembla considerar-se especialment conflictiu, ja que s'entendria com a inherent al fet de viure en un poble petit, tant per part dels pares com per part dels joves. Tot i que aquests veuen que el cotxe és un element gairebé imprescindible a la comarca, el fet d'haver viscut amb anterioritat aquestes necessitats de desplaçament i haver trobat mecanismes per cobrir-les fa que els més joves ho visquin com un element de llibertat i de comoditat –un avantatge respecte a la situació anterior. De totes maneres, la necessitat de desplaçament ha comportat que s'hagin trobat mecanismes per cobrir-la i evitar els desplaçaments i els riscos que s'hi perceben relacionats, com l'organització d'activitats i l'oci autoorganitzat en els mateixos pobles.

Mitjans de desplaçament

Els joves de Comarques Centrals, sobretot els dels pobles petits, manifesten la necessitat de tenir cotxe per desplaçar-se per la seva comarca i cap a altres, per les deficiències que perceben de transport públic a la zona. Es viu amb normalitat el fet d'aconseguir un cotxe propi als 18 anys. Aquest element representa un major sentiment de llibertat, de manera que s'hi destina una part important dels primers estalvis dels joves o, en altres ocasions, s'obté com a regal dels pares. En aquest sentit cal destacar que el transport principal per desplaçar-se tant dintre la pròpia comarca com fora és el vehicle particular, utilitzat per més del 70% de la població global (vegeu la taula 4.25). Tot i que entre els més joves el seu ús és menor, a partir dels 20 anys, el cotxe és encara més habitual, superant el 78% en el cas dels majors de 25 anys i també en la franja 30-34.

Mitjà de desplaçament per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatge).

4.25		15-19	20-24	25-29	30-34	35-64	65 o més	Total població
Vehicle privat	Valors %	7.316 48,2	16.919 72,5	19.743 78,3	18.336 78,4	66.638 71,1	839 47,0	129.791 71,1
Transport públic	Valors %	3.313 21,8	2.715 11,6	1.361 5,4	937 4,0	4.218 4,5	188 10,5	12.732 7,0
Caminant i altres	Valors %	4.549 30,0	3.718 15,9	4.123 16,3	4.116 17,6	22.874 24,4	757 42,4	40.137 22,0
Total	Valors %	15.178 100,0	23.352 100,0	25.227 100,0	23.389 100,0	93.730 100,0	1.784 100,0	182.660 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

* La columna "Total població" inclou la població de 0 a 65 o més anys d'edat.

Si es pren, a més, en consideració la grandària del municipi (vegeu la taula A.18 de l'annex) es confirma la percepció dels joves que **en els pobles més petits l'ús de vehicle propi és més freqüent**. El percentatge d'ús del vehicle propi entre els joves va decreixent a mida que els municipis són més grans, i la reducció és especialment destacable en els municipis de més de 20.000 habitants.

Per contra, el transport públic té un pes molt reduït a les Comarques Centrals, emprat només per un 7% de la població total. Es tracta de la categoria menys freqüent en totes les edats, encara que en el cas dels grups amb més dificultats de transport, com són els joves menors de 20 anys, el percentatge de població que l'utilitza supera el 20%, un valor molt superior al de la resta de les edats (al voltant del 12%).

És també en el grup de menys edat on té un pes important desplaçar-se caminant o amb altres tipus de transport no motoritzat (bicicleta, etc), encara que no arriba als valors de la gent gran de més de 65 anys, grup en què la utilització d'aquestes opcions és màxima.

Si es compara aquesta distribució dels mitjans de desplaçament segons l'edat, amb la de la mitjana catalana, es posen de manifest algunes particularitats de l'àmbit territorial. Per una banda, **en la mitjana catalana el pes del vehicle privat en la població general disminueix enfront d'una major utilització del transport públic**. Es tracta d'un fenomen previsible pel pes de l'Àrea Metropolitana en el total de la població, que és la que té una major oferta de serveis de transport. A més, en la mitjana catalana el transport públic té un pes encara major entre els joves, i especialment en els menors de 20 anys, per als quals és el principal mitjà de transport.

Les dades de la taula A.25 de l'annex, que mostren el mitjà de desplaçament per grups d'edat a l'àmbit territorial de l'any 1996, reflecteixen que **l'ús del vehicle privat ha experimentat un creixement molt notable en totes les franges d'edat**. Alhora, ha disminuït considerablement el percentatge de desplaçaments en transport públic en el grup de 20 a 24 anys, que abans era tan habitual com entre els més joves.

Entre els joves amb nivell elevat d'estudis o, en el cas dels joves de menor edat, entre aquells que es plantegen cursar-los i que resideixen en pobles petits, s'assumeix un temps mitjà d'uns 30 o 45 minuts de desplaçament per arribar al lloc de feina ja que, com s'ha comentat anteriorment, es contempla la possibilitat de traslladar-se a comarques veïnes. Es posa de manifest la finalitat d'assolir un equilibri entre una distància considerada raonable i una feina que s'ajusti al màxim a la desitjada, sense haver de deixar de viure a la pròpia comarca.

Tot i aquestes consideracions, entre les quals destaca la normalitat amb què s'assumeixen els desplaçaments, en el conjunt de les Comarques Centrals el temps de desplaçament diari és més reduït que en altres zones (taula 4.26). El grup més nombrós de població –gairebé un 40%– hi dedica menys de 10 minuts, i tres quartes parts es desplaça en menys de 20 minuts. Hi ha diferències segons l'edat, ja que entre els majors de 34 anys és més elevat el percentatge dels que hi destinen menys de 10 minuts. Entre els joves de 20-29, en canvi, el grup més nombrós es desplaça en 10-20 minuts.

A més, també es fa evident que els joves dediquen més temps a desplaçar-se analitzant els grups que fan trasllats més llargs, de més d'una hora, els joves de 15-19 i de 20-24 anys amb el 7% i el 8,1% respectivament, mentre que la població a partir dels 35 anys només fan trasllats llargs un 2,5%.

Temps de desplaçament per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatge).

4.26		15-19	20-24	25-29	30-34	35-64	65 o més	Total població
Menys 10 min.	Valors %	5.331 35,1	7.182 30,8	8.902 35,3	8.905 38,1	40.887 43,6	780 43,7	71.987 39,4
10-20 min.	Valors %	5.305 35,0	8.073 34,6	9.227 36,6	8.360 35,7	32.665 34,9	548 30,7	64.178 35,1
21-30 min.	Valors %	2.168 14,3	3.346 14,3	3.488 13,8	3.162 13,5	11.019 11,8	252 14,1	23.435 12,8
31-45 min.	Valors %	716 4,7	1.464 6,3	1.316 5,2	1.191 5,1	3.862 4,1	111 6,2	8.660 4,7
46-60 min.	Valors %	589 3,9	1.390 6,0	1.061 4,2	997 4,3	2.927 3,1	59 3,3	7.023 3,8
Més d'una hora	Valors %	1.069 7,0	1.897 8,1	1.233 4,9	774 3,3	2.370 2,5	34 1,9	7.377 4,0
Total	Valors %	15.178 100,0	23.352 100,0	25.227 100,0	23.389 100,0	93.730 100,0	1.784 100,0	182.660 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

* La columna "Total població" inclou la població de 0 a 65 o més anys d'edat.

Respecte a la relació entre la durada dels desplaçaments i les dimensions del poble en què habita el jove, s'observa que tal i com s'ha apuntat anteriorment és en les localitats menys habitades on els joves destinen més temps a aquest aspecte (taula A.19). Per altra banda, en les grans ciutats els joves dediquen més temps a traslladar-se que els de poblacions una mica més reduïdes –per sota els 20.000 habitants.

Si es pren en consideració la distribució dels desplaçaments i es compara amb la mitjana catalana, s'observa **que la població de les Comarques Centrals dedica menys temps a desplaçar-se diàriament**. Al conjunt de Catalunya és força més reduït el grup que hi destina menys de 10 minuts, i sempre és majoritari el que n'hi destina entre 10 i 20. **No obstant això, a l'àmbit territorial és més freqüent que els joves realitzin llargs recorreguts.**

Aquesta realitat sobre els desplaçaments intracomarcals porta els joves a **reclamar una millora de les comunicacions**. Hi ha diferències segons les comarques, ja que mentre uns se centren en la millora dels serveis de transport públic, altres fan més referència a la millora de les infraestructures actuals –carreteres i connexions intracomarcals. Totes aquestes reclamacions els joves les vinculen al fet de **considerar-se un àmbit territorial aïllat, fins i tot en les comarques més properes a Barcelona.**

Mobilitat lligada a canvis de residència

La majoria dels canvis de residència dels joves de les Comarques Centrals es realitzen o bé al mateix àmbit (un 55,9%) o bé cap a l'Àmbit Metropolità (22,9%). Les proporcions són similars en les diferents edats, tot i que el nombre de desplaçaments incrementa notablement, ja que només 735 joves de l'àmbit territorial de 15 a 19 anys van canviar de residència, al costat dels més de 3.000 de 25 a 29 anys.

De manera similar, **els joves que fixen les Comarques Centrals com a nova residència provenen majoritàriament d'altres zones del mateix àmbit territorial, o bé, en menor proporció, provenen de l'Àmbit Metropolità**. Pel que fa als moviments inversos, **de tots els joves que s'instal·len a l'àmbit territorial, més de la meitat procedia de fora d'aquest territori.**

El saldo migratori de les Comarques Centrals és positiu en totes les franges d'edat, amb un increment de 1.518 joves l'any 2003. Cal diferenciar la naturalesa d'aquestes migracions segons els àmbits territorials, ja que en les zones amb les que hi ha més intercanvi –Àmbit Metropolità i la resta de l'Estat espanyol–, els saldos són clarament positius a les Comarques Centrals, mentre que en els àmbits de Comarques Gironines i Camp de Tarragona és major el nombre de joves de Comarques Centrals que hi van que no pas els que en provenen.

La mobilitat per residència de l'àmbit territorial ha presentat una evolució respecte a la situació de l'any 1995, on era encara més habitual que les migracions fossin internes dins les Comarques Centrals. Alhora, en aquests vuit anys ha incrementat el nombre de desplaçaments, especialment el dels nous residents i, per tant, ha augmentat el saldo migratori total, que l'any 1995 era de 420 joves. Els àmbits territorials en què hi havia major moviment de població jove ja eren els mateixos que el 2003, Àmbit Metropolità –principalment– seguit per la resta de l'Estat espanyol.

Migracions internes dels joves de 15 a 29 anys. Àmbit territorial, 2003 (en valors absoluts i en percentatge).

Percentage de persones migrants per canvi de residència segons l'edat i saldo net entre àmbits

4.27	Proc. Comarques Centrals				Destí Comarques Centrals				Saldo entre àmbits			
	Àmbit de destí				Àmbit de procedència							
	15-19	20-24	25-29	Total	15-19	20-24	25-29	Total	15-19	20-24	25-29	Total
Àmbit Metropolità	25,6	23,0	22,2	22,9	37,5	37,4	37,1	37,3	152	416	775	1.343
Comarques Gironines	3,3	4,7	4,0	4,1	2,2	2,3	2,7	2,5	-4	-29	-15	-48
Camp de Tarragona	1,1	2,4	2,0	2,0	1,9	1,0	1,1	1,2	9	-19	-18	-28
Terres de l'Ebre	–	0,2	0,2	0,2	0,3	0,3	0,4	0,4	3	3	8	14
Àmbit de Ponent	3,0	1,9	1,6	1,9	2,0	1,9	2,0	2,0	-4	9	29	34
Comarques Centrals	53,3	54,3	57,5	55,9	43,3	42,4	44,5	43,7	0	0	0	0
Alt Pirineu i Aran	1,1	0,8	1,1	1,0	0,8	1,0	0,5	0,7	-1	8	-11	-4
Resta de l'Estat espanyol	12,7	12,7	11,5	12,0	12,0	13,7	11,7	12,4	16	81	110	207
Total	100,0 (735)	100,0 (1.674)	100,0 (3.004)	100,0 (5.413)	100,0 (906)	100,0 (2.143)	100,0 (3.882)	100,0 (6.931)	(171)	(469)	(878)	(1.518)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

Migracions internes dels joves de 15 a 29 anys. Àmbit territorial, 1995 (en valors absoluts i en percentatge).

Percentage de persones migrants per canvi de residència segons l'edat i saldo net entre àmbits

4.28	Proc. Comarques Centrals Àmbit de destí				Destí Comarques Centrals Àmbit de procedència				Saldo entre àmbits			
	15-19	20-24	25-29	Total	15-19	20-24	25-29	Total	15-19	20-24	25-29	Total
	15-19	20-24	25-29	Total	15-19	20-24	25-29	Total	15-19	20-24	25-29	Total
Àmbit Metropolità	18,3	18,4	19,1	18,7	31,1	27,1	24,9	26,7	91	141	131	363
Comarques Gironines	3,0	1,9	1,9	2,1	1,5	1,9	2,1	1,9	-7	4	5	2
Camp de Tarragona	3,2	1,7	1,8	2,0	1,3	1,0	0,7	0,9	-9	-5	-15	-29
Terres de l'Ebre	0,4	0,2	0,3	0,3	-	0,1	0,3	0,2	-2	-1	1	-2
Àmbit de Ponent	1,1	1,1	1,1	1,1	1,0	2,0	1,3	1,5	0	13	5	18
Comarques Centrals	58,9	65,1	67,4	65,3	51,8	54,8	61,5	57,6	0	0	0	0
Alt Pirineu i Aran	1,1	1,1	0,6	0,9	0,5	0,3	0,1	0,3	-3	-7	-8	-18
Resta de l'Estat espanyol	13,9	10,6	7,8	9,7	12,7	12,9	9,1	11,0	3	48	35	86
Total	100,0 (531)	100,0 (1.026)	100,0 (1.597)	100,0 (3.154)	100,0 (604)	100,0 (1.219)	100,0 (1.751)	100,0 (3.574)	(73)	(193)	(154)	(420)

Font: Elaboració pròpia a partir de les dades de l'Institut d'Estadística de Catalunya.

En aquest sentit, una de les variables més relacionades amb la trajectòria personal dels joves que explicaria en part aquest fenomen és el fet d'estudiar a la ciutat, i en concret a Barcelona, ja que alguns joves de més edat reconeixen que el fet de passar-s'hi un temps, normalment estudiant, predisposa a quedar-s'hi, i quants més anys s'hi passen, més probabilitats hi ha que s'hi quedin.

Alguns dels joves que han passat per aquesta experiència per motius de feina o estudis no es plantejarien en cap cas un "trencament definitiu" amb la comarca d'origen, sinó que contempen una opció intermèdia com la de tornar-hi els caps de setmana, encara que en els dies laborables s'estigui treballant i vivint fora de la comarca o de l'àmbit territorial.

Sentiment de pertinença

Tot i formar part del mateix àmbit territorial, els joves destaquen algunes característiques diferencials, especialment referides a l'especificitat territorial de les comarques que el conformen. El Solsonès seria la comarca que més es distingiria de la resta, situant-se a cavall entre les Comarques Centrals i l'Alt Pirineu i Aran. De fet, aquesta comarca és geogràficament més dispersa que la resta de comarques de l'àmbit territorial. El Berguedà seria la comarca de l'àmbit territorial que s'acostaria més al Solsonès, quant a dispersió geogràfica i llunyania de Barcelona, amb la consegüent accentuació de manca de serveis i comunicacions en bona part del territori. Osona, el Bages i l'Anoia tenen més pes a l'àmbit territorial quant a volum de població. En conseqüència, les taxes de les Comarques Centrals són generalment més similars als valors d'aquestes tres comarques. Per altra banda, el pes de Manresa es fa sentir al conjunt de l'àmbit territorial.

Sovint es contraposa la vida a Barcelona amb la vida a aquestes comarques, especialment fora de les capitals i altres municipis mitjans. Es considera que a Barcelona és més fàcil trobar feina i amb un sou més elevat, i que l'oferta de serveis és més àmplia. En canvi, a les Comarques Centrals es gaudeix d'un nivell més alt de qualitat de vida, més tranquil·litat i espai, sobretot destacat pels joves que viuen fora de la capital.

Els joves de l'àmbit territorial diferencien clarament el fet de viure en un poble o en una ciutat. Es destaquen la manca d'anonimat i l'oferta limitada de serveis com a principals desavantatges de viure en un poble respecte a viure en una ciutat. En canvi, els avantatges més importants de viure en un poble serien la seguretat i el contacte proper amb la gent. L'experiència prèvia dels joves fa que alguns que ja han viscut en grans ciutats valorin més positivament la vida al poble, mentre que els que sempre han viscut en municipis més petits, manifesten la voluntat de marxar-ne, referint-se en part a les capitals de les seves comarques, ja que veuen que Barcelona, per exemple, ja és "massa gran".

L'arrelament dels joves al territori també sembla més acusat entre els joves d'edats més avançades i en els indrets amb un caràcter menys urbà i geogràficament dispers. Alhora, també és menys intens el sentiment de pertinença entre els joves de municipis on hi ha més famílies no originàries, especialment de fora de Catalunya.

A més, hi ha una clara reivindicació del món rural, tant per part dels joves que viuen al camp, com per altres que hi donen suport, i destaquen la diferència abismal entre viure a pagès i viure en un poble o en una ciutat.

Independentment del grau d'arrelament dels joves al territori, la gran majoria es mostren satisfets del lloc on viuen.

Relació amb les administracions

Els joves de l'àmbit territorial de perfil universitari es lamenten del fet que les polítiques i les lleis es facin des de Barcelona, on **consideren que hi ha un cert desconeixement i/o ignorància sobre les Comarques Centrals i la seva particularitat, i que les administracions sovint desenvolupen polítiques inadequades per al seu territori**. Es parla de les administracions d'urbanisme, de joventut, d'agricultura; "tot", resumeixen.

Es queixen també de la poca consideració que es té des de l'Administració en general envers les zones amb densitat de població més baixa i reclamen el reconeixement de la seva realitat: "La densitat de població és molt baixa,... però els habitants hi són". Així i tot, cal destacar que en les comarques geogràficament menys distants de Barcelona, les crítiques envers la centralització i la falta de coneixement del territori no són tan accentuades com les de joves d'altres comarques de l'àmbit territorial, que se senten més allunyats de les decisions de Barcelona. Aquest fet seria degut en part a la distància geogràfica però també a la major diferència territorial quant a grau de dispersió i ruralitat.

Un altre retret cap a l'Administració és l'excessiva burocratització que genera qualsevol demanda. En aquest sentit, reclamen una simplificació de les gestions burocràtiques, almenys per als municipis més petits, que molt sovint no tenen regidors per a cada àrea.

La incomprensió de la realitat del territori es troba probablement a la base de la idea d'autogestió de recursos, més arrelada entre els joves més implicats i participatius en les diverses activitats populars. De fet, aquest perfil de joves, sobretot si són residents de poblacions petites, ja ha desenvolupat els seus propis mecanismes, com organitzar partits de futbol, per intentar evitar que els més joves es desplacin per manca d'activitats d'oci i afavorir així el contacte i l'arrelament al municipi i a la pròpia comarca.

5

Síntesi i conclusions

5.1 Emancipació

5.1.1 Educació

Les Comarques Centrals presenten un nivell d'instrucció entre els joves lleugerament inferior a la mitjana catalana. Aquest fet es veu reflectit, per exemple, en la major taxa de joves amb estudis primaris com a màxim, alhora que el percentatge d'universitaris és inferior. El més habitual entre els joves –en totes les edats– és tenir els estudis obligatoris finalitzats –ESO o EGB.

No obstant això, cal destacar la millora formativa en els joves de l'àmbit territorial en comparació de la situació de l'any 1996, alhora que el percentatge de població amb estudis postobligatoris és força superior en els joves que en els majors de 29 anys. Així i tot, sembla deduir-se que aquesta millora és un fenomen més recent que a la resta de Catalunya, ja que a les Comarques Centrals hi ha majors diferències entre la població més jove de 30 anys, mentre que a la resta de Catalunya la situació és més similar, i els canvis són molt més evidents a partir dels 35 anys.

A l'àmbit territorial es presenta una realitat educativa diferent entre nois i noies, encara més accentuada que en la tendència global catalana. Les noies tenen un nivell d'estudis superior i amb major trajectòria educativa –hi ha més noies estudiant. Aquestes diferències són més accentuades a les Comarques Centrals perquè entre els nois és inferior el nivell d'estudis, mentre que les noies presenten una distribució paral·lela a la catalana.

L'oferta educativa de l'àmbit territorial és força variable en funció de la comarca, i especialment de la dispersió geogràfica i el volum de població. En les àrees més rurals i municipis més petits els més joves destaquen les dificultats associades al desplaçament diari. Entre els més grans, es parla de la limitada oferta d'estudis postobligatoris dins les Comarques Centrals, centrant-se en gran part en els universitaris, que fa que molt joves prenguin com a referència ciutats de fora l'àmbit territorial –Barcelona, altres facultats de l'Àmbit Metropolità i, segons les comarques, Lleida o Girona. Aquests joves també parlen de la major complexitat que els representa cursar aquests estudis vivint a Comarques Centrals en comparació de l'Àmbit Metropolità, considerant que el fet d'estar obligats a realitzar llargs recorreguts diaris o bé haver de marxar entre setmana de la pròpia comarca és una dificultat que en altres territoris no tenen. Els joves no posen en evidència, però, que aquesta situació perjudiqui o limiti les seves opcions. De fet, és en les comarques amb menor oferta educativa i més distants de l'Àmbit Metropolità on el nivell d'estudis entre els joves és superior.

Els joves consideren que l'elecció dels estudis ve condicionada per la vocació personal, tot i que també afirmen tenir en consideració les possibilitats laborals. Per tant, sembla deduir-se que s'opta per cursar uns estudis que agradin als joves i amb els quals vegin una carrera professional amb futur ja que, tot i que no sempre s'expliciti, es veu l'educació com a inversió de futur per obtenir una millor feina.

5.1.2 Treball

Les Comarques Centrals presenten major nombre de joves actius que la mitjana catalana, especialment entre els més joves. Aquest fet implica que la incorporació dels joves i de les joves al mercat laboral és anterior que en altres àmbits territorials, alhora que el pes dels estudiants es redueix de manera més notable. També cal destacar que a l'àmbit territorial tenen major pes els joves estudiants que compaginen aquesta activitat amb una feina paral·lela, especialment al Bages i Osona. Per altres joves, però, es considera una opció poc viable, i es tendeix a concentrar més l'etapa educativa universitària.

El mercat laboral de les Comarques Centrals té un major percentatge de treballadors a la indústria i un menor percentatge als serveis en comparació de la distribució catalana. A part d'aquestes diferències en el volum global de treballadors, els joves de l'àmbit territorial presenten unes distribucions similars per edats segons sectors. El sector de la indústria i la construcció es caracteritzen per un elevat nombre de joves treballant-hi que decreix a mesura que augmenta l'edat. El sector de serveis, en canvi, presenta una situació inversa. Per una banda, es tracta d'un sector molt més majoritari entre la població femenina, alhora que entre les menors de 20 anys té un pes més reduït que va incrementant amb l'edat.

A l'àmbit territorial són superiors els percentatges d'empresaris, però entre els joves segueix sent una opció minoritària, encara que alguns ho percebin com una opció per treballar en la seva professió sense haver de marxar fora.

Els joves perceben una situació diferenciada quant a condicions laborals entre els treballadors de les seves edats i la resta de la població. Les dades confirmen l'existència d'algunes d'aquestes realitats, encara que no són específiques de les Comarques Centrals.

Per exemple, entre els joves i les joves és molt més habitual la contractació temporal, especialment entre els de menor edat. No obstant això, a les Comarques Centrals la incidència de l'eventualitat és menor que a la mitjana catalana –excepte en els menors de 20 anys.

De manera similar, l'atur a l'àmbit territorial és inferior al català, és molt superior entre els menors de 20 anys però es va reduint en franges més avançades.

Els joves i les joves de les Comarques Centrals critiquen la poca oferta de llocs de treball qualificats. Els joves i les joves amb estudis superiors són els que manifesten més preocupacions al voltant de les condicions laborals. La realitat posa de manifest que hi ha una relació encara més marcada que a la resta de Catalunya entre el nivell d'estudis dels joves i el nivell de qualificació de les seves feines, ja que és més evident el pes que té el nivell d'ocupació més baix entre els joves i les joves amb menor nivell d'estudis.

Els nois i les noies viuen realitats diferenciades en el món laboral, com mostren les xifres i també perceben alguns dels joves. Per una banda, com s'ha vist, elles s'incorporen més tard per l'allargament dels estudis. Alhora és en la població femenina on es presenten majors taxes d'atur. A més, a l'àmbit territorial les diferències són més accentuades que a la resta de Catalunya.

També es posen de manifest diferències quant a ocupació segons el lloc de procedència dels joves i les joves. Els immigrants perceben que les seves possibilitats són limitades, en no tenir accés a les mateixes opcions que els autòctons, i trobar barreres addicionals –llengua, regularització, etc. De fet, aquestes limitacions fan que treballin quasi exclusivament en llocs de baixa qualificació, en els quals no perceben discriminacions –salarials– respecte als autòctons que treballen al mateix nivell. L'àmbit territorial presenta una distribució similar a la catalana dels nivells d'ocupació segons la procedència dels joves. Es posa de manifest que els joves catalans acostumen a treballar en llocs de treball més qualificats –les diferències són més significatives entre els més grans– mentre que en els nascuts fora de l'Estat espanyol té un pes molt més important el nivell més baix.

Els joves i les joves valoren d'una feina, a més dels elements econòmics, l'estabilitat, les condicions de treball i el grau d'implicació. Entre els joves amb més estudis també s'atorga importància al nivell de responsabilitat i l'ajut per a la formació o qualificació. Per aquest motiu, i especialment entre els joves i les joves més qualificats, es valora negativament la falta de feines especialitzades i el grau de temporalitat.

5.1.3 Habitatge

El percentatge de joves emancipats de la família a les Comarques Centrals és molt similar al català, amb un 44,1% dels joves de 20 a 34 anys en aquesta situació. Com a la resta del territori, és una opció més habitual entre les noies que no pas entre els nois.

Alguns joves justifiquen aquesta posterior emancipació familiar per l'allargament dels estudis. Aquest fet es fa evident a l'àmbit territorial, per exemple, en observar que entre els joves universitaris és menor el nombre d'emancipats –especialment entre els més joves. Alhora, també es veu que en els nivells més baixos de formació és més elevat el percentatge d'emancipats de la llar d'origen entre els més joves. Igualment, alguns joves amb major nivell d'instrucció, que han marxat de la pròpia comarca per cursar estudis superiors, consideren que ja han viscut una experiència similar a l'emancipació familiar durant la seva època d'estudis. Aquesta repercussió de l'educació en les taxes d'emancipació familiar és més visible a les Comarques Centrals que en el global de Catalunya, ja que les diferències entre els diferents nivells d'estudis són superiors.

Els joves i les joves també destaquen la situació laboral –especialment l'estabilitat– com un altre dels elements que influeix en el moment d'emancipar-se de la família, encara que les diferències són menys significatives que amb el nivell d'estudis, sobretot a les Comarques Centrals.

Al Solsonès, tot i que viure en parella sigui el més habitual, el percentatge de joves emancipats de la família en aquesta situació no es diferencia tant dels altres tipus de llars com a altres comarques. No obstant això, els joves sí que consideren que el moment del cicle vital en què es fa més evident aquest procés d'emancipació de la llar d'origen està en gran mesura lligat al fet de formar una família pròpia, alhora que no es veuen els avantatges en altres formes d'emancipació familiar.

Les dificultats que els joves perceben en l'accés a l'habitatge, principalment econòmiques, i la voluntat de realitzar aquest canvi com a inici d'una nova etapa vital fa que a les Comarques Centrals l'emancipació familiar es faci bàsicament en parella. Tot i que és l'opció més freqüent a tot Catalunya, a l'àmbit territorial és encara més elevat el pes d'aquest tipus de llar entre els emancipats de la família, especialment entre els més joves. Altres tipus de situacions, com viure sol o en grup, són poc freqüents i més entre els més joves, mentre que en les franges d'edat superiors els nuclis amb joves emancipats són parelles i, a partir dels 30 anys, majoritàriament amb fills.

5.1.4 Salut

S'observa una diferenciació en funció de l'edat pel que fa a les conductes de risc que reben més atenció dels joves. En concret, entre els més joves són les conductes de risc sexual mentre que, entre els de més edat, se'n considera un ventall més ampli que inclou també el risc associat al consum de drogues i alcohol i, en concret, la conducció sota els efectes d'aquesta última substància.

Tot i aquesta apreciació, el consum de drogues i en concret del cànnabis és destacat pels joves de les Comarques Centrals de manera especial. Aquest fet es basa en la percepció d'un avançament de l'edat en què se n'inicia el consum respecte a períodes anteriors, així com la desvinculació entre aquest producte i les nits d'oci. En canvi, altres drogues i el mateix alcohol es consideren, almenys entre els joves, més relacionats amb l'oci nocturn. Tot i que aquesta percepció és àmpliament compartida entre els joves autòctons, cal considerar que hi ha diferències culturals en funció de la procedència del jove. Així mateix, ser noi o noia no implica, segons els joves originaris de l'àmbit territorial, pràctiques diferenciades en el consum d'aquests productes, tot i que se n'assenyala l'increment per part de les noies en els últims anys.

En contraposició a aquest fet, sí que hi hauria un matís important segons el sexe de la persona pel que fa a les pràctiques sexuals i a les conductes de risc que s'hi relacionen. Així, les noies de les Comarques Centrals semblen donar a la pràctica sexual un significat més íntim, alhora que prendrien més precaucions — principalment per evitar embarassos no desitjats— que els nois, per a qui aquesta conseqüència restaria més llunyana i menys compromesa. Tot i que els més joves es consideren ben informats sobre les conductes de risc sexual i les mesures preventives, s'observa que la consciència de risc es dirigeix més a la possibilitat d'embaràs que al contagi de malalties. En aquest sentit, el mètode preventiu que s'esmenta com a més utilitzat és el preservatiu, percepció que sembla entrar en contradicció amb l'elevat coneixement i ús que afirmen tenir, també, d'altres mètodes com les pastilles anticonceptives o les anomenades “píndoles del dia després”.

Els instituts són citats pels més joves com a espais clau on es tracta aquesta temàtica i semblen valorar positivament la informació que se'ls dona. En canvi, entre els joves de més edat de l'àmbit territorial es considera que les accions de l'Administració dirigides al consum de drogues tenen una utilitat real baixa, entre altres raons, perquè l'enfocament del missatge no és l'adequat. Valoren més positivament les sancions econòmiques relacionades amb l'alcohol i la conducció, tot i que denoten que l'augment de la precaució està més relacionat amb la sanció que amb una conscienciació real.

5.1.5 Cultura i estils de vida

Amb relació a l'oci, els joves de les Comarques Centrals assenyalen les nits de cap de setmana com a moment principal, tot i que s'esmenta també l'oci diürn. Es reconeix una certa rutina en les activitats realitzades, tenint en compte que l'edat i les possibilitats de transport serien factors determinants en el tipus i la freqüència d'activitats que es duen a terme. Entre aquestes activitats, tenen una importància destacable l'assistència a discoteques o espais semblants, i la celebració de festes en locals llogats per grups d'amics, que també fan la funció, en alguns casos, de centres d'activitats de tipus cultural o popular.

Un aspecte que cal considerar relacionat a l'oci segons els joves és el fet de viure en un poble més gran o en un de més petit, ja que comporta variacions en la relació que s'estableix amb els altres residents joves del poble. En concret, s'assenyala que en els pobles més petits de les Comarques Centrals és freqüent que joves de diverses edats participin de les mateixes activitats junts, mentre que als municipis més poblats les relacions entre els joves estan més segmentades, en funció principalment de l'edat. Aquesta situació es relaciona, almenys en part, amb la diferència d'oferta d'activitats d'oci.

Igualment, cal considerar que, si bé entre els autòctons el sexe del jove no implica la realització d'unes activitats diferenciades, entre els joves d'origen marroquí sí que hi hauria diferències, ja que l'oci en locals públics quedaria restringit als nois –tot i les dificultats que, segons esmenten, tenen per accedir-hi a causa del seu origen– mentre que, entre les noies, les activitats d'oci quedarien emmarcades en un àmbit més privat i familiar.

Un aspecte que alguns dels joves de les Comarques Centrals reconeixen com a important i que té implicacions en l'oci i també en la salut és la imatge. Entre alguns dels joves de més edat, es percep que hi ha una aparença física dominant entre els més joves, que relacionen amb la influència dels mitjans de comunicació i de les grans cadenes de roba.

En un sentit diferenciat, cal esmentar la divergència de percepcions existent en la consideració de la vestimenta típica dels països d'origen dels joves immigrants, ja que mentre aquests manifesten que no s'utilitza normalment, alguns autòctons en critiquen l'ús, sobretot si és en espais públics, com els centres d'ensenyament.

5.2 Participació

Quan es parla de participació a la comarca es plantegen alguns interrogants sobre el significat del terme i concretament en la disjuntiva d'entendre-la com a fet puntual o com a procés. Segons els joves, és possible identificar un perfil de jove participatiu en els municipis més grans mentre que, en els pobles petits, hi participaria bona part de la població. A banda de la mida de la població, es recullen altres factors com la tradició familiar o les inquietuds personals, que facilitarien la participació de joves en activitats. També, com a factor relacionat amb el nivell de participació d'una població determinada, s'assenyala l'actitud de l'Administració, que es considera generalment que no afavoreix aquesta participació. De la mateixa manera, es fa esment especial de la multitud i la lentitud dels requeriments burocràtics.

A banda d'una millor adequació del volum de tràmits requerits al volum de la petició i d'una major rapidesa, cal destacar dues demandes que els joves de les Comarques Centrals citen explícitament: un augment de locals per a joves, de tipus polivalent i autogestionat i, en el cas dels joves immigrants, una actuació de les administracions que afronti la, segons ells, discriminació que pateixen, relativa a no poder accedir a certs locals d'oci.

5.3 Equilibri territorial i cohesió social

Convivència

La immigració a l'àmbit territorial

Els joves perceben que la immigració al conjunt de les Comarques Centrals és un fenomen estès. Aquesta apreciació coincideix amb les dades estadístiques, que mostren el notable creixement que ha tingut la immigració a l'àmbit territorial. Així i tot, per comparació amb el conjunt de Catalunya, l'Àmbit de les Comarques Centrals en presenta percentatges inferiors. Els joves normalment la identifiquen amb el col·lectiu marroquí, tot i que se n'esmenten d'altres en segon terme, com el sud-americà i el de l'Europa de l'Est.

Es tracta d'una immigració principalment jove, ja que la franja d'edat més freqüent és la de 25 a 29 anys, i recent, ja que en la gran majoria de casos fa com a màxim dos anys que viuen al mateix municipi. Tal i com apunten els joves, normalment es tracta dels municipis més poblats de l'àmbit territorial, principalment Manresa, Igualada i Vic.

L'existència de grups formats exclusivament per immigrants, en aquest cas de les poblacions més grans, dificultaria el contacte entre els dos col·lectius, segons els joves originaris de l'àmbit territorial. En canvi, en els pobles més petits s'esmenta una major facilitat de contacte entre els joves tot i que, normalment, no es valora com a gaire estret. El país d'origen de l'immigrant sembla ser també un factor rellevant en l'apropament dels joves. En aquest sentit, es considera que el marroquí és el col·lectiu amb el qual el contacte és més difícil, mentre que amb els europeus i els sud-americans és vist com més factible.

A més d'aquests aspectes, el perfil del jove autòcton apareix també com un factor rellevant en la percepció de la immigració. Així, alguns joves tenen un perfil més aviat integrador i, altres, un perfil més assimilador. Així mateix reclamen a les administracions espais i serveis que facilitin aquest apropament. Entre els joves immigrants que mencionen també el baix contacte que tenen normalment amb joves originaris de l'àmbit territorial, es fa referència a comportaments discriminatoris que alguns autòctons tindrien cap a ells.

Violència

Els episodis de violència que es viuen a les Comarques Centrals són majoritàriament entre joves de diferents ideologies o procedències, immigrants i autòctons, o sectors espanyolistes i catalanistes, i de manera més o menys localitzada en espai i temps: a les capitals o en poblacions mitjanes, i durant les nits del cap de setmana. Les poblacions més petites i les comarques més disperses viuen menys aquest fenomen.

Ús del català

Entre els joves es considera que la llengua més utilitzada a les Comarques Centrals és el català, percepció que es relaciona amb les dades estadístiques, en les que es destaca que, en conjunt, el coneixement total de la llengua entre els joves de l'àmbit territorial és superior que a Catalunya. En general, cal destacar l'augment del percentatge de joves que no l'entenen, així com la disminució –en general– de joves que la dominen entre l'any 1996 i 2001.

Tot i que les dades mostren que entre els joves immigrants és més freqüent no entendre el català que parlar-lo, els joves autòctons de l'àmbit territorial i també els immigrants coincideixen a assenyalar que utilitzar el català dona més reconeixement social als immigrants que fer ús del castellà. Es coincideix, però, a assenyalar que primer aprendrien el castellà. En aquest sentit, es creu que no és determinant conèixer el català per accedir a una feina, però sí que ho facilita.

Entorn social

Les mencions a la relació amb la família d'origen giren majoritàriament al voltant dels límits que els pares imposen als seus fills, sobretot als joves de menys edat. D'una banda, aquests joves afirmen respectar-los, tot i que perceben que hi ha pares que no imposen cap tipus de normes als seus fills. De l'altra, els joves de més edat detecten un excés de permissivitat envers els joves d'edats més baixes per part dels seus pares, i un excés de poder d'aquests joves sobre els seus progenitors.

Entre els immigrants, la visió sobre la família pren una dimensió diferent per la particularitat de la seva situació i la realitat clarament diferenciada que viuen en arribar al nou país. Per part d'aquests col·lectius es destaca la voluntat del reagrupament familiar com a finalitat en la majoria dels casos.

Sembla que el fet de constituir una família pròpia amb fills forma part del projecte de vida de la majoria dels joves. Aquesta etapa de la vida ve determinada pel moment d'emancipació familiar, i no sempre va lligada al matrimoni. De fet, aquest no és l'estat civil més habitual entre els joves de més de 20 anys i, en els darrers temps, hi ha una disminució en el percentatge de joves casats.

Els joves de menys edat afirmen en general tenir bones relacions amb els seus professors, tot i que aquests no arriben a ser percebuts com a referents ni com a reguladors de límits.

Mobilitat

La configuració de l'àmbit territorial i la limitada oferta de llocs de treball qualificat, o la distribució de la mateixa oferta laboral, així com el reduït nombre d'instituts d'estudis secundaris i altres centres educatius, té una alta incidència en la vida dels joves de les diferents comarques. Aquesta situació obliga molts joves a desplaçar-se diàriament fora del municipi o, fins i tot, de la pròpia comarca per treballar o estudiar. Amb menys freqüència, el desplaçament es pot deure a motius d'oci o de serveis.

El lloc de treball o estudi de la població jove de les Comarques Centrals està situat majoritàriament fora de la població on resideixen.

Segons les característiques del municipi, es reflecteix clarament que és entre els joves que viuen en municipis més petits on és més freqüent marxar a un altre municipi. Aquestes diferències són molt més marcades en els menors de 20 anys. Els que provenen dels municipis més petits es desplacen amb més freqüència. En canvi, en els municipis més grans, són els joves entre 20 i 29 anys els que es desplacen més.

En concordança amb l'elevat percentatge de gent jove que es desplaça a altres municipis, part dels joves de més edat i amb formació universitària declaren la seva preferència per mantenir la residència a la comarca d'origen i desplaçar-se diàriament a treballar a altres zones de Catalunya en una feina adequada als estudis realitzats. Així i tot, sembla que la majoria de joves que marxen a estudiar fora no acostumen a tornar a la pròpia comarca, fet que es relaciona, almenys en part, amb l'oferta laboral.

La forma de desplaçament més comuna lligada a l'oci seria amb els pares, que els acompanyen en cotxe. En segon lloc hi van amb el cotxe o moto propis, quan ja en poden disposar, seguits d'autobusos o tren quan és possible. A banda d'aquestes opcions, entre els joves residents en les zones més rurals de les comarques que el conformen s'esmenten també les xarxes veïnals com a mitjà útil per desplaçar-se, fet que no es comenta en les poblacions més habitades.

Els joves residents en poblacions mitjanes disposen d'una certa oferta de serveis o ofertes d'oci quotidianes, fet pel qual les necessitats de desplaçament estan associades a l'oci nocturn. Respecte a aquest oci nocturn, alguns joves citen desplaçar-se no només a les capitals de les seves comarques sinó també a comarques d'altres àmbits territorials, com el Vallès Occidental i Oriental, i a poblacions com Girona, Lleida o Barcelona, ja que tenen més oferta d'oci.

Per part dels joves residents en pobles petits, haver-se de desplaçar amb tanta freqüència no sembla considerar-se especialment conflictiu, ja que s'entendria com a inherent al fet de viure en un poble petit, tant per part dels pares com per part dels joves. Tenir cotxe però, és vist com un element de llibertat i comoditat gairebé imprescindible a la zona. Així i tot, l'organització en els mateixos pobles d'activitats per part dels joves de més edat i més implicats es relaciona amb la percepció del risc que els desplaçaments comporten.

Els joves de Comarques Centrals, sobretot els dels pobles petits, manifesten la necessitat de tenir cotxe per desplaçar-se per la seva comarca i cap a altres, degut a les deficiències que perceben de transport públic a la zona. Es viu amb normalitat el fet d'aconseguir un cotxe propi als 18 anys. Així, el cotxe particular és el transport majoritàriament utilitzat pels majors de 20 anys –el del 78% entre els majors de 24 anys. L'ús del vehicle privat ha experimentat un creixement molt notable en totes les franges d'edat.

El transport públic, en canvi, és el mitjà menys freqüent en totes les edats, encara que en el cas dels grups amb més dificultats de transport, com són els joves menors de 20 anys, el percentatge de població que l'utilitza és molt superior que en altres edats.

Es posa de manifest, entre els joves amb nivell elevat d'estudis, la finalitat d'assolir un equilibri entre una distància diària a recórrer, que ha de ser considerada raonable, i una feina que s'ajusti al màxim a la desitjada, sense haver de deixar de viure a la pròpia comarca.

Destaca la normalitat amb què s'assumeixen els desplaçaments en el conjunt de les Comarques Centrals. Així i tot, el temps de desplaçament diari és més reduït que en altres zones: el grup més nombrós de població (gairebé el 40%) hi dedica menys de 10 minuts, i tres quartes parts es desplaça en menys de 20 minuts. Aquestes xifres posen de manifest que a l'àmbit territorial es destina, en general –i també entre els joves–, menys temps a desplaçar-se que al global de Catalunya, ja que són més freqüents els desplaçaments més curts –encara que també hi ha major volum de trajectes més llargs, però amb poc pes sobre el total.

Aquesta realitat sobre els desplaçaments intracomarcals porta els joves a reclamar una millora de les comunicacions, tant dels transports públics com de les infraestructures.

Els joves de les Comarques Centrals que canvien de residència van a viure majoritàriament a altres punts del mateix àmbit territorial (un 55,9%) o bé a l'Àmbit Metropolità (22,9%). Pel que fa als moviments inversos, de tots els joves que s'instal·len a l'àmbit territorial, més de la meitat procedia de fora d'aquest territori. El nombre de desplaçaments s'incrementa notablement amb l'edat. Per altra banda, el saldo migratori de les Comarques Centrals és positiu en totes les franges d'edat. En els últims anys s'ha detectat un augment de la mobilitat a l'àmbit territorial.

Sentiment de pertinença

Els joves de les Comarques Centrals valoren que hi ha diferències entre les comarques de l'àmbit territorial. El Solsonès seria la comarca que més es diferencia territorialment de la resta, tant per la major llunyania de Barcelona com per la dispersió. En aquesta línia la seguiria el Berguedà, Osona, el Bages i l'Anoia són comarques més poblades i amb millors serveis i comunicacions. Així i tot, tenen molts aspectes en comú.

La qualitat de vida sorgeix com un element important en l'existència dels joves. Per a ells, es distingeix clarament entre la situació viscuda a pobles més petits i ciutats. Tot i que dels primers en valoren la tranquil·litat i les relacions més properes, també veuen desavantatges en l'oferta d'oci i serveis. Per aquest motiu, alguns joves procedents de poblacions més reduïdes es plantegen la possibilitat de traslladar-se a municipis més grans, centrant-se en la pròpia comarca, ja que grans ciutats com Barcelona es valoren negativament.

Els joves de les Comarques Centrals diferencien clarament el fet de viure en un poble o en una ciutat. Es destaquen la manca d'anonimat i l'oferta limitada de serveis com a principals desavantatges de viure en un poble respecte a viure en una ciutat. En canvi, els avantatges més importants de viure en un poble serien la seguretat i el contacte proper amb la gent.

Es manifesta en general un alt sentiment de pertinença al territori entre els joves, més accentuat en edats més avançades, i en entorns més rurals i municipis amb població resident de més temps –en comparació a zones amb major tradició d'afluència d'immigrants de la resta de l'Estat espanyol.

L'excessiva burocratització que genera qualsevol demanda a l'Administració és també objecte de crítica.

6

Bibliografia

- Caixa de Catalunya. (2003). *Anuari Econòmic Comarcal 2003*, Barcelona, Caixa de Catalunya.
- Casal, J.; Garcia, M.; Merino, R.; Quesada, M. (2003). *Enquesta als joves de Catalunya 2002. Avançament de resultats*, Barcelona, Secretaria General de Joventut.
- Casal, J.; Garcia, M.; Merino, R.; Quesada, M. (2004). *Enquesta als joves de Catalunya 2002*, Barcelona, Secretaria General de Joventut.
- Casal, J.; Masjuan, J. M. i Planas, J. (1991). *La inserción social y profesional de los jóvenes*, Madrid, CIDE.
- Feixa, C. (1993). *La joventut com a metàfora*, Barcelona, Secretaria General de Joventut.
- Miret, P. (2004). *Emancipació domiciliària, laboral i familiar dels joves a Catalunya*. Barcelona, Secretaria General de Joventut.
- López, J.; Módenes, J. (2001). *Els joves catalans en el 2011: els canvis que vénen*, Barcelona, Secretaria General de Joventut.
- Módenes, J.A.; López J. (2000). *Análisis territorial de los jóvenes catalanes 1991-2001*, Barcelona, CED, UAB.
- Módenes, J.A.; Recaño, J. (2003). *El territori i la mobilitat migratòria dels joves a Catalunya*, Barcelona, Secretaria General de Joventut, Observatori Català de la Joventut, Col·lecció Aportacions núm. 22.
- Ramon, A.; Sintès, E. (2002). *Condicions de vida dels joves de la província de Barcelona*, Barcelona, Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de Barcelona.
- Revilla Castro, J. C. (1998). *La identidad personal de los jóvenes. Pluralidad y autenticidad*, Madrid, Entinema.
- Secretaria General de Joventut. (2003). *Projecte territori 2001-2003*, Barcelona, Secretaria General de Joventut.
- Serracant, P. (2001). *Viure al dia. Condicions d'existència, comportaments i actituds dels joves catalans*. Informe sobre la joventut catalana al 2001. Barcelona, Secretaria General de Joventut.

7

Annexos

Annex 1. Notes metodològiques

En aquest apartat presentem les principals característiques metodològiques del conjunt de l'estudi de la realitat juvenil de les comarques catalanes, en relació amb les fonts d'informació utilitzades i el procés d'anàlisi que hem seguit.

1 Dades quantitatives

Tota la informació estadística emprada en aquest estudi correspon a fonts secundàries. La major part de la informació utilitzada en el punt 4 correspon a les dades censals de Catalunya de l'any 2001, si bé s'han elaborat taules a partir d'altres fonts d'informació, especialment el padró d'habitants de l'any 1996, però també el padró de l'any 2004 i l'estadística de moviments migratoris dels anys 1995 i 2003. Si afegim a aquestes fonts les que s'han utilitzat en el punt 3 de l'informe, el llistat complet de fonts queda configurat tal com es presenta en el quadre 1.

Quadre 1	Fonts d'informació quantitativa utilitzades
	Idescat. <i>Cens de població i habitatges</i> , 1981, 1991 i 2001.
	Idescat. <i>Padró d'habitants</i> , 1986, 1996, 2003 i 2004.
	Idescat. <i>Anuari estadístic de Catalunya 2004</i> .
	Idescat. <i>Estadística de moviments migratoris</i> , 1995 i 2003.
	Caixa de Catalunya. <i>Estimació del PIB comarcal 1998-2003</i> .
	Departament d'Educació. <i>Estadística de l'Ensenyament 2003-2004</i> .
	Direcció General de Recursos Sanitaris. <i>Estadístiques de cobertura sanitària</i> , 2000 i 2003.

L'explotació i l'anàlisi de les dades censals les han fet l'equip investigació de l'estudi a partir de les matrius de dades originals del padró d'habitants del 1996 i del cens de població del 2001, per a tot Catalunya, proporcionades per l'Institut d'Estadística de Catalunya.

La matriu de dades del padró d'habitants del 1996 conté un total de 6.090.040 individus i 38 variables originals, referides tant a les característiques de les persones com a les de les seves llars. Al quadre 2 es relacionen les principals variables considerades en l'anàlisi.

Quadre 2	Relació de les principals variables del padró d'habitants del 1996 que hem utilitzat.
	Comarca
	Àmbit territorial
	Edat
	Sexe
	Activitat principal
	Sector d'activitat
	Estat civil
	Nivell d'estudis
	Coneixement del català
	Mitjà de desplaçament
	Lloc de naixement

En el cas de les dades del cens de població i habitatges del 2001, s'ha treballat amb dues matrius, una de persones i una altra d'habitatges. La de persones conté un total de 6.343.110 individus i 137 variables originals, i la d'habitatges fa referència a 3.315.936 unitats i té 69 variables originals de caracterització. De tota aquesta informació, al quadre 3 destaquem les principals variables considerades en l'anàlisi.

Quadre 3	Relació de les principals variables del cens de població i habitatges del 2001 que hem utilitzat.
	Comarca
	Àmbit territorial
	Edat
	Sexe
	Activitat principal
	Sector d'activitat
	Situació professional
	Nivell d'ocupació
	Categoria socioeconòmica
	Temps de treball productiu setmanal
	Compaginació d'estudis i feina
	Nivell d'estudis
	Estudis en curs
	Temps de residència al municipi
	Temps de residència a l'Estat espanyol
	Lloc de naixement
	País de nacionalitat
	Continent d'origen
	Grandària del municipi
	Coneixement del català
	Mitjà de desplaçament
	Lloc de desplaçament
	Temps de desplaçament
	Nombre de viatges diaris
	Estat civil
	Emancipació familiar
	Tipus de llar
	Règim de tinença

Com hem assenyalat en la introducció de l'informe, l'estudi es planteja bàsicament l'objectiu de descriure les principals característiques que travessen els eixos temàtics que s'han definit en relació a la realitat social dels i de les joves. Amb la informació disponible hem presentat les diverses taules de relació entre variables, normalment entre dues o tres que expressen l'heterogeneïtat social del fenomen que analitzem en el territori català, per a l'àmbit comarcal i per a l'agregació de comarques en àmbits territorials.

L'exploració d'aquestes dades s'ha fet amb el programa estadístic SPSS*. El procés d'anàlisi de les dades ha implicat la generació de noves variables que es justifiquen d'acord amb els objectius de l'estudi, les característiques de la informació original i les necessitats derivades de l'anàlisi. Tot seguit destacarem les característiques definitòries de les principals variables que hem tractat en l'estudi i que requereixen una precisió conceptual i tècnica pel que fa a la seva construcció.

Una primera característica que estructura tota la informació presentada és el territori. Hem considerat d'una manera sistemàtica la informació referida a cada comarca, amb la corresponent agregació d'aquestes en àmbits territorials i per al conjunt de tot Catalunya. La variable **àmbit territorial** es divideix en les categories següents i inclou aquestes comarques:

- Alt Pirineu i Aran: Cerdanya, Alt Urgell, Alta Ribagorça, Pallars Jussà, Pallars Sobirà i Val d'Aran.
- Àmbit Metropolità: Alt Penedès, Baix Llobregat, Barcelonès, Garraf, Maresme, Vallès Occidental i Vallès Oriental.
- Camp de Tarragona: Alt Camp, Baix Camp, Baix Penedès, Conca de Barberà, Priorat i Tarragonès.
- Comarques Centrals: Anoia, Bages, Berguedà, Osona i Solsonès.
- Comarques Gironines: Alt Empordà, Baix Empordà, Garrotxa, Gironès, Pla de l'Estany, Ripollès i Selva.
- Àmbit de Ponent: Garrigues, Noguera, Pla d'Urgell, Segarra, Segrià i Urgell.
- Terres de l'Ebre: Baix Ebre, Montsià, Ribera d'Ebre i Terra Alta.

A escala territorial, tanmateix, s'ha tractat la variable **hàbitat o grandària dels municipis** d'acord amb la divisió següent:

- Fins a 500 habitants
- De 501 a 2.000 habitants
- De 2.001 a 5.000 habitants
- De 5.001 a 20.000 habitants
- Més de 20.000 habitants

El **nivell d'estudis** correspon al nivell d'instrucció que una persona assoleix quan ha acabat i aprovat els cursos del nivell que correspon i està en condicions d'obtenir el títol o diploma corresponent. Els valors considerats són una agrupació de la informació original amb els criteris següents:

- Primària: persones que no saben llegir o escriure (analfabets), que saben llegir o escriure però van anar menys de 5 anys a l'escola (sense estudis), o que van anar a l'escola 5 anys o més sense completar el nivell d'EGB, ESO o batxillerat elemental.
- EGB i ESO: persones que han acabat els nivells de batxillerat elemental, EGB o ESO.
- Batxillerat: persones que han acabat els nivells de batxillerat superior, BUP, batxillerat LOGSE o PREU.
- FPI: persones amb FP de grau mitjà, FPI, oficialia industrial o equivalent.
- FPII: persones amb FP de grau superior, FPII, mestratge industrial o equivalent.
- Superior: persones amb estudis acabats de diplomatura, arquitectura o enginyeries tècniques; amb tres cursos aprovats de llicenciatura, enginyeries o arquitectura; i amb una llicenciatura, enginyeria, doctorat o equivalent.

*Statistical Package and Service Solutions, versió 13. Les taules s'han editat amb el mateix programa o amb Microsoft Excel.

La variable **nivell d'ocupació**, que correspon a la classificació de l'ocupació professional —codis en un dígit de la CNO93—, s'ha agregat en tres categories d'acord amb el criteri següent —els membres de les forces armades s'han considerat no classificables—:

Nivell d'ocupació	
Nivell d'ocupació alt	Direcció de les empreses i de les administracions públiques
	Tècnics i professionals científics i intel·lectuals
Nivell d'ocupació mitjà	Tècnics i professionals de suport
	Empleats de tipus administratiu
	Treballadors qualificats en l'agricultura i en la pesca
	Artesans i treballadors qualificats
Nivell d'ocupació baix	Treballadors dels serveis de restauració, personals, de protecció i venedors dels comerços
	Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors
	Treballadors no qualificats

La categoria **socioeconòmica** s'obté combinant la informació de les variables d'ocupació, activitat i situació professional, de la mateixa manera que es fa a l'enquesta de població activa des de l'any 1994.

La variable original construïda per l'Institut Nacional d'Estadística (INE) s'agrupa en un total de 19 valors. En l'estudi els valors s'han agregat en tres categories principals —alta, mitjana i baixa— amb el criteri que s'observa al quadre següent —també en aquest cas s'ha creat un grup de no classificables—:

Categoria		
Categoria alta	1	Empresaris agraris amb assalariats
	4	Directors i caps d'explotacions agràries
	7	Empresaris no agraris amb assalariats
	10	Directors i gerents d'establiments no agraris, alts funcionaris de l'administració pública, comunitats autònomes i corporacions locals
Categoria mitjana	2	Empresaris agraris sense assalariats
	3	Membres de cooperatives agràries
	6	Professionals, tècnics i assimilats que exerceixen la seva activitat per compte propi, amb assalariats o sense
	8	Empresaris no agraris sense assalariats
	9	Membres de cooperatives no agràries
	11	Professionals, tècnics i assimilats que exerceixen la seva activitat per compte d'altri
	12	Professionals en ocupacions exclusives de l'administració pública
	15	Contramestres i capatassos d'establiments no agraris
Categoria baixa	5	Resta de treballadors d'explotacions agràries
	13	Resta del personal administratiu i comercial
	14	Resta del personal dels serveis
	16	Operaris qualificats i especialitzats d'establiments no agraris
	17	Operaris sense especialització d'establiments no agraris
No classificable	18	Professionals de les forces armades
	19	No classificables per condició socioeconòmica

La variable **emancipació familiar** s'ha construït de manera operativa a partir del criteri següent: són joves emancipats/ades tota persona més gran de 18 anys que resideix en un habitatge del qual és la persona principal —“persona de referència normalitzada” segons el cens— o bé és el cònjuge o la parella de la persona principal.

La resta de variables o bé s'obtenen directament de les dades del cens de població o bé són el resultat d'adequacions formals el contingut de les quals no requereix més explicació. En tot cas, remetem el lector a consultar les definicions utilitzades per l'INE*.

*A l'adreça de l'INE (www.ine.es) es poden consultar les característiques més destacades de la informació del cens. En particular, es pot consultar el glossari general (<http://latrios.ine.es/censoles/glosario.html>) o de categories (http://latrios.ine.es/censoles/glosario_terminos.html).

2 Dades qualitatives

Tota la informació qualitativa utilitzada en la recerca ha estat produïda expressament per a l'estudi. La producció d'aquesta informació s'ha fet en dues fases diferents de la recerca: en primer lloc durant la fase exploratòria de l'estudi, i posteriorment durant el treball de camp amb els joves de les diferents comarques catalanes. Durant la fase exploratòria, que tenia com a objectiu obtenir informació d'experts en la realitat juvenil i professionals en el camp de les polítiques de joventut, s'han recollit i analitzat dades qualitatives que han tingut dos orígens diferents. Així, dins la lògica de caràcter multiestrategic que ha caracteritzat la recerca, s'han utilitzat per una banda entrevistes personals i per una altra banda grups de discussió. Cal dir que les entrevistes han tingut un caràcter auxiliar i complementari dels grups de discussió, i en aquest sentit la seva explotació ha estat menys intensa que la dels grups de discussió. No obstant això, han servit per aprofundir en algunes qüestions que no s'havien tractat amb la profunditat o la intensitat necessàries durant els grups de discussió.

El nombre de grups de discussió que hem fet amb experts i professionals ha estat de set, un per cada àmbit territorial. Al quadre 4 apareix la informació detallada per a cada un dels grups. Els eixos generals tractats en la discussió van ser els següents —tractats en aquest mateix ordre—: habitatge, inserció laboral (treball i educació), lleure (salut i cultura), territorialitat, cohesió social i convivència, i interlocució, associacionisme i foment de la participació.

Quadre 4 Relació dels grups de discussió amb experts i professionals			
Àmbit territorial	Data	Localitat	Nombre de participants
Alt Pirineu i Aran	8 de març del 2005	Sort	8
Àmbit Metropolità	16 de febrer del 2005	Barcelona	9
Camp de Tarragona	17 de febrer del 2005	Tarragona	10
Comarques Centrals	18 de febrer del 2005	Manresa	8
Comarques Gironines	25 de febrer del 2005	Girona	10
Àmbit de Ponent	16 de febrer del 2005	Lleida	9
Terres de l'Ebre	24 de febrer del 2005	Tortosa	10

Després d'explotar la informació provinent dels grups de discussió i de les entrevistes de la fase exploratòria es van determinar els perfils dels grups de discussió que s'havien de fer amb els joves. Aquest segon tipus de grups són els que han proporcionat el gruix de la informació qualitativa que posteriorment s'ha explotat i sistematitzat en els informes. Per a cada àmbit territorial s'han definit, a partir de la fase exploratòria —que recordem que també tenia un vessant quantitatiu, consistent en la creació d'agrupaments comarcals a partir de la tècnica d'anàlisi factorial—, un conjunt de perfils que volien recollir la variabilitat de característiques i estils de vida dels joves de l'àmbit territorial. Aquests perfils s'han correspost un a un amb el nombre de grups de discussió que hem fet en cada àmbit territorial, i per tant el nombre de perfils definits ha coincidit amb el nombre de grups de discussió dins un mateix àmbit territorial. El resultat final d'aquesta fase de disseny dels perfils dels grups de discussió amb els joves ha estat l'organització de cinc grups de discussió per a cada àmbit territorial, excepte per a l'Àmbit Metropolità, on se n'han fet sis, i per a les Terres de l'Ebre, on se n'han fet quatre. Els factors considerats a l'hora d'establir els perfils han estat fonamentalment l'edat, el nivell d'estudis, el context territorial —rural o urbà, turístic o no...— i l'origen —nascuts a la comarca, immigrants provinents de la resta de Catalunya, de la resta de l'Estat o de fora de l'Estat espanyol—.

Els dos primers factors són de sobres coneguts com a variables estructuradores de la realitat social dels joves, i de fet estan estretament vinculats a altres característiques socials com ara la inserció laboral, l'emancipació familiar o —només el nivell d'estudis— la classe social. El tercer factor —context territorial— s'ha tingut en compte perquè precisament és una variable no sempre considerada determinant en els comportaments, les actituds i les representacions dels joves. Aquesta és una posició no compartida per l'equip d'investigació; com es comprova en els informes elaborats, el context territorial dels joves marca en gran mesura la seva vida quotidiana, i en aquest sentit la localitat de residència dels joves —en molts casos diferent del lloc on s'ha fet el grup de discussió— ha estat un element més que ajudava a definir el perfil social dels joves convocats. Finalment, l'origen dels joves s'ha considerat una via per abordar una realitat que cada dia és més palpable: la presència a Catalunya de joves de primera i segona generació que tenen un origen estranger. Amb tot, en algunes comarques hi continua tenint un pes important la immigració de la resta de l'Estat, i en altres hi són cada vegada més presents els joves provinents d'altres comarques catalanes —fruit, sobretot, dels canvis de residència dels seus pares—. Tots aquests elements s'han combinat* buscant sempre el màxim d'heterogeneïtat entre els perfils resultants per tal de recollir la variabilitat interna del territori i, alhora, el màxim d'homogeneïtat entre els joves convocats per tal d'assegurar la representativitat teòrica del perfil corresponent. Al quadre 5 es recullen els perfils que finalment s'han considerat per organitzar els grups de discussió amb joves. L'objectiu, pel que fa al nombre de participants, ha estat sempre aconseguir un mínim de sis persones per a cada grup de discussió, tot i que, com es pot comprovar, en algun cas no ha estat possible.

Quadre 5 Relació dels perfils i grups de discussió amb joves				
Àmbit territorial	Data	Perfil dels joves assitents	Localitat	Nombre de participants
Alt Pirineu i Aran	22 d'abril del 2005	Joves (nois i noies) immigrants extracomunitaris. 20 anys i més	la Seu d'Urgell	5
Alt Pirineu i Aran	5 de maig del 2005	Joves (nois i noies) residents en municipis petits. Menys de 20 anys	Vielha	9
Alt Pirineu i Aran	30 d'abril del 2005	Joves (nois i noies) que no han abandonat els estudis (nivell d'estudis majoritàriament universitari). 25-29 anys	Tremp	4
Alt Pirineu i Aran	19 de maig del 2005	Joves (nois i noies) que han abandonat els estudis (nivell d'estudis baixos). 20-24 anys	la Seu d'Urgell	7
Alt Pirineu i Aran	22 d'abril del 2005	Joves (nois i noies) treballadors/es immigrants estatals o catalans. 20 anys i més	Pont de Suert	9
Àmbit Metropolità	2 de maig del 2005	Joves (nois i noies) estudiants universitaris residents als centres dels municipis (no en urbanitzacions). 20-24 anys	Vilanova i la Geltrú	9
Àmbit Metropolità	3 de maig del 2005	Joves (nois i noies) treballadors amb estudis secundaris com a màxim. 25-29 anys	Sant Feliu de Llobregat	10

*Com comprovareu amb la lectura dels perfils finals considerats, en algun cas s'ha afegit algun factor que durant la fase exploratòria s'havia posat de manifest que era rellevant per a l'àmbit territorial corresponent.

Àmbit territorial	Data	Perfil dels joves assistents	Localitat	Nombre de participants
Àmbit Metropolità	5 de maig del 2005	Joves (nois i noies) treballadors de nivell professional alt amb estudis universitaris. 27-34 anys.	Terrassa	9
Àmbit Metropolità	9 de maig del 2005	Joves (nois i noies) residents als centres dels pobles. 15-18 anys.	Sant Pere de Riudebitlles	7
Àmbit Metropolità	10 de maig del 2005	Joves (nois i noies) residents en nuclis de nova creació (urbanitzacions). 15-18 anys	Granollers	6
Àmbit Metropolità	13 de maig del 2005	Joves (nois i noies) immigrants extracomunitaris. 20 anys i més	Santa Coloma de Gramenet	3
Camp de Tarragona	18 d'abril del 2005	Joves (nois i noies) residents en nuclis de nova creació (urbanitzacions). 15-18 anys	el Vendrell	10
Camp de Tarragona	19 d'abril del 2005	Joves (nois i noies) treballadors amb estudis universitaris. 25-29 anys	Montblanc	10
Camp de Tarragona	20 d'abril del 2005	Joves (nois i noies) treballadors amb estudis secundaris com a màxim. 25-29 anys	Falset	11
Camp de Tarragona	25 d'abril del 2005	Joves (nois i noies) de municipis de fora de Tarragona. 20-24 anys	Tarragona	11
Camp de Tarragona	26 d'abril del 2005	Joves (nois i noies) treballadors amb estudis secundaris com a màxim, residents a Reus. 20-24 anys	Reus	7
Comarques Centrals	16 d'abril del 2005	Joves (nois i noies) estudiants universitaris o treballadors amb aquesta titulació. 22 anys i més	Solsona	9
Comarques Centrals	22 d'abril del 2005	Joves (nois i noies) immigrants extracomunitaris. 20 anys i més	Vic	8
Comarques Centrals	26 d'abril del 2005	Joves (nois i noies) residents en municipis petits. 15-18 anys	Berga	10
Comarques Centrals	27 d'abril del 2005	Joves (nois i noies) residents en municipis mitjans. 15-18 anys	Manresa	8
Comarques Centrals	28 d'abril del 2005	Joves (nois i noies) treballadors amb estudis secundaris com a màxim. 25-29 anys	Igualada	10
Comarques Gironines	22 d'abril del 2005	Joves (nois i noies) immigrants extracomunitaris. 20 anys i més	Figueres	6
Comarques Gironines	6 de maig del 2005	Joves (nois i noies) residents en municipis petits. Menys de 20 anys	Olot	8
Comarques Gironines	5 de maig del 2005	Joves (nois i noies) que no han abandonat els estudis (nivell d'estudis majoritàriament universitari). 25-29 anys	Girona	8

Àmbit territorial	Data	Perfil dels joves assistents	Localitat	Nombre de participants
Comarques Gironines	3 de maig del 2005	Joves (nois i noies) que han abandonat els estudis (nivell d'estudis baixos). 20-24 anys	la Bisbal d'Empordà	6
Comarques Gironines	29 d'abril del 2005	Joves (nois i noies) residents en nuclis de nova creació (urbanitzacions). Menys de 20 anys	Maçanet de la Selva	5
Àmbit de Ponent	28 d'abril del 2005	Joves (nois i noies) immigrants extracomunitaris. 20 anys i més	Lleida	6
Àmbit de Ponent	21 d'abril del 2005	Joves (nois i noies) residents en municipis petits. Menys de 20 anys	les Borges Blanques	7
Àmbit de Ponent	25 d'abril del 2005	Joves (nois i noies) que han abandonat els estudis (nivell d'estudis baixos). 20-24 anys	Cervera	9
Àmbit de Ponent	27 d'abril del 2005	Joves (nois i noies) "emprenedors" (autònoms o petits empresaris). 25-29 anys	Balaguer	7
Àmbit de Ponent	20 d'abril del 2005	Joves (nois i noies) que no han abandonat els estudis (nivell d'estudis majoritàriament universitari). 25-29 anys	Mollerussa	7
Terres de l'Ebre	30 d'abril del 2005	Joves (nois i noies) treballadors amb estudis secundaris com a màxim. 20-24 anys	Gandesa	11
Terres de l'Ebre	30 d'abril del 2005	Joves (nois i noies) estudiants universitaris o treballadors amb aquesta titulació. 22 anys i més	Móra d'Ebre	9
Terres de l'Ebre	3 de maig del 2005	Joves (nois i noies) treballadors amb estudis secundaris com a màxim. 25-29 anys	Tortosa	11
Terres de l'Ebre	11 de maig del 2005	Joves (nois i noies) residents als centres dels pobles. 15-18 anys.	Amposta	10

El guió de discussió ha tingut un caràcter molt obert, amb l'objectiu que fos flexible i fàcilment adaptable a la varietat de perfils dels joves que han participat en els grups de discussió. En aquest sentit, la profunditat i l'ordre amb què s'han tractat els temes —estudis, feina, habitatge, participació, espais, oci i cultura, salut, territorialitat i cohesió social— ha variat segons el perfil de cada grup de discussió. Tots els grups han estat enregistrats i s'han transcrit seguint les normes habituals en la recerca qualitativa.

Una vegada fetes les transcripcions, el tipus d'anàlisi que s'ha portat a terme ha estat de caràcter temàtic qualitatiu —anàlisi qualitativa de continguts—, seguint els temes tractats en els grups de discussió i els eixos temàtics al voltant dels quals s'ha organitzat la recerca. En aquesta fase d'explotació de les dades s'ha utilitzat puntualment el suport tècnic del programa d'anàlisi qualitativa Atlas.ti. Una vegada acabada l'anàlisi s'ha passat a redactar els informes, en els quals s'han combinat i articulat els resultats de les explotacions quantitativa i qualitativa que s'han fet al llarg de tota la recerca.

Annex 2. Índex de taules estadístiques

Taules del punt 3

Taula 3.2.1 Evolució de la població. Comarca, àmbit territorial i Catalunya, 1981-2004

Taula 3.2.2 Evolució de la taxa de creixement natural. Comarca, àmbit territorial i Catalunya, 1986-2003.

Taula 3.2.3 Distribució de la població per grups d'edat. Homes. Percentatges. Comarca, àmbit territorial i Catalunya, 2004.

Taula 3.2.4 Distribució de la població per grups d'edat. Dones. Percentatges. Comarca, àmbit territorial i Catalunya, 2004.

Taula 3.2.5 Distribució de la població per lloc de naixement. Valors absoluts i percentatges. Comarca, àmbit territorial i Catalunya, 2004.

Taula 3.3.1 Superfície i evolució de la densitat de població. Valors en km² i en habitants per km². Comarca, àmbit territorial i Catalunya, 1986-2004.

Taula 3.3.2 Distribució de la població segons la dimensió del municipi. Valors absoluts i percentatges. Comarca, àmbit territorial i Catalunya, 2004.

Taula 3.3.3 Distribució del nombre de municipis segons la grandària. Valors absoluts i percentatges. Comarca, àmbit territorial i Catalunya, 2004.

Taula 3.4.1 Taxa d'activitat per grups d'edat. Comarca, àmbit territorial i Catalunya, 2001.

Taula 3.4.2 Distribució de la població de 16 anys i més amb relació a l'activitat per sexe. Valors absoluts i percentatges. Comarca, àmbit territorial i Catalunya, 2001.

Taula 3.4.3 Evolució de la renda bruta familiar disponible per habitant. Amb relació a la base 100 de Catalunya. Comarca, àmbit territorial i Catalunya, 1986-2001.

Taula 3.4.4 Evolució de la taxa de creixement del PIB comarcal per sectors. Taxes reals mitjanes de variació interanual de cada període en percentatge. Comarques i Catalunya, 1998-2003.

Taula 3.5.1 Nombre de centres i ràtios en centres d'educació infantil i primària i en centres d'educació secundària. Valors absoluts. Comarques, àmbits territorials i Catalunya, cursos 2003-2004.

Taula 3.5.2 Taxa d'escolarització (*) de la població de 16 a 29 anys, per edat i sexe. Comarques, àmbits territorials i Catalunya, 2001.

Taula 3.5.3 Nivell d'instrucció de la població (10 anys o més), segons estudis cursats. Percentatges. Comarca, àmbit territorial i Catalunya, 2001.

Taula 3.6.1 Distribució d'habitatges principals per règim de tinença. Percentatge. Comarca, àmbit territorial i Catalunya, 2001.

Taula 3.6.2 Evolució del cens d'habitatge familiar segons tipus (principals/secundaris/vacants/altres). Percentatges i valors absoluts. Comarca, àmbit territorial i Catalunya, 1981 i 2001.

Taula 3.7.1 Cobertura sanitària de centres hospitalaris (CAP i hospitals), extrahospitalaris i equipament hospitalari. Ràtios sobre població. Comarca, àmbit territorial i Catalunya, 2000 i 2003.

Taula 3.7.2 Evolució de la taxa bruta de mortalitat (moviment natural) segons sexe. Comarca, àmbit territorial i Catalunya, 1996, 2001 i 2003.

Taula 3.8.1 Recursos i instal·lacions culturals: cinemes, teatres, museus i biblioteques. Ràtios sobre població. Comarca, àmbit territorial i Catalunya, 2002 o 2003.

Taules del punt 4

Taula 4.1 Nivell d'estudis per grups d'edat. Any 2001

Taula 4.2 Nivell d'estudis per grups d'edat. Any 1996

Taula 4.3 Estudis en curs per grups d'edat. Any 2001

Taula 4.4 Activitat principal per grups d'edat. Any 2001

Taula 4.5 Activitat principal per grups d'edat. Any 1996

Taula 4.6 Compaginació d'estudis i treball per grups d'edat. Any 2001

Taula 4.7 Sector d'activitat per grups d'edat. Any 2001

Taula 4.8 Sector d'activitat per grups d'edat. Any 1996

Taula 4.9 Situació professional per grups d'edat. Any 2001

Taula 4.10 Temps de treball productiu setmanal per grups d'edat. Any 2001

Taula 4.11 Nivell d'ocupació per grups d'edat. Any 2001

Taula 4.12 Categoria socioeconòmica per grups d'edat. Any 2001

Taula 4.13 Emancipació per grups d'edat. Any 2001

Taula 4.14 Temps de residència al municipi per grups d'edat. Any 2001

Taula 4.15 Grandària del municipi per grups d'edat. Any 2001

Taula 4.16 Lloc de naixement de la població jove. Any 2004

Taula 4.17 Lloc de naixement per grups d'edat. Any 200

Taula 4.18 Lloc de naixement per grups d'edat. Any 1996

Taula 4.19 Població segons el país de nacionalitat. Any 2001

Taula 4.20 Continent d'origen per grups d'edat. Any 2001

Taula 4.21 Coneixement del català per grups d'edat. Any 2001

Taula 4.22 Coneixement del català per grups d'edat. Any 1996

Taula 4.23 Lloc de desplaçament (per treball i estudis) per grups d'edat. Any 2001

Taula 4.24 Nombre de viatges diaris (per treball i estudis) per grups d'edat. Any 2001

Taula 4.25 Mitjà de desplaçament per grups d'edat. Any 2001

Taula 4.26 Temps de desplaçament per grups d'edat. Any 2001

Taula 4.27 Migracions internes a l'àmbit territorial de 15 a 29 anys. Any 2003

Annex 3. Taules estadístiques complementàries

Taules de l'annex 3

- Taula A.1** Nivell d'estudis segons sexe i per grups d'edat. Any 2001
- Taula A.2** Estudis en curs segons sexe per grups d'edat. Any 2001
- Taula A.3** Situació professional segons nivell d'estudis per grups d'edat. Any 2001
- Taula A.4** Nivell d'ocupació segons nivell d'estudis per grups d'edat. Any 2001
- Taula A.5** Activitat principal segons nivell d'estudis per grups d'edat. Any 2001
- Taula A.6** Nivell d'ocupació segons lloc de naixement per grups d'edat. Any 2001
- Taula A.7** Activitat principal segons sexe per grups d'edat. Any 2001
- Taula A.8** Sector d'activitat segons sexe per grups d'edat. Any 2001
- Taula A.9** Emancipació segons sexe per grups d'edat. Any 2001
- Taula A.10** Tipus de llar segons emancipació per grups d'edat. Any 2001
- Taula A.11** Règim de tinença segons emancipació per grups d'edat. Any 2001
- Taula A.12** Situació professional segons emancipació per grups d'edat. Any 2001
- Taula A.13** Nivell d'estudis segons emancipació per grups d'edat. Any 2001
- Taula A.14** Continent d'origen segons sexe per grups d'edat. Any 2001
- Taula A.15** Continent d'origen segons grandària del municipi per grups d'edat. Any 2001
- Taula A.16** Coneixement del català segons continent d'origen per grups d'edat. Any 2001
- Taula A.17** Lloc de desplaçament (per feina i estudis) segons grandària del municipi per grups d'edat. Any 2001
- Taula A.18** Mitjà de desplaçament segons grandària del municipi per grups d'edat. Any 2001
- Taula A.19** Temps de desplaçament segons grandària del municipi per grups d'edat. Any 2001
- Taula A.20** Temps de residència al municipi segons continent d'origen per grups d'edat. Any 2001
- Taula A.21** Nivell d'ocupació segons sexe per grups d'edat. Any 2001
- Taula A.22** Coneixement del català segons lloc de naixement per grups d'edat. Any 2001
- Taula A.23** Sexe per grups d'edat. Any 1996
- Taula A.24** Estat civil per grups d'edat. Any 1996

Taula A.25 Mitjà de desplaçament per grups d'edat. Any 1996

Taula A.26 Sexe per grups d'edat. Any 2001

Taula A.27 Estat civil per grups d'edat. Any 2001

Taula A.28 Temps de residència a Espanya per grups d'edat. Any 2001

Taula A.29 Activitat principal segons lloc de naixement per grups d'edat. Any 2001

Taula A.30 Situació professional segons sexe per grups d'edat. Any 2001

Taula A.31 Situació professional segons lloc de naixement per grups d'edat. Any 2001

Taula A.32 Categoria socioeconòmica segons sexe per grups d'edat. Any 2001

Taula A.33 Categoria socioeconòmica segons nivell d'estudis per grups d'edat. Any 2001

Taula A.34 Categoria socioeconòmica segons lloc de naixement per grups d'edat. Any 2001

Taula A.35 Sector d'activitat segons nivell d'estudis per grups d'edat. Any 2001

Taula A.36 Sector d'activitat segons lloc de naixement per grups d'edat. Any 2001

Nivell d'estudis segons sexe i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatges)

A.1			Home	Dona	Total
15-19 anys	Primària o inferior	Valors %	4.372 36,4	3.391 29,4	7.763 33,0
	ESO i EGB*	Valors %	5.573 46,4	5.110 44,3	10.683 45,4
	Batxillerat	Valors %	1.334 11,1	2.215 19,2	3.549 15,1
	FP I	Valors %	554 4,6	548 4,8	1.102 4,7
	FP II	Valors %	186 1,5	260 2,3	446 1,9
	Total	Valors %	12.019 100,0	11.524 100,0	23.543 100,0
20-24 anys	Primària o inferior	Valors %	2.833 17,1	1.706 11,0	4.539 14,1
	ESO i EGB*	Valors %	5.939 35,8	3.888 25,0	9.827 30,6
	Batxillerat	Valors %	2.706 16,3	3.387 21,8	6.093 18,9
	FP I	Valors %	1.841 11,1	1.553 10,0	3.394 10,6
	FP II	Valors %	1.696 10,2	1.865 12,0	3.561 11,1
	Superior	Valors %	1.593 9,6	3.150 20,3	4.743 14,7
	Total	Valors %	16.608 100,0	15.549 100,0	32.157 100,0
25-29 anys	Primària o inferior	Valors %	3.021 16,9	1.746 10,7	4.767 13,9
	ESO i EGB*	Valors %	5.651 31,6	3.872 23,7	9.523 27,8
	Batxillerat	Valors %	2.118 11,8	2.177 13,3	4.295 12,5
	FP I	Valors %	1.868 10,4	1.422 8,7	3.290 9,6
	FP II	Valors %	2.027 11,3	2.141 13,1	4.168 12,2
	Superior	Valors %	3.225 18,0	5.002 30,6	8.227 24,0
	Total	Valors %	17.910 100,0	16.360 100,0	34.270 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

* En les franges d'edat més elevades també inclou Batxillerat Elemental

Estudis en curs segons sexe i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatges)

A.2			Home	Dona	Total
15-19 anys	Secundaris per a adults	Valors %	510 9,5	430 6,3	940 7,7
	Secundaris	Valors %	2.409 44,7	3.282 48,2	5.691 46,7
	FP I	Valors %	820 15,2	581 8,5	1.401 11,5
	FP II	Valors %	242 4,5	313 4,6	555 4,5
	Superiors	Valors %	894 16,6	1.575 23,1	2.469 20,2
	Altres	Valors %	509 9,5	633 9,3	1.142 9,4
	Total	Valors %	5.384 100,0	6.814 100,0	12.198 100,0
20-24 anys	Secundaris per a adults	Valors %	62 1,3	44 0,7	106 0,9
	Secundaris	Valors %	383 7,9	463 7,3	846 7,6
	FP I	Valors %	202 4,2	140 2,2	342 3,1
	FP II	Valors %	451 9,3	476 7,5	927 8,3
	Superiors	Valors %	2.761 56,8	3.799 59,9	6.560 58,6
	Altres	Valors %	1.002 20,6	1.421 22,4	2.423 21,6
	Total	Valors %	4.861 100,0	6.343 100,0	11.204 100,0
25-29 anys	Secundaris per a adults	Valors %	13 0,5	6 0,2	19 0,3
	Secundaris	Valors %	73 2,9	71 2,3	144 2,6
	FP I	Valors %	55 2,2	54 1,7	109 1,9
	FP II	Valors %	96 3,9	80 2,5	176 3,1
	Superiors	Valors %	1.062 42,6	1.260 40,0	2.322 41,2
	Altres	Valors %	1.192 47,9	1.680 53,3	2.872 50,9
	Total	Valors %	2.491 100,0	3.151 100,0	5.642 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

Situació professional segons nivell d'estudis i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatges)

A.3			Primària o inferior	ESO i EGB*	Batxillerat	FP I	FP II	Superior	Total
16-19 anys	Empresari amb personal	Valors %	13 0,8	37 1,0	3 0,6	4 0,8	1 0,7	– –	58 0,9
	Empresari sense personal	Valors %	76 4,9	135 3,6	19 3,6	19 3,7	7 5,0	– –	256 3,9
	Assalariats fixos	Valors %	543 34,7	1.342 35,6	176 33,1	175 34,0	46 33,1	– –	2.282 35,0
	Assalariats eventuais	Valors %	924 59,0	2.220 58,9	327 61,5	310 60,2	85 61,2	– –	3.866 59,3
	Ajuda familiar	Valors %	7 0,4	31 0,8	7 1,3	6 1,2	0 0,0	– –	51 0,8
	Membre de cooperatives	Valors %	2 0,1	2 0,1	0 0,0	1 0,2	0 0,0	– –	5 0,1
	Total	Valors %	1.565 100,0	3.767 100,0	532 100,0	515 100,0	139 100,0	– –	6.518 100,0
20-24 anys	Empresari amb personal	Valors %	76 2,4	137 1,8	41 1,6	62 2,5	46 1,9	27 1,0	389 1,9
	Empresari sense personal	Valors %	199 6,4	493 6,5	123 4,9	147 5,9	137 5,5	116 4,3	1.215 5,8
	Assalariats fixos	Valors %	1.591 51,1	4.149 55,1	1.310 52,1	1.397 55,6	1.461 59,0	1.084 40,6	10.992 52,8
	Assalariats eventuais	Valors %	1.220 39,2	2.703 35,9	1.019 40,6	889 35,4	818 33,0	1.433 53,6	8.082 38,8
	Ajuda familiar	Valors %	15 0,5	30 0,4	12 0,5	12 0,5	13 0,5	8 0,3	90 0,4
	Membre de cooperatives	Valors %	10 0,3	15 0,2	7 0,3	5 0,2	3 0,1	5 0,2	45 0,2
	Total	Valors %	3.111 100,0	7.527 100,0	2.512 100,0	2.512 100,0	2.478 100,0	2.673 100,0	20.813 100,0
25-29 anys	Empresari amb personal	Valors %	101 3,0	319 4,1	165 4,9	128 4,5	132 3,6	186 2,7	1.031 3,7
	Empresari sense personal	Valors %	246 7,3	701 9,0	237 7,0	247 8,7	275 7,5	482 6,9	2.188 7,8
	Assalariats fixos	Valors %	1.877 55,4	4.922 63,3	2.258 67,1	1.924 67,6	2.603 70,6	4.247 61,0	17.831 63,6
	Assalariats eventuais	Valors %	1.140 33,6	1.781 22,9	691 20,5	528 18,6	666 18,1	2.015 28,9	6.821 24,3
	Ajuda familiar	Valors %	10 0,3	24 0,3	10 0,3	10 0,4	8 0,2	20 0,3	82 0,3
	Membre de cooperatives	Valors %	17 0,5	28 0,4	6 0,2	9 0,3	5 0,1	11 0,2	76 0,3
	Total	Valors %	3.391 100,0	7.775 100,0	3.367 100,0	2.846 100,0	3.689 100,0	6.961 100,0	28.029 100,0
30-34 anys	Empresari amb personal	Valors %	135 3,7	495 6,0	299 8,4	195 7,0	191 6,9	317 5,7	1.632 6,2
	Empresari sense personal	Valors %	292 8,1	803 9,8	342 9,6	333 12,0	243 8,8	476 8,6	2.489 9,4
	Assalariats fixos	Valors %	2.085 57,7	5.329 64,9	2.380 66,7	1.869 67,4	2.004 72,9	3.851 69,3	17.518 66,2
	Assalariats eventuais	Valors %	1.068 29,5	1.521 18,5	526 14,8	362 13,1	301 10,9	902 16,2	4.680 17,7
	Ajuda familiar	Valors %	9 0,2	19 0,2	4 0,1	8 0,3	1 0,0	9 0,2	50 0,2
	Membre de cooperatives	Valors %	26 0,7	44 0,5	15 0,4	5 0,2	9 0,3	6 0,1	105 0,4
	Total	Valors %	3.615 100,0	8.211 100,0	3.566 100,0	2.772 100,0	2.749 100,0	5.561 100,0	26.474 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

* En les franges d'edat més elevades també inclou Batxillerat Elemental

Nivell d'ocupació segons nivell d'estudis i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatges)

A.4			Primària o inferior	ESO i EGB*	Batxillerat	FP I	FP II	Superior	Total
16-19 anys	Alt	Valors %	15 1,0	54 1,4	29 5,5	7 1,4	10 7,2	– –	115 1,8
	Mitjà	Valors %	725 46,4	1.791 47,6	232 43,6	277 53,8	79 56,8	– –	3.104 47,7
	Baix	Valors %	823 52,7	1.915 50,9	271 50,9	231 44,9	50 36,0	– –	3.290 50,5
	Total	Valors %	1.563 100,0	3.760 100,0	532 100,0	515 100,0	139 100,0	– –	6.509 100,0
20-24 anys	Alt	Valors %	52 1,7	156 2,1	154 6,1	98 3,9	147 5,9	1.150 43,1	1.757 8,5
	Mitjà	Valors %	1.324 42,6	3.524 46,9	1.249 49,8	1.333 53,1	1.560 63,0	1.151 43,1	10.141 48,8
	Baix	Valors %	1.732 55,7	3.837 51,0	1.106 44,1	1.078 43,0	770 31,1	367 13,8	8.890 42,8
	Total	Valors %	3.108 100,0	7.517 100,0	2.509 100,0	2.509 100,0	2.477 100,0	2.668 100,0	20.788 100,0
25-29 anys	Alt	Valors %	65 1,9	296 3,8	342 10,2	150 5,3	331 9,0	3.579 51,4	4.763 17,0
	Mitjà	Valors %	1.499 44,2	3.643 46,9	1.753 52,1	1.402 49,3	2.317 62,9	2.668 38,3	13.282 47,4
	Baix	Valors %	1.826 53,9	3.836 49,3	1.267 37,7	1.290 45,4	1.037 28,1	710 10,2	9.966 35,6
	Total	Valors %	3.390 100,0	7.775 100,0	3.362 100,0	2.842 100,0	3.685 100,0	6.957 100,0	28.011 100,0
30-34 anys	Alt	Valors %	118 3,3	448 5,5	478 13,4	240 8,7	342 12,4	3.372 60,7	4.998 18,9
	Mitjà	Valors %	1.490 41,2	3.748 45,6	1.990 55,8	1.400 50,5	1.729 62,9	1.731 31,1	12.088 45,7
	Baix	Valors %	2.007 55,5	4.015 48,9	1.097 30,8	1.131 40,8	676 24,6	454 8,2	9.380 35,4
	Total	Valors %	3.615 100,0	8.211 100,0	3.565 100,0	2.771 100,0	2.747 100,0	5.557 100,0	26.466 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

* En les franges d'edat més elevades també inclou Batxillerat Elemental

Activitat principal segons nivell d'estudis i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatges)

A.5			Primària o inferior	ESO i EGB*	Batxillerat	FP I	FP II	Superior	Total
15-19 anys	Estudiant	Valors %	5.132 66,1	5.746 53,8	2.876 81,0	480 43,6	291 65,2	– –	14.525 61,7
	Ocupat	Valors %	1.634 21,0	3.767 35,3	532 15,0	515 46,7	139 31,2	– –	6.587 28,0
	Aturat primera feina	Valors %	258 3,3	398 3,7	40 1,1	39 3,5	6 1,3	– –	741 3,1
	Aturat ha treballat	Valors %	258 3,3	418 3,9	40 1,1	36 3,3	4 0,9	– –	756 3,2
	Treball domèstic	Valors %	148 1,9	67 0,6	8 0,2	7 0,6	1 0,2	– –	231 1,0
	Inactiu	Valors %	333 4,3	287 2,7	53 1,5	25 2,3	5 1,1	– –	703 3,0
	Total	Valors %	7.763 100,0	10.683 100,0	3.549 100,0	1.102 100,0	446 100,0	– –	23.543 100,0
20-24 anys	Estudiant	Valors %	215 4,7	753 7,7	3.143 51,6	526 15,5	758 21,3	1.651 34,8	7.046 21,9
	Ocupat	Valors %	3.111 68,5	7.527 76,6	2.512 41,2	2.512 74,0	2.478 69,6	2.673 56,4	20.813 64,7
	Aturat primera feina	Valors %	141 3,1	184 1,9	58 1,0	49 1,4	65 1,8	144 3,0	641 2,0
	Aturat ha treballat	Valors %	424 9,3	796 8,1	207 3,4	192 5,7	161 4,5	159 3,4	1.939 6,0
	Treball domèstic	Valors %	307 6,8	209 2,1	56 0,9	35 1,0	11 0,3	23 0,5	641 2,0
	Inactiu	Valors %	341 7,5	358 3,6	117 1,9	80 2,4	88 2,5	93 2,0	1.077 3,3
	Total	Valors %	4.539 100,0	9.827 100,0	6.093 100,0	3.394 100,0	3.561 100,0	4.743 100,0	32.157 100,0
25-29 anys	Estudiant	Valors %	56 1,2	125 1,3	334 7,8	56 1,7	121 2,9	621 7,5	1.313 3,8
	Ocupat	Valors %	3.391 71,1	7.775 81,6	3.367 78,4	2.846 86,5	3.689 88,5	6.961 84,6	28.029 81,8
	Aturat primera feina	Valors %	108 2,3	90 0,9	48 1,1	16 0,5	19 0,5	110 1,3	391 1,1
	Aturat ha treballat	Valors %	420 8,8	728 7,6	260 6,1	200 6,1	172 4,1	318 3,9	2.098 6,1
	Treball domèstic	Valors %	432 9,1	422 4,4	126 2,9	88 2,7	64 1,5	54 0,7	1.186 3,5
	Inactiu	Valors %	360 7,6	383 4,0	160 3,7	84 2,6	103 2,5	163 2,0	1.253 3,7
	Total	Valors %	4.767 100,0	9.523 100,0	4.295 100,0	3.290 100,0	4.168 100,0	8.227 100,0	34.270 100,0
30-34 anys	Estudiant	Valors %	32 0,6	47 0,5	54 1,3	15 0,5	20 0,7	124 2,0	292 0,9
	Ocupat	Valors %	3.615 69,7	8.211 79,3	3.566 84,5	2.772 84,6	2.749 89,5	5.561 89,7	26.474 82,0
	Aturat primera feina	Valors %	77 1,5	61 0,6	19 0,5	13 0,4	5 0,2	29 0,5	204 0,6
	Aturat ha treballat	Valors %	468 9,0	779 7,5	239 5,7	218 6,7	137 4,5	227 3,7	2.068 6,4
	Treball domèstic	Valors %	583 11,2	807 7,8	203 4,8	157 4,8	98 3,2	139 2,2	1.987 6,2
	Inactiu	Valors %	411 7,9	443 4,3	137 3,2	101 3,1	64 2,1	120 1,9	1.276 4,0
	Total	Valors %	5.186 100,0	10.348 100,0	4.218 100,0	3.276 100,0	3.073 100,0	6.200 100,0	32.301 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

* En les franges d'edat més elevades també inclou Batxillerat Elemental

Nivell d'ocupació segons lloc de naixement i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatges)

A.6			Catalunya	Resta de l'Estat espanyol	Fora de l'Estat espanyol	Total
		Valors %				
16-19 anys	Alt	Valors %	103 1,7	4 2,2	8 2,1	115 1,8
	Mitjà	Valors %	2.859 48,2	78 41,9	167 43,3	3.104 47,7
	Baix	Valors %	2.975 50,1	104 55,9	211 54,7	3.290 50,5
	Total	Valors %	5.937 100,0	186 100,0	386 100,0	6.509 100,0
20-24 anys	Alt	Valors %	1.671 8,8	39 7,2	47 3,9	1.757 8,5
	Mitjà	Valors %	9.436 49,6	241 44,5	464 38,3	10.141 48,8
	Baix	Valors %	7.929 41,7	262 48,3	699 57,8	8.890 42,8
	Total	Valors %	19.036 100,0	542 100,0	1.210 100,0	20.788 100,0
25-29 anys	Alt	Valors %	4.544 18,1	111 9,7	108 6,3	4.763 17,0
	Mitjà	Valors %	12.056 47,9	519 45,5	707 41,0	13.282 47,4
	Baix	Valors %	8.547 34,0	510 44,7	909 52,7	9.966 35,6
	Total	Valors %	25.147 100,0	1.140 100,0	1.724 100,0	28.011 100,0
30-34 anys	Alt	Valors %	4.642 20,7	226 10,0	130 7,2	4.998 18,9
	Mitjà	Valors %	10.339 46,2	1.040 45,8	709 39,1	12.088 45,7
	Baix	Valors %	7.402 33,1	1.004 44,2	974 53,7	9.380 35,4
	Total	Valors %	22.383 100,0	2.270 100,0	1.813 100,0	26.466 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

Activitat principal segons sexe i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatges)

A.7		Home		Dona	Total
15-19 anys	Estudiant	Valors %	6.579 54,7	7.946 69,0	14.525 61,7
	Ocupat	Valors %	4.254 35,4	2.333 20,2	6.587 28,0
	Aturat primera feina	Valors %	370 3,1	371 3,2	741 3,1
	Aturat ha treballat	Valors %	405 3,4	351 3,0	756 3,2
	Treball domèstic	Valors %	22 0,2	209 1,8	231 1,0
	Inactiu	Valors %	389 3,2	314 2,7	703 3,0
	Total	Valors %	12.019 100,0	11.524 100,0	23.543 100,0
20-24 anys	Estudiant	Valors %	3.032 18,3	4.014 25,8	7.046 21,9
	Ocupat	Valors %	11.796 71,0	9.017 58,0	20.813 64,7
	Aturat primera feina	Valors %	296 1,8	345 2,2	641 2,0
	Aturat ha treballat	Valors %	927 5,6	1.012 6,5	1.939 6,0
	Treball domèstic	Valors %	24 0,1	617 4,0	641 2,0
	Inactiu	Valors %	533 3,2	544 3,5	1.077 3,3
	Total	Valors %	16.608 100,0	15.549 100,0	32.157 100,0
25-29 anys	Estudiant	Valors %	645 3,6	668 4,1	1.313 3,8
	Ocupat	Valors %	15.559 86,9	12.470 76,2	28.029 81,8
	Aturat primera feina	Valors %	191 1,1	200 1,2	391 1,1
	Aturat ha treballat	Valors %	852 4,8	1.246 7,6	2.098 6,1
	Treball domèstic	Valors %	23 0,1	1.163 7,1	1.186 3,5
	Inactiu	Valors %	640 3,6	613 3,7	1.253 3,7
	Total	Valors %	17.910 100,0	16.360 100,0	34.270 100,0
30-34 anys	Estudiant	Valors %	114 0,7	178 1,2	292 0,9
	Ocupat	Valors %	15.268 90,3	11.206 72,8	26.474 82,0
	Aturat primera feina	Valors %	105 0,6	99 0,6	204 0,6
	Aturat ha treballat	Valors %	700 4,1	1.368 8,9	2.068 6,4
	Treball domèstic	Valors %	39 0,2	1.948 12,7	1.987 6,2
	Inactiu	Valors %	679 4,0	597 3,9	1.276 4,0
	Total	Valors %	16.905 100,0	15.396 100,0	32.301 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

Sector d'activitat segons sexe i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatges)

A.8			Home	Dona	Total
16-19 anys	Primari	Valors %	110 2,6	18 0,8	128 2,0
	Indústria	Valors %	1.801 42,8	751 32,5	2.552 39,2
	Construcció	Valors %	1.225 29,1	58 2,5	1.283 19,7
	Serveis	Valors %	1.068 25,4	1.487 64,3	2.555 39,2
	Total	Valors %	4.204 100,0	2.314 100,0	6.518 100,0
20-24 anys	Primari	Valors %	361 3,1	64 0,7	425 2,0
	Indústria	Valors %	5.046 42,8	2.920 32,4	7.966 38,3
	Construcció	Valors %	2.674 22,7	197 2,2	2.871 13,8
	Serveis	Valors %	3.715 31,5	5.836 64,7	9.551 45,9
	Total	Valors %	11.796 100,0	9.017 100,0	20.813 100,0
25-29 anys	Primari	Valors %	474 3,0	93 0,7	567 2,0
	Indústria	Valors %	6.234 40,1	3.878 31,1	10.112 36,1
	Construcció	Valors %	3.063 19,7	324 2,6	3.387 12,1
	Serveis	Valors %	5.788 37,2	8.175 65,6	13.963 49,8
	Total	Valors %	15.559 100,0	12.470 100,0	28.029 100,0
30-34 anys	Primari	Valors %	563 3,7	117 1,0	680 2,6
	Indústria	Valors %	5.902 38,7	3.377 30,1	9.279 35,0
	Construcció	Valors %	2.613 17,1	258 2,3	2.871 10,8
	Serveis	Valors %	6.190 40,5	7.454 66,5	13.644 51,5
	Total	Valors %	15.268 100,0	11.206 100,0	26.474 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

Emancipació segons sexe i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatges)

A.9			Home	Dona	Total
15-19 anys	Emancipat	Valors %	183 1,5	326 2,8	509 2,2
	No emancipat	Valors %	11.836 98,5	11.198 97,2	23.034 97,8
	Total	Valors %	12.019 100,0	11.524 100,0	23.543 100,0
20-24 anys	Emancipat	Valors %	1.728 10,4	2.892 18,6	4.620 14,4
	No emancipat	Valors %	14.880 89,6	12.657 81,4	27.537 85,6
	Total	Valors %	16.608 100,0	15.549 100,0	32.157 100,0
25-29 anys	Emancipat	Valors %	6.586 36,8	8.735 53,4	15.321 44,7
	No emancipat	Valors %	11.324 63,2	7.625 46,6	18.949 55,3
	Total	Valors %	17.910 100,0	16.360 100,0	34.270 100,0
30-34 anys	Emancipat	Valors %	11.142 65,9	12.433 80,8	23.575 73,0
	No emancipat	Valors %	5.763 34,1	2.963 19,2	8.726 27,0
	Total	Valors %	16.905 100,0	15.396 100,0	32.301 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

Tipus de llar segons emancipació i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatges)

A.10			Unipersonal	Parella sense fills	Parella amb fills	Mono-parental	Altres llars	Total
15-19 anys	Emancipat	Valors %	134 100,0	130 55,6	43 0,2	18 0,7	152 6,4	477 2,0
	No emancipat	Valors %	0 0,0	104 44,4	18.135 99,8	2.450 99,3	2.233 93,6	22.922 98,0
	Total	Valors %	134 100,0	234 100,0	18.178 100,0	2.468 100,0	2.385 100,0	23.399 100,0
20-24 anys	Emancipat	Valors %	775 100,0	1.945 90,9	936 4,2	92 2,9	723 19,1	4.471 14,0
	No emancipat	Valors %	0 0,0	195 9,1	21.130 95,8	3.058 97,1	3.064 80,9	27.447 86,0
	Total	Valors %	775 100,0	2.140 100,0	22.066 100,0	3.150 100,0	3.787 100,0	31.918 100,0
25-29 anys	Emancipat	Valors %	1.781 100,0	7.167 96,0	4.282 24,5	256 9,2	1.437 33,7	14.923 44,1
	No emancipat	Valors %	0 0,0	301 4,0	13.215 75,5	2.539 90,8	2.829 66,3	18.884 55,9
	Total	Valors %	1.781 100,0	7.468 100,0	17.497 100,0	2.795 100,0	4.266 100,0	33.807 100,0
30-34 anys	Emancipat	Valors %	1.965 100,0	5.563 94,4	13.198 72,8	706 31,2	1.775 48,5	23.207 72,7
	No emancipat	Valors %	0 0,0	329 5,6	4.923 27,2	1.557 68,8	1.886 51,5	8.695 27,3
	Total	Valors %	1.965 100,0	5.892 100,0	18.121 100,0	2.263 100,0	3.661 100,0	31.902 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

Règim de tinença segons emancipació i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatges)

A.11			Propietat per compra, totalment pagada	Propietat per compra, amb pagaments pendents (hipoteques...)	Propietat per herència o donació	Lloguer	Cedida gratuïta o a baix preu per altra llar, empresa, etc.	Altra forma	Total
15-19 anys	Emancipat	Valors %	80 0,8	126 1,9	10 0,7	237 6,5	10 1,9	14 1,7	477 2,0
	No emancipat	Valors %	10.200 99,2	6.514 98,1	1.438 99,3	3.429 93,5	522 98,1	819 98,3	22.922 98,0
	Total	Valors %	10.280 100,0	6.640 100,0	1.448 100,0	3.666 100,0	532 100,0	833 100,0	23.399 100,0
20-24 anys	Emancipat	Valors %	543 3,7	2.013 24,5	138 6,6	1.497 27,7	119 19,0	161 16,0	4.471 14,0
	No emancipat	Valors %	14.016 96,3	6.203 75,5	1.967 93,4	3.907 72,3	506 81,0	848 84,0	27.447 86,0
	Total	Valors %	14.559 100,0	8.216 100,0	2.105 100,0	5.404 100,0	625 100,0	1.009 100,0	31.918 100,0
25-29 anys	Emancipat	Valors %	1.981 16,3	8.299 72,1	523 24,6	3.024 49,9	481 63,5	615 52,7	14.923 44,1
	No emancipat	Valors %	10.200 83,7	3.217 27,9	1.600 75,4	3.039 50,1	276 36,5	552 47,3	18.884 55,9
	Total	Valors %	12.181 100,0	11.516 100,0	2.123 100,0	6.063 100,0	757 100,0	1.167 100,0	33.807 100,0
30-34 anys	Emancipat	Valors %	4.449 48,6	12.221 91,9	960 51,7	3.798 69,2	745 87,6	1.034 82,2	23.207 72,7
	No emancipat	Valors %	4.701 51,4	1.076 8,1	896 48,3	1.693 30,8	105 12,4	224 17,8	8.695 27,3
	Total	Valors %	9.150 100,0	13.297 100,0	1.856 100,0	5.491 100,0	850 100,0	1.258 100,0	31.902 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

Situació professional segons emancipació i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatges)

A.12			Empresari amb personal	Empresari sense personal	Assa-lariats fixos	Assa-lariats eventuais	Ajuda familiar	Membre de coope-ratives	Total
		Valors %							
16-19 anys	Emancipat	Valors %	3 5,2	14 5,5	105 4,6	141 3,6	0 0,0	0 0,0	263 4,0
	No emancipat	Valors %	55 94,8	242 94,5	2.177 95,4	3.725 96,4	51 100,0	5 100,0	6.255 96,0
	Total	Valors %	58 100,0	256 100,0	2.282 100,0	3.866 100,0	51 100,0	5 100,0	6.518 100,0
20-24 anys	Emancipat	Valors %	87 22,4	189 15,6	1.812 16,5	1.198 14,8	10 11,1	12 26,7	3.308 15,9
	No emancipat	Valors %	302 77,6	1.026 84,4	9.180 83,5	6.884 85,2	80 88,9	33 73,3	17.505 84,1
	Total	Valors %	389 100,0	1.215 100,0	10.992 100,0	8.082 100,0	90 100,0	45 100,0	20.813 100,0
25-29 anys	Emancipat	Valors %	548 53,2	952 43,5	8.097 45,4	2.770 40,6	29 35,4	43 56,6	12.439 44,4
	No emancipat	Valors %	483 46,8	1.236 56,5	9.734 54,6	4.051 59,4	53 64,6	33 43,4	15.590 55,6
	Total	Valors %	1.031 100,0	2.188 100,0	17.831 100,0	6.821 100,0	82 100,0	76 100,0	28.029 100,0
30-34 anys	Emancipat	Valors %	1.283 78,6	1.762 70,8	12.959 74,0	3.169 67,7	34 68,0	66 62,9	19.273 72,8
	No emancipat	Valors %	349 21,4	727 29,2	4.559 26,0	1.511 32,3	16 32,0	39 37,1	7.201 27,2
	Total	Valors %	1.632 100,0	2.489 100,0	17.518 100,0	4.680 100,0	50 100,0	105 100,0	26.474 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

Nivell d'estudis segons emancipació i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatges)

A.13			Primària o inferior	EGB* ESO i	Batxillerat	FP I	FP II	Superior	Total
15-19 anys	Emancipat	Valors %	155 2,0	248 2,3	48 1,4	49 4,4	9 2,0	– –	509 2,2
	No emancipat	Valors %	7.608 98,0	10.435 97,7	3.501 98,6	1.053 95,6	437 98,0	– –	23.034 97,8
	Total	Valors %	7.763 100,0	10.683 100,0	3.549 100,0	1.102 100,0	446 100,0	– –	23.543 100,0
20-24 anys	Emancipat	Valors %	1.110 24,5	1.782 18,1	479 7,9	472 13,9	451 12,7	326 6,9	4.620 14,4
	No emancipat	Valors %	3.429 75,5	8.045 81,9	5.614 92,1	2.922 86,1	3.110 87,3	4.417 93,1	27.537 85,6
	Total	Valors %	4.539 100,0	9.827 100,0	6.093 100,0	3.394 100,0	3.561 100,0	4.743 100,0	32.157 100,0
25-29 anys	Emancipat	Valors %	2.438 51,1	4.801 50,4	1.807 42,1	1.694 51,5	1.875 45,0	2.706 32,9	15.321 44,7
	No emancipat	Valors %	2.329 48,9	4.722 49,6	2.488 57,9	1.596 48,5	2.293 55,0	5.521 67,1	18.949 55,3
	Total	Valors %	4.767 100,0	9.523 100,0	4.295 100,0	3.290 100,0	4.168 100,0	8.227 100,0	34.270 100,0
30-34 anys	Emancipat	Valors %	3.598 69,4	7.782 75,2	3.106 73,6	2.602 79,4	2.321 75,5	4.166 67,2	23.575 73,0
	No emancipat	Valors %	1.588 30,6	2.566 24,8	1.112 26,4	674 20,6	752 24,5	2.034 32,8	8.726 27,0
	Total	Valors %	5.186 100,0	10.348 100,0	4.218 100,0	3.276 100,0	3.073 100,0	6.200 100,0	32.301 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

* En les franges d'edat més elevades també inclou Batxillerat Elemental

Continent d'origen segons sexe i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatges)

A.14			Home	Dona	Total
15-19 anys	Espanyola	Valors %	11.456 94,7	10.927 94,6	22.383 94,6
	Resta UE	Valors %	18 0,1	13 0,1	31 0,1
	Resta d'Europa	Valors %	14 0,1	27 0,2	41 0,2
	Àfrica	Valors %	517 4,3	472 4,1	989 4,2
	Centre i Nord Amèrica	Valors %	20 0,2	25 0,2	45 0,2
	Amèrica del Sud	Valors %	74 0,6	82 0,7	156 0,7
	Àsia i Oceania	Valors %	2 0,0	3 0,0	5 0,0
	Total	Valors %	12.101 100,0	11.549 100,0	23.650 100,0
20-24 anys	Espanyola	Valors %	15.538 93,4	14.691 94,4	30.229 93,9
	Resta UE	Valors %	27 0,2	31 0,2	58 0,2
	Resta d'Europa	Valors %	68 0,4	60 0,4	128 0,4
	Àfrica	Valors %	800 4,8	544 3,5	1.344 4,2
	Centre i Nord Amèrica	Valors %	13 0,1	34 0,2	47 0,1
	Amèrica del Sud	Valors %	166 1,0	191 1,2	357 1,1
	Àsia i Oceania	Valors %	16 0,1	11 0,1	27 0,1
	Total	Valors %	16.628 100,0	15.562 100,0	32.190 100,0
25-29 anys	Espanyola	Valors %	16.408 91,5	15.454 94,4	31.862 92,9
	Resta UE	Valors %	42 0,2	38 0,2	80 0,2
	Resta d'Europa	Valors %	101 0,6	81 0,5	182 0,5
	Àfrica	Valors %	1.118 6,2	509 3,1	1.627 4,7
	Centre i Nord Amèrica	Valors %	19 0,1	55 0,3	74 0,2
	Amèrica del Sud	Valors %	206 1,1	223 1,4	429 1,3
	Àsia i Oceania	Valors %	32 0,2	18 0,1	50 0,1
	Total	Valors %	17.926 100,0	16.378 100,0	34.304 100,0
30-34 anys	Espanyola	Valors %	15.437 91,2	14.620 94,8	30.057 92,9
	Resta UE	Valors %	79 0,5	42 0,3	121 0,4
	Resta d'Europa	Valors %	70 0,4	58 0,4	128 0,4
	Àfrica	Valors %	1.117 6,6	411 2,7	1.528 4,7
	Centre i Nord Amèrica	Valors %	15 0,1	65 0,4	80 0,2
	Amèrica del Sud	Valors %	184 1,1	210 1,4	394 1,2
	Àsia i Oceania	Valors %	27 0,2	14 0,1	41 0,1
	Total	Valors %	16.929 100,0	15.420 100,0	32.349 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

Continent d'origen segons grandària del municipi i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001
(en valors absoluts i en percentatges)

A.15			Espanyola	Resta UE	Resta d'Europa	Àfrica	Centre i Nord Amèrica	Amèrica del Sud	Àsia i Oceania	Total
15-19 anys	Fins a 500 hab.	Valors %	690 3,1	3 9,7	1 2,4	5 0,5	0 0,0	5 3,2	0 0,0	704 3,0
	501-2.000 hab.	Valors %	2.365 10,6	4 12,9	7 17,1	83 8,4	5 11,1	10 6,4	0 0,0	2.474 10,5
	2.001-5.000 hab.	Valors %	3.772 16,9	5 16,1	2 4,9	123 12,4	3 6,7	24 15,4	1 20,0	3.930 16,6
	5.001-20.000 hab.	Valors %	9.157 40,9	11 35,5	21 51,2	388 39,2	15 33,3	43 27,6	1 20,0	9.636 40,7
	Més de 20.000 hab.	Valors %	6.399 28,6	8 25,8	10 24,4	390 39,4	22 48,9	74 47,4	3 60,0	6.906 29,2
	Total	Valors %	22.383 100,0	31 100,0	41 100,0	989 100,0	45 100,0	156 100,0	5 100,0	23.650 100,0
20-24 anys	Fins a 500 hab.	Valors %	950 3,1	1 1,7	0 0,0	7 0,5	0 0,0	3 0,8	1 3,7	962 3,0
	501-2.000 hab.	Valors %	2.991 9,9	6 10,3	16 12,5	81 6,0	2 4,3	16 4,5	0 0,0	3.112 9,7
	2.001-5.000 hab.	Valors %	4.920 16,3	9 15,5	18 14,1	135 10,0	5 10,6	65 18,2	1 3,7	5.153 16,0
	5.001-20.000 hab.	Valors %	12.298 40,7	24 41,4	45 35,2	501 37,3	15 31,9	111 31,1	11 40,7	13.005 40,4
	Més de 20.000 hab.	Valors %	9.070 30,0	18 31,0	49 38,3	620 46,1	25 53,2	162 45,4	14 51,9	9.958 30,9
	Total	Valors %	30.229 100,0	58 100,0	128 100,0	1.344 100,0	47 100,0	357 100,0	27 100,0	32.190 100,0
25-29 anys	Fins a 500 hab.	Valors %	1.034 3,2	5 6,3	8 4,4	4 0,2	0 0,0	6 1,4	0 0,0	1.057 3,1
	501-2.000 hab.	Valors %	3.343 10,5	7 8,8	24 13,2	92 5,7	11 14,9	22 5,1	4 8,0	3.503 10,2
	2.001-5.000 hab.	Valors %	5.143 16,1	12 15,0	33 18,1	146 9,0	9 12,2	66 15,4	7 14,0	5.416 15,8
	5.001-20.000 hab.	Valors %	12.645 39,7	20 25,0	57 31,3	530 32,6	21 28,4	126 29,4	10 20,0	13.409 39,1
	Més de 20.000 hab.	Valors %	9.697 30,4	36 45,0	60 33,0	855 52,6	33 44,6	209 48,7	29 58,0	10.919 31,8
	Total	Valors %	31.862 100,0	80 100,0	182 100,0	1.627 100,0	74 100,0	429 100,0	50 100,0	34.304 100,0
30-34 anys	Fins a 500 hab.	Valors %	1.074 3,6	10 8,3	2 1,6	14 0,9	2 2,5	8 2,0	0 0,0	1.110 3,4
	501-2.000 hab.	Valors %	3.203 10,7	15 12,4	13 10,2	88 5,8	5 6,3	25 6,3	5 12,2	3.354 10,4
	2.001-5.000 hab.	Valors %	4.788 15,9	10 8,3	22 17,2	142 9,3	6 7,5	61 15,5	4 9,8	5.033 15,6
	5.001-20.000 hab.	Valors %	11.891 39,6	44 36,4	57 44,5	516 33,8	33 41,3	123 31,2	8 19,5	12.672 39,2
	Més de 20.000 hab.	Valors %	9.101 30,3	42 34,7	34 26,6	768 50,3	34 42,5	177 44,9	24 58,5	10.180 31,5
	Total	Valors %	30.057 100,0	121 100,0	128 100,0	1.528 100,0	80 100,0	394 100,0	41 100,0	32.349 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

Coneixement del català segons continent d'origen i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001
(en valors absoluts i en percentatges)

A.16			Espanyola	Resta UE	Resta d'Europa	Àfrica	Centre i Nord Amèrica	Amèrica del Sud	Àsia i Oceania	Total
15-19 anys	No l'entén	Valors %	94 0,4	1 3,2	11 26,8	276 27,9	10 22,2	47 30,1	2 40,0	441 1,9
	L'entén	Valors %	451 2,0	1 3,2	10 24,4	221 22,3	14 31,1	41 26,3	2 40,0	740 3,1
	L'entén i el sap llegir	Valors %	54 0,2	0 0,0	1 2,4	14 1,4	0 0,0	5 3,2	0 0,0	74 0,3
	El sap parlar	Valors %	110 0,5	1 3,2	0 0,0	37 3,7	0 0,0	2 1,3	0 0,0	150 0,6
	El sap parlar i llegir	Valors %	635 2,8	3 9,7	2 4,9	63 6,4	6 13,3	17 10,9	0 0,0	726 3,1
	El sap parlar, llegir i escriure	Valors %	21.039 94,0	25 80,6	17 41,5	378 38,2	15 33,3	44 28,2	1 20,0	21.519 91,0
	Total	Valors %	22.383 100,0	31 100,0	41 100,0	989 100,0	45 100,0	156 100,0	5 100,0	23.650 100,0
20-24 anys	No l'entén	Valors %	172 0,6	8 13,8	50 39,1	635 47,2	10 21,3	134 37,5	18 66,7	1.027 3,2
	L'entén	Valors %	736 2,4	18 31,0	33 25,8	331 24,6	14 29,8	90 25,2	4 14,8	1.226 3,8
	L'entén i el sap llegir	Valors %	110 0,4	2 3,4	2 1,6	10 0,7	1 2,1	8 2,2	1 3,7	134 0,4
	El sap parlar	Valors %	157 0,5	0 0,0	1 0,8	33 2,5	1 2,1	16 4,5	0 0,0	208 0,6
	El sap parlar i llegir	Valors %	1.073 3,5	7 12,1	6 4,7	50 3,7	8 17,0	31 8,7	0 0,0	1.175 3,7
	El sap parlar, llegir i escriure	Valors %	27.981 92,6	23 39,7	36 28,1	285 21,2	13 27,7	78 21,8	4 14,8	28.420 88,3
	Total	Valors %	30.229 100,0	58 100,0	128 100,0	1.344 100,0	47 100,0	357 100,0	27 100,0	32.190 100,0
25-29 anys	No l'entén	Valors %	203 0,6	13 16,3	87 47,8	952 58,5	23 31,1	161 37,5	31 62,0	1.470 4,3
	L'entén	Valors %	919 2,9	20 25,0	49 26,9	421 25,9	26 35,1	134 31,2	11 22,0	1.580 4,6
	L'entén i el sap llegir	Valors %	192 0,6	4 5,0	5 2,7	31 1,9	4 5,4	18 4,2	0 0,0	254 0,7
	El sap parlar	Valors %	229 0,7	5 6,3	5 2,7	32 2,0	2 2,7	16 3,7	1 2,0	290 0,8
	El sap parlar i llegir	Valors %	1.567 4,9	13 16,3	16 8,8	85 5,2	9 12,2	52 12,1	2 4,0	1.744 5,1
	El sap parlar, llegir i escriure	Valors %	28.752 90,2	25 31,3	20 11,0	106 6,5	10 13,5	48 11,2	5 10,0	28.966 84,4
	Total	Valors %	31.862 100,0	80 100,0	182 100,0	1.627 100,0	74 100,0	429 100,0	50 100,0	34.304 100,0
30-34 anys	No l'entén	Valors %	161 0,5	15 12,4	60 46,9	819 53,6	20 25,0	156 39,6	24 58,5	1.255 3,9
	L'entén	Valors %	1.321 4,4	31 25,6	40 31,3	457 29,9	24 30,0	131 33,2	9 22,0	2.013 6,2
	L'entén i el sap llegir	Valors %	343 1,1	7 5,8	0 0,0	42 2,7	5 6,3	15 3,8	1 2,4	413 1,3
	El sap parlar	Valors %	348 1,2	2 1,7	3 2,3	46 3,0	3 3,8	16 4,1	1 2,4	419 1,3
	El sap parlar i llegir	Valors %	2.690 8,9	29 24,0	12 9,4	92 6,0	19 23,8	58 14,7	5 12,2	2.905 9,0
	El sap parlar, llegir i escriure	Valors %	25.194 83,8	37 30,6	13 10,2	72 4,7	9 11,3	18 4,6	1 2,4	25.344 78,3
	Total	Valors %	30.057 100,0	121 100,0	128 100,0	1.528 100,0	80 100,0	394 100,0	41 100,0	32.349 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

Lloc de desplaçament (per treball i estudis) segons grandària de municipi i per grups d'edat.
Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatges)

A.17			Fins a 500 hab.	501- 2.000 hab.	2.001- 5.000 hab.	5.001- 20.000 hab.	Més de 20.000 hab.	Total
15-19 anys	Domicili propi	Valors %	11 2,0	21 1,1	45 1,6	100 1,5	106 2,1	283 1,6
	Varis municipis	Valors %	10 1,8	33 1,8	52 1,8	116 1,7	66 1,3	277 1,6
	Municipi de residència	Valors %	51 9,3	230 12,3	1.018 36,1	3.200 46,5	3.612 71,2	8.111 47,2
	Un altre municipi	Valors %	477 86,7	1.575 84,5	1.702 60,3	3.458 50,2	1.268 25,0	8.480 49,3
	Un altre país	Valors %	1 0,2	5 0,3	5 0,2	14 0,2	19 0,4	44 0,3
	Total	Valors %	550 100,0	1.864 100,0	2.822 100,0	6.888 100,0	5.071 100,0	17.195 100,0
20-24 anys	Domicili propi	Valors %	50 5,7	100 3,6	97 2,1	212 1,9	160 1,9	619 2,2
	Varis municipis	Valors %	36 4,1	94 3,4	181 4,0	388 3,4	233 2,7	932 3,3
	Municipi de residència	Valors %	129 14,7	569 20,5	1.360 29,7	3.476 30,8	4.673 54,0	10.207 36,2
	Un altre municipi	Valors %	657 74,8	1.981 71,4	2.896 63,3	7.141 63,3	3.509 40,6	16.184 57,5
	Un altre país	Valors %	6 0,7	29 1,0	39 0,9	71 0,6	71 0,8	216 0,8
	Total	Valors %	878 100,0	2.773 100,0	4.573 100,0	11.288 100,0	8.646 100,0	28.158 100,0
25-29 anys	Domicili propi	Valors %	87 9,3	152 5,0	147 3,1	322 2,8	223 2,4	931 3,2
	Varis municipis	Valors %	66 7,1	190 6,2	311 6,6	596 5,2	419 4,5	1.582 5,4
	Municipi de residència	Valors %	161 17,3	733 24,0	1.617 34,2	3.920 34,0	5.374 57,9	11.805 40,0
	Un altre municipi	Valors %	611 65,6	1.958 64,0	2.615 55,3	6.631 57,4	3.204 34,5	15.019 50,8
	Un altre país	Valors %	6 0,6	25 0,8	38 0,8	75 0,6	67 0,7	211 0,7
	Total	Valors %	931 100,0	3.058 100,0	4.728 100,0	11.544 100,0	9.287 100,0	29.548 100,0
30-34 anys	Domicili propi	Valors %	116 12,5	174 6,1	165 3,9	317 3,0	199 2,3	971 3,6
	Varis municipis	Valors %	62 6,7	207 7,3	316 7,5	657 6,3	438 5,2	1.680 6,2
	Municipi de residència	Valors %	189 20,4	684 24,2	1.545 36,6	3.753 36,0	5.179 60,9	11.350 42,2
	Un altre municipi	Valors %	555 60,0	1.751 61,9	2.183 51,7	5.650 54,2	2.656 31,2	12.795 47,6
	Un altre país	Valors %	3 0,3	15 0,5	12 0,3	39 0,4	30 0,4	99 0,4
	Total	Valors %	925 100,0	2.831 100,0	4.221 100,0	10.416 100,0	8.502 100,0	26.895 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

Mitjà de desplaçament segons grandària de municipi i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001
(en valors absoluts i en percentatges)

A.18			Fins a 500 hab.	501- 2.000 hab.	2.001- 5.000 hab.	5.001- 20.000 hab.	Més de 20.000 hab.	Total
15-19 anys	Vehicle privat	Valors %	270 69,9	976 63,3	1.297 52,7	2.934 47,7	1.839 39,7	7.316 48,2
	Transport públic	Valors %	102 26,4	464 30,1	594 24,1	1.218 19,8	935 20,2	3.313 21,8
	Caminant i altres	Valors %	14 3,6	101 6,6	571 23,2	2.004 32,6	1.859 40,1	4.549 30,0
	Total	Valors %	386 100,0	1.541 100,0	2.462 100,0	6.156 100,0	4.633 100,0	15.178 100,0
20-24 anys	Vehicle privat	Valors %	501 88,2	1.750 83,5	2.934 78,4	7.116 75,4	4.618 61,5	16.919 72,5
	Transport públic	Valors %	26 4,6	150 7,2	295 7,9	1.032 10,9	1.212 16,1	2.715 11,6
	Caminant i altres	Valors %	41 7,2	195 9,3	514 13,7	1.289 13,7	1.679 22,4	3.718 15,9
	Total	Valors %	568 100,0	2.095 100,0	3.743 100,0	9.437 100,0	7.509 100,0	23.352 100,0
25-29 anys	Vehicle privat	Valors %	585 92,7	2.075 85,9	3.191 80,9	8.109 81,4	5.783 69,9	19.743 78,3
	Transport públic	Valors %	9 1,4	81 3,4	137 3,5	467 4,7	667 8,1	1.361 5,4
	Caminant i altres	Valors %	37 5,9	259 10,7	616 15,6	1.390 13,9	1.821 22,0	4.123 16,3
	Total	Valors %	631 100,0	2.415 100,0	3.944 100,0	9.966 100,0	8.271 100,0	25.227 100,0
30-34 anys	Vehicle privat	Valors %	577 87,8	1.992 86,4	2.864 80,0	7.462 81,6	5.441 70,7	18.336 78,4
	Transport públic	Valors %	14 2,1	45 2,0	84 2,3	306 3,3	488 6,3	937 4,0
	Caminant i altres	Valors %	66 10,0	269 11,7	634 17,7	1.382 15,1	1.765 22,9	4.116 17,6
	Total	Valors %	657 100,0	2.306 100,0	3.582 100,0	9.150 100,0	7.694 100,0	23.389 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

Temps de desplaçament segons grandària de municipi i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001
(en valors absoluts i en percentatges)

A.19			Fins a 500 hab.	501- 2.000 hab.	2.001- 5.000 hab.	5.001- 20.000 hab.	Més de 20.000 hab.	Total
15-19 anys	Menys 10 min.	Valors %	52 13,5	380 24,7	987 40,1	2.446 39,7	1.466 31,6	5.331 35,1
	10-20 min.	Valors %	123 31,9	589 38,2	698 28,4	2.052 33,3	1.843 39,8	5.305 35,0
	21-30 min.	Valors %	79 20,5	325 21,1	393 16,0	835 13,6	536 11,6	2.168 14,3
	31-45 min.	Valors %	72 18,7	96 6,2	148 6,0	235 3,8	165 3,6	716 4,7
	46-60 min.	Valors %	22 5,7	57 3,7	103 4,2	206 3,3	201 4,3	589 3,9
	Més d'una hora	Valors %	38 9,8	94 6,1	133 5,4	382 6,2	422 9,1	1.069 7,0
	Total	Valors %	386 100,0	1.541 100,0	2.462 100,0	6.156 100,0	4.633 100,0	15.178 100,0
20-24 anys	Menys 10 min.	Valors %	124 21,8	649 31,0	1.318 35,2	3.066 32,5	2.025 27,0	7.182 30,8
	10-20 min.	Valors %	163 28,7	644 30,7	1.085 29,0	3.205 34,0	2.976 39,6	8.073 34,6
	21-30 min.	Valors %	125 22,0	371 17,7	630 16,8	1.423 15,1	797 10,6	3.346 14,3
	31-45 min.	Valors %	75 13,2	150 7,2	264 7,1	565 6,0	410 5,5	1.464 6,3
	46-60 min.	Valors %	37 6,5	119 5,7	200 5,3	505 5,4	529 7,0	1.390 6,0
	Més d'una hora	Valors %	44 7,7	162 7,7	246 6,6	673 7,1	772 10,3	1.897 8,1
	Total	Valors %	568 100,0	2.095 100,0	3.743 100,0	9.437 100,0	7.509 100,0	23.352 100,0
25-29 anys	Menys 10 min.	Valors %	128 20,3	837 34,7	1.569 39,8	3.696 37,1	2.672 32,3	8.902 35,3
	10-20 min.	Valors %	227 36,0	800 33,1	1.192 30,2	3.489 35,0	3.519 42,5	9.227 36,6
	21-30 min.	Valors %	128 20,3	387 16,0	610 15,5	1.477 14,8	886 10,7	3.488 13,8
	31-45 min.	Valors %	67 10,6	172 7,1	224 5,7	472 4,7	381 4,6	1.316 5,2
	46-60 min.	Valors %	38 6,0	100 4,1	169 4,3	396 4,0	358 4,3	1.061 4,2
	Més d'una hora	Valors %	43 6,8	119 4,9	180 4,6	436 4,4	455 5,5	1.233 4,9
	Total	Valors %	631 100,0	2.415 100,0	3.944 100,0	9.966 100,0	8.271 100,0	25.227 100,0
30-34 anys	Menys 10 min.	Valors %	187 28,5	831 36,0	1.555 43,4	3.549 38,8	2.783 36,2	8.905 38,1
	10-20 min.	Valors %	223 33,9	778 33,7	998 27,9	3.168 34,6	3.193 41,5	8.360 35,7
	21-30 min.	Valors %	126 19,2	367 15,9	528 14,7	1.360 14,9	781 10,2	3.162 13,5
	31-45 min.	Valors %	54 8,2	134 5,8	188 5,2	455 5,0	360 4,7	1.191 5,1
	46-60 min.	Valors %	35 5,3	113 4,9	176 4,9	358 3,9	315 4,1	997 4,3
	Més d'una hora	Valors %	32 4,9	83 3,6	137 3,8	260 2,8	262 3,4	774 3,3
	Total	Valors %	657 100,0	2.306 100,0	3.582 100,0	9.150 100,0	7.694 100,0	23.389 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

Temps de residència al municipi segons continent d'origen i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatges)

A.20			Espanyola	Resta UE	Resta d'Europa	Àfrica	Centre i Nord Amèrica	Amèrica del Sud	Àsia i Oceania	Total
		Valors %								
15-19 anys	0-2 anys	Valors %	1.132 5,1	10 32,3	22 53,7	375 38,9	28 62,2	99 63,5	2 40,0	1.668 7,1
	3-5 anys	Valors %	904 4,1	4 12,9	9 22,0	233 24,2	10 22,2	16 10,3	1 20,0	1.177 5,0
	6-10 anys	Valors %	1.269 5,7	7 22,6	4 9,8	200 20,7	2 4,4	10 6,4	0 0,0	1.492 6,3
	11-20 anys	Valors %	18.996 85,2	10 32,3	6 14,6	156 16,2	5 11,1	31 19,9	2 40,0	19.206 81,6
	Total	Valors %	22.301 100,0	31 100,0	41 100,0	964 100,0	45 100,0	156 100,0	5 100,0	23.543 100,0
20-24 anys	0-2 anys	Valors %	2.242 7,4	35 60,3	89 69,5	631 47,1	19 41,3	253 71,1	15 55,6	3.284 10,2
	3-5 anys	Valors %	1.206 4,0	4 6,9	10 7,8	300 22,4	12 26,1	25 7,0	4 14,8	1.561 4,9
	6-10 anys	Valors %	1.318 4,4	3 5,2	4 3,1	152 11,3	6 13,0	16 4,5	2 7,4	1.501 4,7
	11-20 anys	Valors %	6.023 19,9	8 13,8	9 7,0	115 8,6	1 2,2	17 4,8	4 14,8	6.177 19,2
	Més de 20 anys	Valors %	19.412 64,3	8 13,8	16 12,5	143 10,7	8 17,4	45 12,6	2 7,4	19.634 61,1
	Total	Valors %	30.201 100,0	58 100,0	128 100,0	1.341 100,0	46 100,0	356 100,0	27 100,0	32.157 100,0
25-29 anys	0-2 anys	Valors %	4.407 13,8	45 56,3	133 73,5	849 52,5	51 70,8	327 76,6	20 40,0	5.832 17,0
	3-5 anys	Valors %	2.405 7,6	15 18,8	24 13,3	367 22,7	10 13,9	32 7,5	14 28,0	2.867 8,4
	6-10 anys	Valors %	1.639 5,1	10 12,5	13 7,2	213 13,2	10 13,9	22 5,2	4 8,0	1.911 5,6
	11-20 anys	Valors %	1.724 5,4	6 7,5	1 0,6	66 4,1	0 0,0	7 1,6	7 14,0	1.811 5,3
	Més de 20 anys	Valors %	21.667 68,0	4 5,0	10 5,5	123 7,6	1 1,4	39 9,1	5 10,0	21.849 63,8
	Total	Valors %	31.842 100,0	80 100,0	181 100,0	1.618 100,0	72 100,0	427 100,0	50 100,0	34.270 100,0
30-34 anys	0-2 anys	Valors %	3.605 12,0	52 43,0	87 68,0	688 45,3	39 49,4	276 70,8	20 48,8	4.767 14,8
	3-5 anys	Valors %	3.303 11,0	31 25,6	17 13,3	336 22,1	18 22,8	51 13,1	9 22,0	3.765 11,7
	6-10 anys	Valors %	3.385 11,3	18 14,9	12 9,4	257 16,9	15 19,0	27 6,9	7 17,1	3.721 11,5
	11-20 anys	Valors %	2.021 6,7	15 12,4	5 3,9	140 9,2	3 3,8	14 3,6	4 9,8	2.202 6,8
	Més de 20 anys	Valors %	17.710 59,0	5 4,1	7 5,5	97 6,4	4 5,1	22 5,6	1 2,4	17.846 55,2
	Total	Valors %	30.024 100,0	121 100,0	128 100,0	1.518 100,0	79 100,0	390 100,0	41 100,0	32.301 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

Nivell d'ocupació segons sexe i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatges)

A.21			Home	Dona	Total
16-19 anys	Alt	Valors %	59 1,4	56 2,4	115 1,8
	Mitjà	Valors %	2.326 55,4	778 33,7	3.104 47,7
	Baix	Valors %	1.812 43,2	1.478 63,9	3.290 50,5
	Total	Valors %	4.197 100,0	2.312 100,0	6.509 100,0
20-24 anys	Alt	Valors %	704 6,0	1.053 11,7	1.757 8,5
	Mitjà	Valors %	6.366 54,1	3.775 41,9	10.141 48,8
	Baix	Valors %	4.707 40,0	4.183 46,4	8.890 42,8
	Total	Valors %	11.777 100,0	9.011 100,0	20.788 100,0
25-29 anys	Alt	Valors %	2.171 14,0	2.592 20,8	4.763 17,0
	Mitjà	Valors %	7.909 50,9	5.373 43,1	13.282 47,4
	Baix	Valors %	5.468 35,2	4.498 36,1	9.966 35,6
	Total	Valors %	15.548 100,0	12.463 100,0	28.011 100,0
30-34 anys	Alt	Valors %	2.512 16,5	2.486 22,2	4.998 18,9
	Mitjà	Valors %	7.517 49,2	4.571 40,8	12.088 45,7
	Baix	Valors %	5.236 34,3	4.144 37,0	9.380 35,4
	Total	Valors %	15.265 100,0	11.201 100,0	26.466 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

Coneixement del català segons lloc de naixement i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001
(en valors absoluts i en percentatges)

A.22			No l'entén	L'entén	L'entén i el sap llegir	El sap parlar	El sap parlar i llegir	El sap parlar, llegir i escriure	Total
		Valors %							
15-19 anys	Catalunya	Valors %	62 14,1	391 52,8	46 62,2	105 70,0	584 80,4	20.506 95,3	21.694 91,7
	Resta de l'Estat espanyol	Valors %	23 5,2	37 5,0	6 8,1	4 2,7	45 6,2	428 2,0	543 2,3
	Fora de l'Estat espanyol	Valors %	356 80,7	312 42,2	22 29,7	41 27,3	97 13,4	585 2,7	1.413 6,0
	Total	Valors %	441 100,0	740 100,0	74 100,0	150 100,0	726 100,0	21.519 100,0	23.650 100,0
20-24 anys	Catalunya	Valors %	117 11,4	614 50,1	94 70,1	142 68,3	976 83,1	27.310 96,1	29.253 90,9
	Resta de l'Estat espanyol	Valors %	45 4,4	102 8,3	10 7,5	15 7,2	85 7,2	547 1,9	804 2,5
	Fora de l'Estat espanyol	Valors %	865 84,2	510 41,6	30 22,4	51 24,5	114 9,7	563 2,0	2.133 6,6
	Total	Valors %	1.027 100,0	1.226 100,0	134 100,0	208 100,0	1.175 100,0	28.420 100,0	32.190 100,0
25-29 anys	Catalunya	Valors %	126 8,6	694 43,9	149 58,7	197 67,9	1.293 74,1	27.633 95,4	30.092 87,7
	Resta de l'Estat espanyol	Valors %	57 3,9	190 12,0	33 13,0	26 9,0	242 13,9	925 3,2	1.473 4,3
	Fora de l'Estat espanyol	Valors %	1.287 87,6	696 44,1	72 28,3	67 23,1	209 12,0	408 1,4	2.739 8,0
	Total	Valors %	1.470 100,0	1.580 100,0	254 100,0	290 100,0	1.744 100,0	28.966 100,0	34.304 100,0
30-34 anys	Catalunya	Valors %	81 6,5	812 40,3	212 51,3	258 61,6	1.962 67,5	23.377 92,2	26.702 82,5
	Resta de l'Estat espanyol	Valors %	63 5,0	439 21,8	112 27,1	83 19,8	653 22,5	1.554 6,1	2.904 9,0
	Fora de l'Estat espanyol	Valors %	1.111 88,5	762 37,9	89 21,5	78 18,6	290 10,0	413 1,6	2.743 8,5
	Total	Valors %	1.255 100,0	2.013 100,0	413 100,0	419 100,0	2.905 100,0	25.344 100,0	32.349 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

Sexe per grups d'edat. Àmbit territorial, 1996 (en valors absoluts i en percentatges)

A.23		15-19 anys	20-24 anys	25-29 anys	30-34 anys	35-64 anys	65 o més anys	Total
Home	Valors %	15.327 50,8	16.213 51,1	15.351 51,1	16.128 51,0	76.276 50,0	34.103 43,1	202.489 49,1
Dona	Valors %	14.868 49,2	15.512 48,9	14.715 48,9	15.474 49,0	76.293 50,0	44.941 56,9	209.761 50,9
Total	Valors %	30.195 100,0	31.725 100,0	30.066 100,0	31.602 100,0	152.569 100,0	79.044 100,0	412.250 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Padró d'habitants de 1996. Institut d'Estadística de Catalunya.

Estat civil per grups d'edat. Àmbit territorial, 1996 (en valors absoluts i en percentatges)

A.24		15-19 anys	20-24 anys	25-29 anys	30-34 anys	35-64 anys	65 o més anys	Total
Solter	Valors %	29.879 99,0	29.458 92,9	17.816 59,3	8.379 26,5	14.086 9,2	6.802 8,6	163.468 39,7
Casat	Valors %	295 1,0	2.047 6,5	11.631 38,7	21.967 69,5	126.485 82,9	47.060 59,5	209.486 50,8
Vidu	Valors %	12 0,0	112 0,4	115 0,4	173 0,5	5.585 3,7	24.392 30,9	30.389 7,4
Separat	Valors %	6 0,0	85 0,3	389 1,3	727 2,3	4.025 2,6	546 0,7	5.778 1,4
Divorciat	Valors %	3 0,0	23 0,1	115 0,4	356 1,1	2.388 1,6	244 0,3	3.129 0,8
Total	Valors %	30.195 100,0	31.725 100,0	30.066 100,0	31.602 100,0	152.569 100,0	79.044 100,0	412.250 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Padró d'habitants de 1996. Institut d'Estadística de Catalunya.

Mitjà de desplaçament per grups d'edat. Àmbit territorial, 1996 (en valors absoluts i en percentatges)

A.25		15-19 anys	20-24 anys	25-29 anys	30-34 anys	35-64 anys	65 o més anys	Total
Vehicle privat	Valors %	9.751 37,0	14.799 60,2	16.769 73,3	17.353 72,8	57.228 63,9	524 40,3	131.159 56,1
Transport públic	Valors %	5.069 19,2	4.724 19,2	1.331 5,8	728 3,1	2.452 2,7	29 2,2	16.206 6,9
Caminant i altres	Valors %	11.553 43,8	5.078 20,6	4.778 20,9	5.752 24,1	29.842 33,3	747 57,5	86.620 37,0
Total	Valors %	26.373 100,0	24.601 100,0	22.878 100,0	23.833 100,0	89.522 100,0	1.300 100,0	233.985 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Padró d'habitants de 1996. Institut d'Estadística de Catalunya.

Sexe per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatges)

A.26		0-9 anys	10-14 anys	15-19 anys	20-24 anys	25-29 anys	30-34 anys	35-64 anys	65 o més anys	Total
Home	Valors %	20.116 51,6	10.447 51,7	12.101 51,2	16.628 51,7	17.926 52,3	16.929 52,3	81.909 50,5	35.480 42,3	211.536 49,5
Dona	Valors %	18.898 48,4	9.756 48,3	11.549 48,8	15.562 48,3	16.378 47,7	15.420 47,7	80.208 49,5	48.338 57,7	216.109 50,5
Total	Valors %	39.014 100,0	20.203 100,0	23.650 100,0	32.190 100,0	34.304 100,0	32.349 100,0	162.117 100,0	83.818 100,0	427.645 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

Estat civil per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatges)

A.27		15-19 anys	20-24 anys	25-29 anys	30-34 anys	35-64 anys	65 o més anys	Total
Solter	Valors %	23.318 99,0	29.813 92,7	22.358 65,2	11.172 34,6	17.641 10,9	5.525 6,8	168.985 39,9
Casat	Valors %	212 0,9	2.220 6,9	11.245 32,8	19.535 60,5	128.723 79,6	49.566 61,3	211.503 49,9
Vidu	Valors %	4 0,0	15 0,0	49 0,1	102 0,3	5.361 3,3	24.674 30,5	30.205 7,1
Separat	Valors %	8 0,0	89 0,3	472 1,4	1.051 3,3	6.126 3,8	709 0,9	8.455 2,0
Divorciat	Valors %	1 0,0	20 0,1	146 0,4	441 1,4	3.831 2,4	324 0,4	4.763 1,1
Total	Valors %	23.543 100,0	32.157 100,0	34.270 100,0	32.301 100,0	161.682 100,0	80.798 100,0	423.911 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

Temps de residència a Espanya per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatges)

A.28		15-19 anys	20-24 anys	25-29 anys	30-34 anys	35-64 anys	65 o més anys	Total
0-2 anys	Valors %	503 2,1	956 3,0	1.267 3,7	949 2,9	1.505 0,9	79 0,1	18.276 4,3
3-5 anys	Valors %	296 1,3	432 1,3	571 1,7	535 1,7	744 0,5	57 0,1	14.170 3,3
6-10 anys	Valors %	290 1,2	265 0,8	370 1,1	459 1,4	966 0,6	67 0,1	20.905 4,9
11-20 anys	Valors %	22.454 95,4	4.774 14,8	216 0,6	385 1,2	1.578 1,0	110 0,1	45.637 10,8
Més de 20 anys	Valors %	0 0,0	25.730 80,0	31.846 92,9	29.973 92,8	156.889 97,0	80.485 99,6	324.923 76,6
Total	Valors %	23.543 100,0	32.157 100,0	34.270 100,0	32.301 100,0	161.682 100,0	80.798 100,0	423.911 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

Activitat principal segons lloc de naixement i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatges)

A.29			Catalunya	Resta de l'Estat espanyol	Fora de l'Estat espanyol	Total
15-19 anys	Estudiant	Valors %	13.756 63,5	269 50,2	500 36,8	14.525 61,7
	Ocupat	Valors %	6.001 27,7	191 35,6	395 29,1	6.587 28,0
	Aturat primera feina	Valors %	605 2,8	27 5,0	109 8,0	741 3,1
	Aturat ha treballat	Valors %	658 3,0	22 4,1	76 5,6	756 3,2
	Treball domèstic	Valors %	89 0,4	7 1,3	135 9,9	231 1,0
	Inactiu	Valors %	540 2,5	20 3,7	143 10,5	703 3,0
	Total	Valors %	21.649 100,0	536 100,0	1.358 100,0	23.543 100,0
20-24 anys	Estudiant	Valors %	6.763 23,1	133 16,6	150 7,1	7.046 21,9
	Ocupat	Valors %	19.058 65,2	545 68,0	1.210 56,9	20.813 64,7
	Aturat primera feina	Valors %	494 1,7	15 1,9	132 6,2	641 2,0
	Aturat ha treballat	Valors %	1.706 5,8	49 6,1	184 8,7	1.939 6,0
	Treball domèstic	Valors %	294 1,0	34 4,2	313 14,7	641 2,0
	Inactiu	Valors %	915 3,1	26 3,2	136 6,4	1.077 3,3
	Total	Valors %	29.230 100,0	802 100,0	2.125 100,0	32.157 100,0
25-29 anys	Estudiant	Valors %	1.185 3,9	44 3,0	84 3,1	1.313 3,8
	Ocupat	Valors %	25.163 83,7	1.142 77,6	1.724 63,3	28.029 81,8
	Aturat primera feina	Valors %	234 0,8	16 1,1	141 5,2	391 1,1
	Aturat ha treballat	Valors %	1.759 5,8	122 8,3	217 8,0	2.098 6,1
	Treball domèstic	Valors %	706 2,3	90 6,1	390 14,3	1.186 3,5
	Inactiu	Valors %	1.026 3,4	58 3,9	169 6,2	1.253 3,7
	Total	Valors %	30.073 100,0	1.472 100,0	2.725 100,0	34.270 100,0
30-34 anys	Estudiant	Valors %	224 0,8	23 0,8	45 1,7	292 0,9
	Ocupat	Valors %	22.391 83,9	2.270 78,2	1.813 66,5	26.474 82,0
	Aturat primera feina	Valors %	108 0,4	11 0,4	85 3,1	204 0,6
	Aturat ha treballat	Valors %	1.579 5,9	231 8,0	258 9,5	2.068 6,4
	Treball domèstic	Valors %	1.357 5,1	256 8,8	374 13,7	1.987 6,2
	Inactiu	Valors %	1.015 3,8	110 3,8	151 5,5	1.276 4,0
	Total	Valors %	26.674 100,0	2.901 100,0	2.726 100,0	32.301 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

Situació professional segons sexe i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatges)

A.30					
			Home	Dona	Total
16-19 anys	Empresari amb personal	Valors %	33 0,8	25 1,1	58 0,9
	Empresari sense personal	Valors %	188 4,5	68 2,9	256 3,9
	Assalariats fixos	Valors %	1.534 36,5	748 32,3	2.282 35,0
	Assalariats eventuais	Valors %	2.412 57,4	1.454 62,8	3.866 59,3
	Ajuda familiar	Valors %	35 0,8	16 0,7	51 0,8
	Membre de cooperatives	Valors %	2 0,0	3 0,1	5 0,1
	Total	Valors %	4.204 100,0	2.314 100,0	6.518 100,0
20-24 anys	Empresari amb personal	Valors %	266 2,3	123 1,4	389 1,9
	Empresari sense personal	Valors %	856 7,3	359 4,0	1.215 5,8
	Assalariats fixos	Valors %	6.524 55,3	4.468 49,6	10.992 52,8
	Assalariats eventuais	Valors %	4.068 34,5	4.014 44,5	8.082 38,8
	Ajuda familiar	Valors %	56 0,5	34 0,4	90 0,4
	Membre de cooperatives	Valors %	26 0,2	19 0,2	45 0,2
	Total	Valors %	11.796 100,0	9.017 100,0	20.813 100,0
25-29 anys	Empresari amb personal	Valors %	731 4,7	300 2,4	1.031 3,7
	Empresari sense personal	Valors %	1.511 9,7	677 5,4	2.188 7,8
	Assalariats fixos	Valors %	9.809 63,0	8.022 64,3	17.831 63,6
	Assalariats eventuais	Valors %	3.414 21,9	3.407 27,3	6.821 24,3
	Ajuda familiar	Valors %	45 0,3	37 0,3	82 0,3
	Membre de cooperatives	Valors %	49 0,3	27 0,2	76 0,3
	Total	Valors %	15.559 100,0	12.470 100,0	28.029 100,0
30-34 anys	Empresari amb personal	Valors %	1.145 7,5	487 4,3	1.632 6,2
	Empresari sense personal	Valors %	1.704 11,2	785 7,0	2.489 9,4
	Assalariats fixos	Valors %	9.934 65,1	7.584 67,7	17.518 66,2
	Assalariats eventuais	Valors %	2.399 15,7	2.281 20,4	4.680 17,7
	Ajuda familiar	Valors %	19 0,1	31 0,3	50 0,2
	Membre de cooperatives	Valors %	67 0,4	38 0,3	105 0,4
	Total	Valors %	15.268 100,0	11.206 100,0	26.474 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

Situació professional segons lloc de naixement i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001
(en valors absoluts i en percentatges)

A.31			Catalunya	Resta de l'Estat espanyol	Fora de l'Estat espanyol	Total
16-19 anys	Empresari amb personal	Valors %	52 0,9	2 1,1	4 1,0	58 0,9
	Empresari sense personal	Valors %	233 3,9	7 3,7	16 4,1	256 3,9
	Assalariats fixos	Valors %	2.093 35,2	68 36,2	121 31,3	2.282 35,0
	Assalariats eventuais	Valors %	3.519 59,2	109 58,0	238 61,7	3.866 59,3
	Ajuda familiar	Valors %	43 0,7	2 1,1	6 1,6	51 0,8
	Membre de cooperatives	Valors %	4 0,1	0 0,0	1 0,3	5 0,1
	Total	Valors %	5.944 100,0	188 100,0	386 100,0	6.518 100,0
20-24 anys	Empresari amb personal	Valors %	354 1,9	9 1,7	26 2,1	389 1,9
	Empresari sense personal	Valors %	1.127 5,9	25 4,6	63 5,2	1.215 5,8
	Assalariats fixos	Valors %	10.244 53,8	267 49,0	481 39,8	10.992 52,8
	Assalariats eventuais	Valors %	7.206 37,8	242 44,4	634 52,4	8.082 38,8
	Ajuda familiar	Valors %	84 0,4	2 0,4	4 0,3	90 0,4
	Membre de cooperatives	Valors %	43 0,2	0 0,0	2 0,2	45 0,2
	Total	Valors %	19.058 100,0	545 100,0	1.210 100,0	20.813 100,0
25-29 anys	Empresari amb personal	Valors %	957 3,8	32 2,8	42 2,4	1.031 3,7
	Empresari sense personal	Valors %	2.052 8,2	62 5,4	74 4,3	2.188 7,8
	Assalariats fixos	Valors %	16.413 65,2	748 65,5	670 38,9	17.831 63,6
	Assalariats eventuais	Valors %	5.606 22,3	291 25,5	924 53,6	6.821 24,3
	Ajuda familiar	Valors %	70 0,3	4 0,4	8 0,5	82 0,3
	Membre de cooperatives	Valors %	65 0,3	5 0,4	6 0,3	76 0,3
	Total	Valors %	25.163 100,0	1.142 100,0	1.724 100,0	28.029 100,0
30-34 anys	Empresari amb personal	Valors %	1.485 6,6	93 4,1	54 3,0	1.632 6,2
	Empresari sense personal	Valors %	2.262 10,1	143 6,3	84 4,6	2.489 9,4
	Assalariats fixos	Valors %	15.152 67,7	1.570 69,2	796 43,9	17.518 66,2
	Assalariats eventuais	Valors %	3.363 15,0	453 20,0	864 47,7	4.680 17,7
	Ajuda familiar	Valors %	37 0,2	5 0,2	8 0,4	50 0,2
	Membre de cooperatives	Valors %	92 0,4	6 0,3	7 0,4	105 0,4
	Total	Valors %	22.391 100,0	2.270 100,0	1.813 100,0	26.474 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

Categoria socioeconòmica segons sexe i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatges)

A.32					
			Home	Dona	Total
16-19 anys	Alta	Valors %	40 1,0	43 1,9	83 1,3
	Mitjana	Valors %	300 7,2	167 7,3	467 7,2
	Baixa	Valors %	3.822 91,8	2.086 90,9	5.908 91,5
	Total	Valors %	4.162 100,0	2.296 100,0	6.458 100,0
20-24 anys	Alta	Valors %	363 3,1	200 2,2	563 2,7
	Mitjana	Valors %	2.130 18,2	1.825 20,3	3.955 19,1
	Baixa	Valors %	9.228 78,7	6.952 77,4	16.180 78,2
	Total	Valors %	11.721 100,0	8.977 100,0	20.698 100,0
25-29 anys	Alta	Valors %	974 6,3	502 4,0	1.476 5,3
	Mitjana	Valors %	4.441 28,6	3.582 28,8	8.023 28,7
	Baixa	Valors %	10.088 65,1	8.342 67,1	18.430 66,0
	Total	Valors %	15.503 100,0	12.426 100,0	27.929 100,0
30-34 anys	Alta	Valors %	1.517 10,0	656 5,9	2.173 8,2
	Mitjana	Valors %	4.552 29,9	3.119 27,9	7.671 29,0
	Baixa	Valors %	9.177 60,2	7.395 66,2	16.572 62,7
	Total	Valors %	15.246 100,0	11.170 100,0	26.416 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

Categoria socioeconòmica segons nivell d'estudis i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001
(en valors absoluts i en percentatges)

A.33			Primària o inferior	ESO i EGB*	Batxillerat	FP I	FP II	Superior	Total
16-19 anys	Alta	Valors %	18 1,2	44 1,2	14 2,7	6 1,2	1 0,7	– –	83 1,3
	Mitjana	Valors %	91 5,8	239 6,4	65 12,4	52 10,2	20 14,4	– –	467 7,2
	Baixa	Valors %	1.447 93,0	3.446 92,4	446 85,0	451 88,6	118 84,9	– –	5.908 91,5
	Total	Valors %	1.556 100,0	3.729 100,0	525 100,0	509 100,0	139 100,0	– –	6.458 100,0
20-24 anys	Alta	Valors %	88 2,8	162 2,2	83 3,3	90 3,6	65 2,6	75 2,8	563 2,7
	Mitjana	Valors %	244 7,9	853 11,4	445 17,8	350 14,0	542 22,0	1.521 57,2	3.955 19,1
	Baixa	Valors %	2.761 89,3	6.472 86,4	1.969 78,9	2.057 82,4	1.857 75,4	1.064 40,0	16.180 78,2
	Total	Valors %	3.093 100,0	7.487 100,0	2.497 100,0	2.497 100,0	2.464 100,0	2.660 100,0	20.698 100,0
25-29 anys	Alta	Valors %	110 3,3	350 4,5	239 7,1	149 5,3	189 5,1	439 6,3	1.476 5,3
	Mitjana	Valors %	317 9,4	1.226 15,8	768 22,9	513 18,1	902 24,5	4.297 61,9	8.023 28,7
	Baixa	Valors %	2.953 87,4	6.175 79,7	2.345 70,0	2.170 76,6	2.586 70,3	2.201 31,7	18.430 66,0
	Total	Valors %	3.380 100,0	7.751 100,0	3.352 100,0	2.832 100,0	3.677 100,0	6.937 100,0	27.929 100,0
30-34 anys	Alta	Valors %	153 4,2	527 6,4	424 11,9	252 9,1	247 9,0	570 10,3	2.173 8,2
	Mitjana	Valors %	384 10,6	1.481 18,1	858 24,1	613 22,2	780 28,4	3.555 64,1	7.671 29,0
	Baixa	Valors %	3.069 85,1	6.184 75,5	2.279 64,0	1.898 68,7	1.719 62,6	1.423 25,6	16.572 62,7
	Total	Valors %	3.606 100,0	8.192 100,0	3.561 100,0	2.763 100,0	2.746 100,0	5.548 100,0	26.416 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

* En les franges d'edat més elevades també inclou Batxillerat Elemental

Categoria socioeconòmica segons lloc de naixement i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001
(en valors absoluts i en percentatges)

A.34			Catalunya	Reste de l'Estat espanyol	Fora de l'Estat espanyol	Total
16-19 anys	Alta	Valors %	73 1,2	3 1,6	7 1,8	83 1,3
	Mitjana	Valors %	430 7,3	14 7,6	23 6,1	467 7,2
	Baixa	Valors %	5.391 91,5	167 90,8	350 92,1	5.908 91,5
	Total	Valors %	5.894 100,0	184 100,0	380 100,0	6.458 100,0
20-24 anys	Alta	Valors %	517 2,7	13 2,4	33 2,7	563 2,7
	Mitjana	Valors %	3.745 19,8	86 15,9	124 10,3	3.955 19,1
	Baixa	Valors %	14.690 77,5	441 81,7	1.049 87,0	16.180 78,2
	Total	Valors %	18.952 100,0	540 100,0	1.206 100,0	20.698 100,0
25-29 anys	Alta	Valors %	1.380 5,5	45 4,0	51 3,0	1.476 5,3
	Mitjana	Valors %	7.590 30,3	236 20,8	197 11,5	8.023 28,7
	Baixa	Valors %	16.107 64,2	855 75,3	1.468 85,5	18.430 66,0
	Total	Valors %	25.077 100,0	1.136 100,0	1.716 100,0	27.929 100,0
30-34 anys	Alta	Valors %	1.984 8,9	112 4,9	77 4,3	2.173 8,2
	Mitjana	Valors %	7.019 31,4	446 19,7	206 11,4	7.671 29,0
	Baixa	Valors %	13.343 59,7	1.707 75,4	1.522 84,3	16.572 62,7
	Total	Valors %	22.346 100,0	2.265 100,0	1.805 100,0	26.416 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

Sector d'activitat segons nivell d'estudis i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatges)

A.35			Primària o inferior	ESO i EGB*	Batxillerat	FP I	FP II	Superior	Total
16-19 anys	Primari	Valors %	31 2,0	58 1,5	5 0,9	25 4,9	9 6,5	– –	128 2,0
	Indústria	Valors %	637 40,7	1.556 41,3	148 27,8	170 33,0	41 29,5	– –	2.552 39,2
	Construcció	Valors %	425 27,2	740 19,6	47 8,8	53 10,3	18 12,9	– –	1.283 19,7
	Serveis	Valors %	472 30,2	1.413 37,5	332 62,4	267 51,8	71 51,1	– –	2.555 39,2
	Total	Valors %	1.565 100,0	3.767 100,0	532 100,0	515 100,0	139 100,0	– –	6.518 100,0
20-24 anys	Primari	Valors %	68 2,2	156 2,1	40 1,6	71 2,8	66 2,7	24 0,9	425 2,0
	Indústria	Valors %	1.383 44,5	3.329 44,2	840 33,4	965 38,4	933 37,7	516 19,3	7.966 38,3
	Construcció	Valors %	719 23,1	1.331 17,7	196 7,8	321 12,8	219 8,8	85 3,2	2.871 13,8
	Serveis	Valors %	941 30,2	2.711 36,0	1.436 57,2	1.155 46,0	1.260 50,8	2.048 76,6	9.551 45,9
	Total	Valors %	3.111 100,0	7.527 100,0	2.512 100,0	2.512 100,0	2.478 100,0	2.673 100,0	20.813 100,0
25-29 anys	Primari	Valors %	93 2,7	148 1,9	63 1,9	91 3,2	102 2,8	70 1,0	567 2,0
	Indústria	Valors %	1.462 43,1	3.419 44,0	1.192 35,4	1.168 41,0	1.351 36,6	1.520 21,8	10.112 36,1
	Construcció	Valors %	845 24,9	1.302 16,7	271 8,0	344 12,1	333 9,0	292 4,2	3.387 12,1
	Serveis	Valors %	991 29,2	2.906 37,4	1.841 54,7	1.243 43,7	1.903 51,6	5.079 73,0	13.963 49,8
	Total	Valors %	3.391 100,0	7.775 100,0	3.367 100,0	2.846 100,0	3.689 100,0	6.961 100,0	28.029 100,0
30-34 anys	Primari	Valors %	104 2,9	240 2,9	77 2,2	93 3,4	93 3,4	73 1,3	680 2,6
	Indústria	Valors %	1.494 41,3	3.483 42,4	1.204 33,8	1.044 37,7	936 34,0	1.118 20,1	9.279 35,0
	Construcció	Valors %	748 20,7	1.167 14,2	247 6,9	309 11,1	214 7,8	186 3,3	2.871 10,8
	Serveis	Valors %	1.269 35,1	3.321 40,4	2.038 57,2	1.326 47,8	1.506 54,8	4.184 75,2	13.644 51,5
	Total	Valors %	3.615 100,0	8.211 100,0	3.566 100,0	2.772 100,0	2.749 100,0	5.561 100,0	26.474 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.

* En les franges d'edat més elevades també inclou Batxillerat Elemental

Sector d'activitat segons lloc de naixement i per grups d'edat. Àmbit territorial, 2001 (en valors absoluts i en percentatges)

A.36			Catalunya	Resta de l'Estat espanyol	Fora de l'Estat espanyol	Total
16-19 anys	Primari	Valors %	115 1,9	2 1,1	11 2,8	128 2,0
	Indústria	Valors %	2.325 39,1	81 43,1	146 37,8	2.552 39,2
	Construcció	Valors %	1.167 19,6	29 15,4	87 22,5	1.283 19,7
	Serveis	Valors %	2.337 39,3	76 40,4	142 36,8	2.555 39,2
	Total	Valors %	5.944 100,0	188 100,0	386 100,0	6.518 100,0
20-24 anys	Primari	Valors %	373 2,0	8 1,5	44 3,6	425 2,0
	Indústria	Valors %	7.271 38,2	239 43,9	456 37,7	7.966 38,3
	Construcció	Valors %	2.548 13,4	79 14,5	244 20,2	2.871 13,8
	Serveis	Valors %	8.866 46,5	219 40,2	466 38,5	9.551 45,9
	Total	Valors %	19.058 100,0	545 100,0	1.210 100,0	20.813 100,0
25-29 anys	Primari	Valors %	488 1,9	15 1,3	64 3,7	567 2,0
	Indústria	Valors %	8.979 35,7	450 39,4	683 39,6	10.112 36,1
	Construcció	Valors %	2.842 11,3	158 13,8	387 22,4	3.387 12,1
	Serveis	Valors %	12.854 51,1	519 45,4	590 34,2	13.963 49,8
	Total	Valors %	25.163 100,0	1.142 100,0	1.724 100,0	28.029 100,0
30-34 anys	Primari	Valors %	581 2,6	34 1,5	65 3,6	680 2,6
	Indústria	Valors %	7.556 33,7	1.012 44,6	711 39,2	9.279 35,0
	Construcció	Valors %	2.185 9,8	302 13,3	384 21,2	2.871 10,8
	Serveis	Valors %	12.069 53,9	922 40,6	653 36,0	13.644 51,5
	Total	Valors %	22.391 100,0	2.270 100,0	1.813 100,0	26.474 100,0

Font: Elaboració pròpia a partir del Cens de 2001. Institut d'Estadística de Catalunya.